

III.

Regionální operační program pro NUTS 2 Střední Čechy

Obsah

Úvod	6
I. Socioekonomická analýza	9
1. Základní profil regionu	9
2. Struktura obyvatel a sociální infrastruktura	11
3. Věda a výzkum	12
4. Ekonomika a podnikání	13
5. Cestovní ruch	14
6. Trh práce	16
7. Doprava a dopravní infrastruktura	16
8. Životní prostředí	18
9. Dosavadní zkušenosti s čerpáním prostředků ze SF	18
10. Shrnutí regionální diferenciace území	19
11. SWOT Analýza	200
II. Strategie	23
III. Prioritní osy a indikátory	36
Struktura prioritních os a oblastí podpory	37
Popis prioritních os a opatření ROP NUTS 2 Střední Čechy	38
Prioritní osa 1 – Doprava	38
Prioritní osa 2 - Cestovní ruch	42
Prioritní osa 3 – Integrovaný rozvoj území	47
Prioritní osa 4 – Technická pomoc	533
INDIKÁTORY PRO MONITORING A EVALUACI	56
Vlastnosti a charakteristiky indikátorové soustavy	55
Periodicita monitorování a hodnocení	57
IV. Realizační část	65
1. Implementace programu	65
Rozdělení kompetencí v rámci ROP NUTS 2 SČ	65
Výbor Regionální rady	65
Předseda Regionální rady	66
Úřad Regionální rady (dále „Úřad“)	66
2. Úkoly příjemců a systém výběru projektů	68
Úkoly příjemců	69
Systém výběru projektů	69
Obecná kritéria výběru projektů v ROP	69
3. Finanční řízení	70
4. Kontrolní systém	72
5. Monitorování	75
Monitorovací výbor	75
Výroční a závěrečné zprávy o implementaci	76
6. Hodnocení programu	78
Ex-ante hodnocení ROP SČ	78
7. Propagace	78
V. Finanční plán	79

Seznam tabulek

Tabulka 1: Klíčové ukazatele základního profilu regionu	10
Tabulka 2: Základní srovnání NUTS 2 Střední Čechy s ČR a EU.....	10
Tabulka 3: Klíčové ukazatele struktury obyvatelstva a sociální infrastruktury	12
Tabulka 4: Klíčové ukazatele vědy a výzkumu	13
Tabulka 5: Klíčové ukazatele ekonomiky a podnikání	14
Tabulka 6: Klíčové ukazatele cestovního ruchu	15
Tabulka 7: Klíčové ukazatele trhu práce	16
Tabulka 8: Vazby oblastí podpory ROP NUTS 2 Střední Čechy na priority SOZS	26
Tabulka 9: Vazby prioritních os a oblastí podpory ROP NUTS 2 Střední Čechy na strategické cíle a témata NSRR 2007–2013	28
Tabulka 10: Vazby prioritních os a oblastí podpory ROP NUTS 2 Střední Čechy na prioritní opatření NPR 2005–2008	29
Tabulka 11: Vazby prioritních os a oblastí podpory ROP NUTS 2 Střední Čechy na prioritní osy PRÚOSK 2005–2008.....	31
Tabulka 12: Indikátory kontextu.....	59
Tabulka 13: Indikátory dopadu.....	59
Tabulka 14: Indikátory výsledku	59
Tabulka 15: Indikátory výstupu	59
Tabulka 16: Regionální Operační Program pro NUTS 2 Střední Čechy (v EUR)	79
Tabulka 17: Regionální Operační Program pro NUTS 2 Střední Čechy (v EUR)	80

Seznam obrázků

Obrázek 1: Obvody obcí s rozšířenou působností v NUTS 2 Střední Čechy.....	9
Obrázek 2: Struktura prioritních os a oblastí podpory.....	37
Obrázek 3: Implementační schéma	67

Seznam zkratek

AR	Archeologické rezervace
CF	Fond soudržnosti
CR	Cestovní ruch
CSF	Community Support Framework
ČZK	Česká koruna
ČCCR	Česká centrála cestovního ruchu
ČEPS	Česká přenosová soustava, a.s.
ČEZ	České energetické závody
ČR	Česká republika
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
ČMZRB	Českomoravská záruční a rozvojová banka
ČNB	Česká národní banka
ČSÚ	Český statistický úřad
DPFOP	Daň z příjmu fyzických osob z podnikání
EAFRD	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
EK	Evropská komise
EO	Ekvivalentní obyvatel
ERDF	Evropský fond regionálního rozvoje
ES	Evropské společenství
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
EUR	Euro
HDP	Hrubý domácí produkt
CHKO	Chráněná krajinná oblast
CHOPAV	Chráněné oblasti přirozené akumulace vod
ICT	Informační a komunikační technologie
i.d.	Individuální data
IDB	Integrovaný systém Berounska
IDS KH	Integrovaný systém Kutnohorska
ISOH	Informační systém odpadového hospodářství
ISPA	Nástroj předvstupních strukturálních politik
KLID	Integrovaný systém Kladenska
KPZ	Krajinné památkové zóny
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MZe	Ministerstvo zemědělství
MK	Ministerstvo kultury
MF	Ministerstvo financí
MPR	Městské památkové rezervace
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
MHD	Městská hromadná doprava
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MSP	Malé a střední podniky
MSSF	Monitorovací systém strukturálních fondů
NKP	Národní kulturní památky
NNO	Nestátní neziskové organizace
NP	Národní park
NPR	Národní program reforem

NSRR	Národní strategický referenční rámec
NUTS	Územní statistická jednotka (Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques)
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OKEČ	Odvětvová klasifikace ekonomických činností
OP	Operační program
OZKO	Oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší
PAC	Platební a certifikační orgán
PID	Pražská integrovaná doprava
PKS	Parita kupní síly
PRVKÚK	Plán rozvoje vodovodů a kanalizací (území kraje)
PRÚOSK	Program rozvoje územního obvodu Středočeského kraje
PZI	Přímé zahraniční investice
RLZ	Rozvoj lidských zdrojů
ROP	Regionální operační program
RPIC	Regionální poradenské a informační centrum
RP	Regionální pobočka
RR	Regionální rada
SAPARD	Speciální předvstupní program pro zemědělství a rozvoj venkova
SEA	Hodnocení dopadů programu na životní prostředí
SF	Strukturální fondy
SFDI	Státní fond dopravní infrastruktury
SID	Středočeská integrovaná doprava
SO ORP	Správní obvody obcí s rozšířenou působností
SOZS	Strategické obecné zásady společenství
SPPCR	Státní program podpory cestovního ruchu
SROP	Společný regionální operační program
STE	Středočeská energetická, a.s.
STK	Středočeský kraj
SŠ	Střední škola
SWOT	Silné a slabé stránky, příležitosti a ohrožení
SŽDC	Správa železniční dopravní cesty
UNESCO	Památky Seznamu světového dědictví UNESCO
TEN-T	Trans-European Network for Transport
ÚEK	Územní energetická koncepce
VOŠ	Vyšší odborná škola
VŠ	Vysoká škola
VPR	Vesnické památkové rezervace
ZŠ	Základní škola

Úvod

Kontext ROP Střední Čechy

Politika soudržnosti EU v období 2007–2013 bude klást větší důraz na územně-integrovaný přístup při řešení problémů hospodářské a sociální soudržnosti a decentralizaci kompetencí při realizaci intervencí. V souladu s těmito zásadami a v návaznosti na vznik regionální samosprávy v ČR bylo přijato rozhodnutí o přípravě regionálních operačních programů (usnesení vlády č. 245/2005, v souladu s usnesením vlády č. 175/2005), které budou v rámci cíle Konvergence doplňovat sektorové operační programy.

Regionální operační program pro region soudržnosti NUTS 2 Střední Čechy (dále jen ROP NUTS 2 Střední Čechy), představuje hlavní programový dokument, určující priority regionu pro čerpání strukturálních fondů v programovém období 2007–2013. Tento program vychází z platných strategických a programových materiálů kraje, jako jsou Program rozvoje Středočeského kraje a další sektorové či průřezové koncepční materiály. ROP NUTS II Střední Čechy je v souladu se zákonem č. 138/2006 Sb., novelizující zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje.

ROP NUTS 2 Střední Čechy kromě uvedených podkladových materiálů regionální úrovně zohledňuje hlavní strategické a programové dokumenty určující obecné priority rozvoje České republiky a Evropské unie jako celku. Mezi takto využitě podklady patří zejména Strategické obecné zásady Společenství (SOZS), Národní rozvojový plán České republiky (NRP) a na něj navazující Národní strategický referenční rámec (NSRR), které kromě definice hlavních priorit ČR a EU na následující programové období specifikují „dělbu“ prioritních oblastí mezi jednotlivé tematické (sektorové) a regionální operační programy, a další metodické či pracovní podklady.

Na rozdíl od sektorových programů, které akcentují oborový přístup při řešení problémů, je v ROP NUTS 2 Střední Čechy uplatněn integrovaný přístup k územnímu rozvoji, tzn. podpora komplexního rozvoje území nebo jeho obnovy. Ve strategii ROP je také zdůrazněna urbánní dimenze, přičemž podpora sítě malých a středních měst jako pólů růstu venkovských oblastí sleduje požadavek harmonického a vyváženého rozvoje území. V neposlední řadě posilují ROP uplatňování principu subsidiarity, neboť se zaměřují zejména na řešení problémů, kterým čelí místní úroveň.

ROP NUTS 2 Střední Čechy byl připraven v souladu jak s legislativními dokumenty EU, které definují rámec politiky hospodářské a sociální soudržnosti, tak i legislativními normami a předpisy stanovujícími základní principy regionálního rozvoje v ČR a pravidla pro využití prostředků ze strukturálních fondů EU, státního rozpočtu a ostatních veřejných rozpočtů.

V souladu s článkem 10 Obecných nařízení ke SF probíhala příprava ROP na bázi partnerské spolupráce všech klíčových aktérů. V Řídící skupině ROP NUTS 2 Střední Čechy, která koordinovala zpracování celého programu a schvalovala jednotlivé výstupy, byli zastoupeni reprezentanti kraje, měst a obcí. Výstupy programu byly rovněž prezentovány zástupcům obcí, mikroregionů, podnikatelské a neziskové sféry, kteří mohli aktivně uplatnit připomínky k analytické i návrhové části programu. Zaměření intervencí bylo rovněž diskutováno s reprezentanty resortů tak, aby se eliminovaly potenciální překryvy mezi regionálními a sektorovými programy. Při jednání s resorty byla pozice krajů koordinována prostřednictvím Asociace krajů ČR. V rámci konzultačního procesu byli osloveni zástupci cca 40 měst a obcí, 70 mikroregionů a zástupci cca 170 neziskových organizací. Konzultační proces byl rovněž podpořen v rámci projektu „Posílení kapacity místních a regionálních orgánů při plánování a realizaci programů“ podpořeného z opatření 3.3 SRP, do kterého bylo zapojeno 25 partnerů kraje.

ROP NUTS 2 Střední Čechy se v souladu s doporučenou metodikou EK a MMR ČR člení do 5 hlavních kapitol. Kapitola č. 1 „Sociálně-ekonomická analýza regionu“ shrnuje informace o současné pozici regionu a jeho klíčových problémech v kontextu sociálně ekonomického rozvoje území. V druhé kapitole je navržena rozvojová strategie ROP, které je na straně jedné provázána se širší „Strategií rozvoje kraje“ a na straně druhé reflektuje evropské a národní priority v rámci politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU. Třetí kapitola obsahuje popis prioritních os programu, který je doplněn finančním plánem a popisem implementace programu (kapitoly 4 a 5).

Legislativní rámec

ROP Střední Čechy je připraven v souladu s následujícími legislativními dokumenty EU:

- Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1080/2006 ze dne 5. července 2006 o Evropském fondu pro regionální rozvoj a o zrušení nařízení (ES) č. 1783/1999
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1081/2006 ze dne 5. července 2006 o Evropském sociálním fondu a o zrušení nařízení (ES) č. 1784/1999
- Nařízení Rady (ES) č. 1084/2006 ze dne 11. července 2006 o Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1164/94
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1082/2006 ze dne 5. července 2006 o evropském seskupení pro územní spolupráci (ESÚS)
- Nařízení Komise (ES) č. 448/2004 ze dne 10. března 2004, kterým se mění nařízení (ES) č. 1685/2000, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1260/1999 týkající se způsobilosti výdajů na činnosti spolufinancované strukturálními fondy, a zrušuje nařízení (ES) č. 1145/2003
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1059/2003 ze dne 26. května 2003 o zavedení společné klasifikace územních statistických jednotek (NUTS)
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 42/2001 ze dne 27. června 2001 o posuzování vlivů některých plánů a programů na životní prostředí
- Sdělení Komise č. 24/2005 jarnímu Zasedání Evropské Rady - Společně k růstu a zaměstnanosti - Nový začátek lisabonské strategie - Sdělení předsedy Barrosa po dohodě s místopředsedou Verheugenem
- Rozhodnutí Rady (ES) č. 144/2006 ze dne 20. února 2006 o strategických směrech Společenství pro rozvoj venkova (programové období 2007–2013)
- Sdělení 141/2005 Integrované hlavní směry pro růst a zaměstnanost (2005–2008)

Kromě výše uvedených legislativních směrodatných dokumentů na úrovni Evropského společenství vychází zpracovaný ROP z řady legislativních norem a předpisů stanovující jak základní principy regionálního rozvoje v ČR, tak pravidla pro využití prostředků ze strukturálních fondů EU, státního rozpočtu a ostatních veřejných rozpočtů.

V rámci přípravy ROP byly reflektovány zejména následující dokumenty:

Zákon o podpoře regionálního rozvoje č. 248/2000 Sb., novelizovaný zákonem č. 138/2006 Sb. je legislativním dokumentem, ve kterém stát deklaruje snahu o vyvážený rozvoj státu a o vytváření podmínek pro koordinaci a provádění ekonomické a sociální soudržnosti českých regionů. Jedná se o normu, která souhrnně upravuje výkon správy na úseku podpory regionálního rozvoje včetně stanovení základních pravidel pro programování strukturálních fondů. Zákon dále definuje pojem „region“, demonstrativně uvádí výčet oblastí, ve kterých je podporován regionální rozvoj, definuje programové dokumenty vypracovávané na celostátní a krajské úrovni a určuje zaměření státní podpory regionálního rozvoje. Vymezuje působnost MMR, krajů a obcí při podpoře regionálního rozvoje. V neposlední řadě jsou v zákoně definovány tzv. regiony soudržnosti, jejichž územní vymezení odpovídá územním statistickým jednotkám NUTS 2, jejich orgány včetně určení jejich působnosti.

Zákon o krajích č. 129/2000 Sb., je dalším významným legislativním dokumentem, který se zabývá nižší než celostátní úrovní, tj. krajskou. Materiál konkrétně určuje postavení krajů a vymezuje jednotlivé orgány včetně rozsahu jejich působnosti, blíže specifikuje i finanční a kontrolní otázky spojené s působností kraje.

Kromě uvedených norem je ROP NUTS 2 Střední Čechy zpracován v souladu s následujícími legislativními dokumenty České republiky:

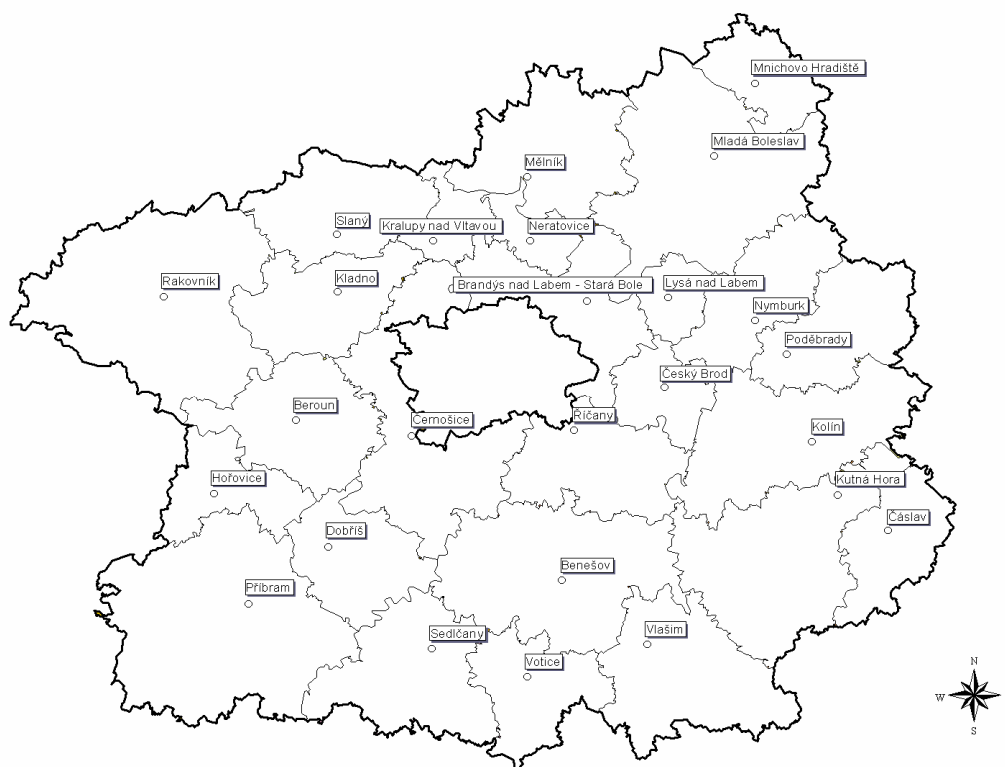
- Zákon č. 299/1991 Sb., o podpoře malého a středního podnikání
- Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny
- Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech
- Zákon č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů
- Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole
- Zákon č. 420/2004 Sb., o přezkouvání hospodaření územních samosprávných celků
- Zákon č. 250/2000, o rozpočtových pravidlech územního rozpočtu
- Usnesení vlády ČR č. 235/1998 o Zásadách regionální politiky vlády (v aktuálním znění)
- Usnesení vlády ČR č. 245/2005 k postupu přípravy České republiky na čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů a z Fondu soudržnosti Evropské unie v letech 2007 až 2013
- Usnesení vlády ČR č. 1242/2004 k návrhu Strategie udržitelného rozvoje České republiky
- Usnesení vlády ČR č. 984/2005 k návrhu Strategie hospodářského růstu České republiky
- Usnesení vlády ČR č. 730/1998 o Programu obnovy venkova

I. Socioekonomická analýza

1. Základní profil regionu

Střední Čechy jsou regionem NUTS 2 a současně krajem. Administrativně se dělí na 10 okresů, 26 spádových obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP) a 1146 obcí. Podle rozlohy se jedná o největší kraj České republiky (tvoří téměř 14 % jejího území). Populačně je třetím největším krajem České republiky. Jako jediný kraj nemá na svém území krajské město a krajský úřad sídlí v Praze, která je jeho přirozeným socioekonomickým jádrem. Region Střední Čechy plní roli širšího zázemí hl. města Prahy, což ovlivňuje v různé intenzitě celou řadu socioekonomických jevů a procesů.

Obrázek 1: Obvody obcí s rozšířenou působností v NUTS 2 Střední Čechy

Zdroj: zpracováno podle ČSÚ.

Poloha Středních Čech v zázemí Prahy má převážně pozitivní vliv na socioekonomický rozvoj území (např. na zaměstnanost, migraci, podnikatelský sektor), v řadě aspektů však působí negativně (koncentrace investorů a návštěvníků do Prahy, silná koncentrace regionálních vazeb ve směru do Prahy na úkor vazeb mezi středisky v kraji, vysoká dopravní zátěž apod.). Takzvaný stínový efekt navíc způsobuje, že pro kraj je charakteristický velký počet malých obcí a málo velkých měst. Rozdrobenost sídelní struktury daná nízkým průměrným počtem obyvatel na 1 obec následně ovlivňuje i vybavenost sociální a technickou infrastrukturou.

Hustota zalidnění území je v rámci ČR podprůměrná. Nejvyšší hustotu zalidnění mají SO ORP Kladno, Neratovice a Kralupy nad Vltavou jako důsledek intenzivní průmyslové výroby a silné migrace pracovní síly v 60. a 70. letech. V těchto jednotkách je také nejvyšší míra

urbanizace. Ve většině okresů Středočeského kraje žije v obcích do 2000 obyvatel více než 40 % populace, přičemž v okrese Rakovník je to dokonce 60 %.

Tabulka 1: Klíčové ukazatele základního profilu regionu

ukazatel (jednotka; rok)	Střední Čechy	Česká republika
počet obcí (2004)	1146 (18,3 % ČR)	6249
průměrný počet obyvatel na 1 obec (2004)	991	1634
hustota zalidnění (obyv./km ² ; 2004)	103	130
podíl městského/venkovského obyvatelstva (%; 2004)	54,5 / 45,5	70,3 / 29,7

Zdroj: ČSÚ

Z evropského pohledu jsou Střední Čechy, podobně jako ostatní regiony ČR s výjimkou Prahy, stále chápány jako do určité míry zaostávající region. Jak vyplývá z dat Eurostatu, je zaostávání dáno zejména celkovým ekonomickým výkonem vyjádřeným hrubým domácím produktem v paritě kupní síly (HDP PPS), zatímco jiné ukazatele jsou již mnohem příznivější. HDP PPS Středních Čech dosahuje cca 50 % průměru HDP EU 25 vyjádřeného v paritě kupní síly (2001), což ovšem zhruba odpovídá průměrné hodnotě HDP, kterou vykazuje 10 nových členských zemí EU (50,5 %). Ve srovnání s Evropou dále vyplývá, že region má poměrně vyspělou sektorovou strukturu ekonomiky, což platí zejména pro relativně nízký počet osob zaměstnaných v zemědělství (5,1 %), který je dokonce nižší než průměr EU 25 (5,4 %). Podíl zaměstnaných v průmyslu je oproti průměru stále relativně vyšší (o cca 10 %) na úkor sektoru služeb. V oblasti nezaměstnanosti se Střední Čechy (7,3 %) pohybují pod evropským průměrem (9,0) a výrazně překonávají průměr nových členských zemí (14,2 %). V této oblasti pozitivně působí i podíl dlouhodobě nezaměstnaných, který činil 45,1 %, což zhruba odpovídá celoevropskému průměru (44,5 %). Dobrý výsledek v tomto směru vyniká při srovnání s průměrem ČR (50,3 %) a zejména s průměrem nových členských států EU (54,5 %). Výraznější zaostávání bylo na druhou stranu zaznamenáno v oblasti vzdělanostní struktury, kde Střední Čechy (podíl vysokoškoláků 8,5 %) zaostávají jak za průměrem celé EU (20,6 %), tak mezi novými členskými zeměmi (14,8 %). V tomto směru se ovšem jedná o strukturální problém českého školství, který je společným jevem pro celou ČR.

Tabulka 2: Základní srovnání NUTS 2 Střední Čechy s ČR a EU

Ukazatel	NUTS 2 Střední Čechy	Česká republika	Evropská unie (EU25)
Růst HDP (%; 1995 – 2001)	3	1,5	2,6
HDP/osobu PPP (%; 2001)	50	60,6	100
Podíl EAO zam. v priméru (%; 2001) na celkovém počtu EAO	5,1	4,8	5,4
Podíl EAO zam. v sekundéru (%; 2001) na celkovém počtu EAO	38,9	39,9	28,8
Podíl EAO zam. v terciéru (%; 2001) na celkovém počtu EAO	56	55,3	65,8
Nezaměstnanost (%; 2002)	5	7,3	9
Podíl vysokoškolsky vzdělaných obyv. ve věku 25-64 let (%; 2001)	8,5	11,9	20,6

Zdroj: Third progress report on economic and social cohesion (2005), EUROSTAT.

2. Struktura obyvatel a sociální infrastruktura

Věková struktura obyvatelstva ve Středních Čechách je v rámci ČR spíše nepříznivá tzn. podíl nejmladších věkových kategorií je v rámci ČR podprůměrný a podíl starších věkových kategorií naopak nadprůměrný. To klade zvýšené nároky především na infrastrukturu v oblasti zdravotnictví a sociálních služeb ve střediscích na mikroregionální a subregionální úrovni. Nejstarší obyvatelstvo mají SO ORP na vnějším okraji regionu (nejvíce Poděbrady, Votice a Mnichovo Hradiště), relativně nejmladší naopak v zázemí Prahy (příznivý vliv migrace za prací v průmyslu v 60. a 70. letech i současné suburbanizace). Od roku 1991 do současnosti se věková struktura kraje zhoršila, ale ve srovnání s ostatními regiony ČR relativně málo. Vůbec nejméně to platí o regionech v těsné blízkosti Prahy, kde naopak vlivem migrace mladších rodin roste počet nejmladších věkových kategorií a tedy i poptávka po službách v oblasti vzdělávání, volnočasových aktivit a některých sociálních službách.

Vzdělanostní úroveň obyvatelstva je v regionu Střední Čechy výrazně pod průměrem ČR, přestože se v posledních letech zvyšovala rychleji než v ostatních regionech. Nízká vzdělanostní úroveň je opět dána koncentrací vzdělanějšího obyvatelstva do Prahy. Nejvzdělanější obyvatelstvo mají díky přílivu mladšího obyvatelstva s vyšším vzděláním SO ORP v těsném zázemí Prahy (nejvíce Říčany, Černošice), nejméně vzdělané naopak SO ORP v okrajových částech regionu, zejména v jeho západní části.

Velký počet populačně malých obcí popsany výše s sebou přináší slabší vybavenost sociální infrastrukturou v porovnání s ostatními regiony ČR. Platí to i o základní občanské vybavenosti jako jsou školy nebo zdravotnická zařízení, kterými disponuje v rámci ČR výrazně podprůměrný podíl obcí. Platí to bez výraznějších rozdílů pro celé Střední Čechy.

Dynamika populačního vývoje v posledních 15 letech (změny v úrovni porodnosti, vysoké přírůstky migrací v zázemí Prahy) vyvolává vysoké nároky na organizaci a zajištění infrastruktury v oblasti počátečního vzdělávání. Pokles počtu žáků se projevuje na prvním stupni základních škol, druhý stupeň vykazuje stabilní stav od roku 1996. 44,8 % základních škol v kraji je malotřídních a vzhledem ke klesajícímu počtu žáků jim mnohdy hrozí zrušení. Na těchto školách přitom studuje více než 14 % dětí, což patří v ČR k nadprůměrným hodnotám. V zázemí Prahy naopak růst počtu obyvatel migrací vyvolává potřebu nových školských zařízení (např. Říčany). Na úrovni středního vzdělání je patrná koncentrace zařízení do okresních center. Nejvíce gymnázií mají okresy Praha-východ a Příbram, žádné naopak nemá okres Praha-západ. Ten nemá stejně jako okres Rakovník ani vyšší odbornou školu. Podle Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ve Středočeském kraji (2006) mnoho škol řeší problémy s nevyhovující vybaveností (zejména v oblasti ICT, ale problémy jsou i jinde – odborné učebny, bezbariérový přístup) a tato situace vyžaduje investice do rekonstrukcí a nákupu vybavení.

Středočeský kraj má nejméně lékařů i nemocničních lůžek na 1000 obyvatel v ČR (zčásti to však opět souvisí s administrativním vyčleněním Prahy). Největší nedostatek vykazují lůžka následné péče, včasné léčebné rehabilitace a dětské psychiatrie. Avšak podle Návrhu koncepce zdravotnictví ve Středočeském kraji je cca 12 % lůžek naopak považováno za nadbytečná. Zejména akutní lůžka základních oborů jsou málo využívána a neefektivně rozložená. V regionu tudíž vzniká potřeba transformace lůžek a zdravotnických zařízení.

Počet míst v zařízeních sociálních služeb v přepočtu na 1000 obyvatel je ve Středočeském kraji téměř u všech sledovaných typů pod průměrem ČR. Jedinou výjimkou jsou domovy důchodců, nicméně i tam je kapacita zcela nedostačující poptávce, protože počet neuspokojených žadatelů je po Praze a Moravskoslezském kraji nejvyšší ze všech krajů ČR. V domovech s pečovatelskou službou je počet žadatelů vyšší pouze v Moravskoslezském kraji. Mnohem podstatnější než kapacita jsou problémy v kvalitě těchto zařízení, které se objevují především v souvislosti se standardy kvality sociálních služeb. Podle Sociálně

demografické analýzy Středočeského kraje (2004) vykazuje kvalita poskytované péče závažné nedostatky, a to především z hlediska zachování důstojnosti a soukromí klientů.

Možnosti volnočasových aktivit (kulturního i sportovního vyžití) jsou silně ovlivněny opět potenciálem Prahy, protože její divadla, muzea, ale i sportoviště jsou poměrně snadno dostupná i pro obyvatele Středočeského kraje. Neplatí to však pro jeho okrajové části, které jsou v tomto ohledu nedostatečně vybavené. Na úrovni okresů se pak projevuje poměrně výrazná koncentrace do několika center (zejména Kladno, Mladá Boleslav a Příbram).

Tabulka 3: Klíčové ukazatele struktury obyvatelstva a sociální infrastruktury

ukazatel (jednotka, rok)	Střední Čechy	Česká republika
index stáří (2003)	92,8 %	91,6 %
index vzdělanosti (2001)	38,4	42,6
podíl obcí, v nichž se nachází škola (%; 2004)	34,4	42,0
podíl obcí, v nichž se nachází zdravot. zařízení (%; 2004)	32,5	36,2
počet lékařů na 1000 obyvatel (2003)	2,9	3,8
počet nemocničních lůžek na 1000 obyvatel (2003)	2,0	6,4
místa v ústavech soc. péče pro mládež na 1000 obyv. (2004)	0,11	0,12
místa v domovech důchodců na 1000 obyv. (2004)	3,97	3,69
místa v penzionech pro důchodce na 1000 obyv. (2004)	0,64	1,21
místa v domech s pečovat. službou na 1000 obyv. (2004)	2,89	3,23

Pozn.: index stáří = poměr mezi podílem obyvatel ve věku 60 a více let a podílem obyvatel ve věku 0–14 let vyjádřený v % (čím vyšší hodnota, tím starší obyvatelstvo)
index vzdělanosti = součet vážených podílů populace starší 15 let středoškolsky (váha 1) a vysokoškolsky (váha 2) vzdělaných (čím vyšší hodnota, tím vzdělanější obyvatelstvo)

Zdroj: ČSÚ

3. Věda a výzkum

Ačkoli Středočeský kraj nedisponuje žádnou veřejnou vysokou školou, jeho podíl na celkových veřejných výdajích určených na vědu a výzkum je hned po Praze druhý nejvyšší mezi kraji ČR. Pozice obou krajů v rámci ČR v oblasti vědy a výzkumu je v tomto ohledu mimořádně silná – Praha a Středočeský kraj se dělily v roce 2003 o téměř 60 % z celkového objemu veřejných výdajů na vědu a výzkum v ČR. Také podle počtu vědeckých pracovníků je Středočeský kraj v rámci ČR na špičce (3. místo po Praze a Jihomoravském kraji).

Soukromé vysoké školy převážně ekonomického zaměření se v regionu nacházejí pouze v Kladně, Kolíně a Mladé Boleslavi. Z veřejných vysokých škol sídlí v Brandýse nad Labem pobočka Pedagogické fakulty UK, v Kostelci nad Černými Lesy pobočka České zemědělské univerzity, v Lánech pobočka Školského lesního, resp. zemědělského podniku a v Kladně pobočka Českého vysokého učení technického (Fakulta biomedicínského inženýrství). V září 2005 byl Zastupitelstvem Středočeského kraje schválen projekt na vybudování veřejné vysoké školy neuniverzitního typu, která by měla být akreditována v oborech strojírenství, elektrotechnika a informatika, ekonomika a management a působit v Poděbradech, Mladé Boleslavi, Čáslavi a Kutné Hoře.

Ve Středočeském kraji najdeme značné množství vědeckých a výzkumných ústavů, které tak do jisté míry kompenzují malý počet vysokých škol. Významné zastoupení zde mají ústavy

Akademie věd České republiky. Jedná se o ústavy Archeologický, Astronomický, Botanický, Geologický, Jaderné fyziky, Anorganické chemie a Živočišné fyziologie a genetiky. Z dalších vědeckých institutů zmiňme například Biopharm specializující se na výzkum biofarmak a veterinárních přípravků a přípravků na ochranu rostlin v Jílovém u Prahy nebo detašovanou laboratoř Ústavu paliv a maziv v Kolíně, kde se testují strojní motorové agregáty.

Tabulka 4: Klíčové ukazatele vědy a výzkumu

ukazatel (jednotka, rok)	Střední Čechy	Česká republika
výdaje na vědu a výzkum (mil. Kč; 2003)	6 960 (21,6 % ČR)	32 247
počet vědeckých pracovníků (2003)	5 256 (9,4 % ČR)	55 700

Zdroj: ČSÚ

4. Ekonomika a podnikání

Středočeský kraj vykazuje výraznou dynamiku růstu HDP. V přepočtu na 1 obyvatele vzrostla hodnota HDP v období 1993-2003 více než 2,5x, což je po Praze druhé nejvyšší tempo v mezikrajském srovnání. HDP Středních Čech v přepočtu na 1 obyvatele je dnes v rámci ČR podprůměrný stejně jako ve všech ostatních krajích s výjimkou Prahy, která republikový průměr výrazně zvyšuje. V pořadí podle velikosti HDP na obyvatele je dnes Středočeský kraj na 8. místě ze 14 krajů ČR. HDP Středočeského kraje opět negativně ovlivňuje to, že je z něj administrativně vyčleněna Praha, přestože je jinak jeho funkční součástí a obecně má její přítomnost na výši HDP Středočeského kraje příznivý vliv.

Středočeský kraj se na celkovém vývozu České republiky v roce 2003 podílel 18,6 procenty, což je jednoznačně nejvyšší hodnota na úrovni krajů ČR. Na vysokém vývozu Středočeského kraje se zásadní měrou podílí automobilka Škoda Auto v Mladé Boleslavi, která je největším českým exportérem a vytváří v regionu se svými subdodavateli průmyslový klastr. Region je však na tomto odvětví do značné míry závislý (kromě Škody Auto je v regionu ještě automobilka TPCA u Kolína) a je tedy náchylný vůči výkyvům celosvětové ekonomiky.

Středočeský kraj je rovněž velmi atraktivní pro zahraniční investice, což souvisí s jeho exponovanou polohou v zázemí Prahy. Při srovnání sledovaných let vykazuje Středočeský kraj výrazný nárůst objemu PZI a stabilně si drží druhou pozici hned za Prahou v podílu na celkovém objemu PZI v ČR v absolutním vyjádření i v přepočtu na obyvatele. Většina investic směřuje do průmyslu, zvláště do automobilového. Pouze malá část projektů se nevěnuje výrobní činnosti. Největší technologické centrum (TC) bylo založeno v Mladé Boleslavi (německá investice Škoda Auto). Na úrovni kraje přitahují nejvíce investic centra automobilového průmyslu – Mladá Boleslav (dlouhodobě) a Kolín (po příchodu TPCA). Nadprůměrnou pozici si v tomto ohledu drží oba okresy v zázemí Prahy – Praha-západ a Praha-východ a okres Beroun.

Zaměstnanost v primárním sektoru ve Středočeském kraji v porovnání let 1993 a 2003 klesla o téměř 40 % a v sekundárním téměř o 15 %. Nejvyšší zaměstnanost v primárním sektoru vykazují SO ORP na jihozápadě regionu, které jsou nejméně industrializované. Výrazně nejvyšší zaměstnanost v sekundárním sektoru vykazuje přirozeně SO ORP Mladá Boleslav a sousední Mnichovo Hradiště (vliv Škoda Auto) a dále Hořovice. Zaměstnanost naopak rostla v terciárním sektoru, a to zejména v bezprostředním zázemí Prahy. Středočeský kraj vykazuje v sekundárním sektoru nižší podíl zaměstnanců, než je republikový průměr, a to i přes přítomnost zmíněného výrobce automobilů Škoda Auto, který zásadním způsobem ovlivňuje exportní výkonnost regionu. Podíl zaměstnanců primárního i terciárního sektoru naopak mírně převyšuje průměr v ČR.

Středočeský kraj vykazuje vzhledem ke své populační velikosti vysoký počet podnikajících fyzických osob. Naopak počet podnikajících právnických osob je v rámci ČR výrazně

podprůměrný, což je mj. způsobeno opět Prahou, která „stahuje“ právnické osoby i ze Středočeského kraje. To se projevuje i na struktuře firem podle počtu zaměstnanců. Zatímco počet mikrofirem (do 9 zaměstnanců) je ve Středních Čechách mírně nad průměrem ČR, počet malých a zvláště středních firem, které se častěji lokalizují ve větších centrech, je naopak podprůměrný.

Tabulka 5: Klíčové ukazatele ekonomiky a podnikání

ukazatel (jednotka, rok)	Střední Čechy	Česká republika
HDP na 1 obyvatele (Kč; 1993)	78 845	98 763
HDP na 1 obyvatele (Kč; 2003)	203 460	250 033
růst HDP na 1 obyvatele v letech 1993–2003 (%)	258,1	253,2
hodnota exportu do zahraničí (mil. Kč; 2003)	254 907 (18,7 % ČR)	1 371 810
objem přímých zahranič. investic (mil. Kč; 2003)	137 793 (11,6 % ČR)	1 161 784
objem přímých zahranič. investic na 1 obyv. (tis. Kč; 2003)	119,1	113,8
zaměstnanost v priméru (% celkového počtu EAO; 2003)	5,4	4,5
zaměstnanost v sekundéru (% celkového počtu EAO; 2003)	36,9	39,4
zaměstnanost v terciéru (% celkového počtu EAO; 2003)	57,6	56,1
počet fyz. osob - plátců DPH na 1000 obyvatel (2003)	32,9	27,8
počet práv. osob - plátců DPH na 1000 obyvatel (2003)	10,4	13,1
počet mikrofirem (do 9 zam.) na 1000 obyv. (2004)	158,3	156,4
počet malých firem (10–49 zam.) na 1000 obyv. (2004)	4,3	4,8
počet středních firem (50–249 zam.) na 1000 obyv. (2004)	0,9	1,1

Pozn.: EAO = ekonomicky aktivní obyvatelstvo

Zdroj: ČSÚ, CzechInvest, MF ČR

5. Cestovní ruch

Klíčovými přírodními atraktivitami v regionu Střední Čechy jsou především velkoplošná chráněná území, která jsou s výjimkou Českého krasu rozmístěna zejména v oblastech tzv. vnitřní periferie, tedy při vnější hranici regionu. Jedná se o CHKO Český kras, Křivoklátsko (biosferická rezervace UNESCO), Český ráj (Geopark UNESCO), Kokořínsko a Blaník. Mezi další přírodně atraktivní území patří například kaňony řek Vltavy a Sázavy. Mezi klíčové kulturní atraktivity patří především historická města v čele s Kutnou Horou (součást Seznamu světového dědictví UNESCO). Dalšími kulturně-historickými atraktivitami jsou hrady a zámky, archeologické a církevní památky, vesnické architektonické objekty a soubory a průmyslové památky. Ve Středočeském kraji se nachází řada dalších kulturních atraktivit, významná část z nich je však v nevyhovujícím technickém stavu. Řada kulturně či architektonicky cenných objektů navíc postrádá účelné využití např. právě pro cestovní ruch.

Střední Čechy tak mají potenciál pro řadu forem cestovního ruchu, zejména pro příměstský cestovní ruch (včetně chataření, chalupaření a jednodenních návštěv), poznávací turistiku (mezi zahraničními návštěvníky zejména Karlštejn a Kutná Hora, mezi domácími i další atraktivní místa), venkovskou turistiku a agroturistiku a incentivní a kongresovou turistiku (i díky poloze v zázemí Prahy).

Jedním z významných faktorů zvyšujícím návštěvnost hlavních atraktivit v regionu je geografická poloha blízko Prahy. Střední Čechy mají potenciál nabízet alternativní atraktivity, atrakce či služby pro turisty, kteří přijedou do Prahy, a získat tak část poptávky směřované do Prahy. Platí to zvláště pro atraktivity s dobrou dopravní dostupností kolem hlavních silničních tahů (např. Beroun, Konopiště). Poloha v zázemí Prahy však s sebou nese i problémy. Poptávka v cestovním ruchu ve Středních Čechách je dále realizována převážně prostřednictvím krátkých (zejména jednodenních) pobytů – Střední Čechy mají vysoký potenciál pro jednodenní návštěvy, které však přinášejí obcím i podnikatelům malé zisky. Počet vícedenních návštěvníků Středních Čech je vzhledem k jejich plošné i populační velikosti v rámci Česka mírně podprůměrný. Rovněž podíl cizinců mezi návštěvníky je výrazně pod průměrem za celou ČR a navíc v posledních letech stagnuje nebo dokonce mírně klesá. Mezi zahraničními návštěvníky Středních Čech dominují tak jako ve většině krajů Česka Němci (přibližně 30 % celkového počtu cizinců) s odstupem následovaní Slováci, Nizozemci, Francouzi, Poláci a Italy. Pro Střední Čechy je dále typická nadprůměrně vysoká sezónnost cestovního ruchu (tzn. koncentrace návštěvníků do letního období) daná zejména absencí významnějších lázeňských či lyžařských středisek.

Ubytovací i doplňkové služby v cestovním ruchu jsou v rámci kraje rozmístěny v závislosti na lokalizaci hlavních atraktivit. Obecně platí, že počet ubytovacích zařízení je vzhledem k poptávce dostatečný, avšak ne co se týká kvality a struktury. Podle Programu rozvoje cestovního ruchu ve Středočeském kraji má region podprůměrný podíl kapacity hotelů s vyšším standardem (4 a 5hvězdičkových) na celkové kapacitě ubytovacích zařízení v kraji (3,21 % ve srovnání s 3,52 % v celé ČR). Uvedenou skutečnost potvrzuje také dotazníkový průzkum návštěvníků regionu, z něhož vyplývá, že návštěvníci hodnotí kvalitu ubytovacích kapacit negativně. Nízká kvalita ubytovacích i dalších služeb výrazně omezuje možnosti kraje lákat do regionu návštěvníky ze zahraničí, nabízet návštěvníkům široké spektrum služeb a prodloužit tak dobu pobytu návštěvníků v regionu.

Na území přirozených turistických regionů cestovní ruch není rozvíjen koordinovaně s výjimkou Českého ráje. Jinde je sice oblast cestovního ruchu často jednou z klíčových os rozvoje mikroregionů (např. Ladův kraj, Posázaví, Karlštejnsko), ale obvykle je jeho role přeceňována a spolupráce probíhá spíše realizací jednoho nebo několika konkrétních společných projektů v této oblasti než uceleným destinačním řízením. Absence řízení rozvoje cestovního ruchu v přirozených turistických regionech tak představuje jeden z významných problémů rozvoje cestovního ruchu na území kraje.

Tabulka 6: Klíčové ukazatele cestovního ruchu

ukazatel (jednotka, rok)	Střední Čechy	Česká republika
počet vícedenních návštěvníků (2004)	854 987 (7,0 % ČR)	12 219 689
podíl cizinců na počtu vícedenních návštěvníků (%; 2004)	31,4	49,6
index sezónnosti cestovního ruchu (2004)	2,90	2,72
průměrná doba pobytu zahraničních návštěvníků (dny; 2004)	3,6	4,1
podíl kapacity ubytovacích zařízení vyšší kvality 4- a 5-hvězdičkových na celkové kapacitě (%; 2004)	3,21	3,52

Pozn.: Index sezónnosti je spočítán jako součet druhých mocnin čtvrtletních podílů příjezdů a vydělen 1000 (čím vyšší index, tím vyšší sezónnost).

Zdroj: ČSÚ, CzechTourism, vlastní výpočty

6. Trh práce

Nabídka pracovních příležitostí v regionu je výrazně ovlivněna pražským trhem. Více než polovina ekonomicky aktivních obyvatel Středočeského kraje (51,7 %) vyjíždí do zaměstnání mimo své bydliště, což je nejvíce v celé republice. Ještě výrazněji se to projevuje na podílu vyjíždějících zaměstnanců mimo kraj svého bydliště. Ze Středočeského kraje totiž vyjíždělo v roce 2001 pracovat do jiného kraje více než 18 % ekonomicky aktivních obyvatel, což je údaj, který výrazně převyšuje hodnoty všech ostatních krajů. Tento jev je přirozeným důsledkem polohy kraje v zázemí Prahy (největší podíly vyjíždějících pak přirozeně vykazují okresy Praha-východ a Praha-západ).

Středočeský kraj má dlouhodobě vysoké průměrné mzdy v rámci ČR. Pozice kraje v republice se navíc v tomto ohledu v čase výrazně zlepšuje. V roce 2004 kraj zaujímal druhou příčku po hlavním městě a jako jediný z mimopražských krajů se blíží průměru ČR. Ze srovnání mezd uvnitř kraje vychází zdaleka nejlépe okres Mladá Boleslav, kde je průměrná mzda dokonce vyšší než ve dvou pražských obvodech (Praha 12 a 3). Naopak okresy Rakovník, Příbram, Nymburk a Benešov mají nejnižší mzdy z celého kraje. Znovu se tedy projevuje jev zhoršující se situace s klesající exponovaností území vůči Praze.

Míra nezaměstnanosti ve Středočeském kraji je ve srovnání s ostatními kraji nízká. Lepších hodnot dosahuje pouze Praha a podobně jako Středočeský kraj jsou na tom ještě kraje Jihočeský a Plzeňský. Podobně pozitivně je možné hodnotit i další aspekty trhu práce. Středočeský kraj měl v roce 2003 po Praze nejméně uchazečů na 1 volné pracovní místo (7,4) a má rovněž podprůměrný podíl dlouhodobě nezaměstnaných na celkovém počtu lidí bez práce. Nejnižší nezaměstnaností se vyznačují SO ORP s největší exponovaností k Praze, příp. dalším rozvojovým centrům (zejm. Mladé Boleslavi). Nejvyšší míra nezaměstnanosti je v SO ORP Kutná Hora, Čáslav, Kladno, Slaný, Mělník a Příbram postižených perifernější polohou, případně strukturálními problémy. Tyto regiony mají také horší strukturu nezaměstnaných (např. vysoký podíl dlouhodobě nezaměstnaných).

Tabulka 7: Klíčové ukazatele trhu práce

ukazatel (jednotka, rok)	Střední Čechy	Česká republika
průměrná mzda (ČR = 100; 2004)	98,1	100,0
růst průměrné mzdy v letech 1995–2004 (%)	226,6	227,4
registrovaná míra nezaměstnanosti (%; 2003)	7,43	10,31
podíl dlouhodobě nezaměstnaných (%; 2003)	33,6	40,3
počet uchazečů na 1 volné pracovní místo (2003)	7,4	13,5

Zdroj: ČSÚ a MPSV

7. Doprava a dopravní infrastruktura

Dopravní infrastruktura Středních Čech má historicky vzniklý radiální charakter a vysokou hustotu dopravních sítí, což je dále akcentováno výstavbou železničních koridorů, které vedou z Prahy čtyřmi směry, a výstavbou sítě dálnic a rychlostních silnic. Vzhledem k uspořádání dopravní infrastruktury České republiky je přes kraj vedena i významná část mezinárodní dopravy a tranzitních cest mezi ostatními kraji. Území Středočeského kraje tak plní funkci tranzitu pro cesty do Prahy i mezi kraji.

Do Prahy vedou až na jednu výjimkou všechny dálnice a rychlostní silnice Čech, tj. devět komunikací nejvyšší kategorie a relativně vysoké kvality. Naopak prozatím zcela chybí propojení sídel Středočeského kraje kvalitními komunikacemi tangenciálními vůči Praze.

Silnice II. a III. třídy na území Středočeského kraje slouží hlavně k napojení jednotlivých částí regionu a obcí na nadregionální silniční síť. Jejich současný stav a parametry však velmi

často neodpovídají jejich dopravnímu významu a obecně jsou horší než u nadregionální silniční sítě. V uspořádání a parametrech silniční sítě lze najít řadu nedostatků, především nedokončený Pražský okruh R1, který je vybudován pouze ve dvou úsecích, a nevyhovující stav aglomeračního okruhu kolem Prahy, silnice II/101, jejíž vedení po silnicích nízkých návrhových parametrů s mnoha průjezdy obcemi a ne vždy vhodné trasování neodpovídá potřebám Středočeského kraje. Také další komunikace všech kategorií však mají řadu nevyhovujících či konfliktních úseků (průtahy městy a obcemi, nedostatečná šířka vozovky, únosnost a podjezdová výška mostů, špatné rozhledové poměry na křižovatkách a železničních přejezdech, nevhodné trasování v blízkosti sídel a přírodně cenných lokalit a nedokonalé dopravní značení ohrožující bezpečnost silničního provozu). Problematické je také silniční napojení některých lokalit vhodných pro rozvoj podnikání.

Též infrastruktura veřejné dopravy je orientována na dojížděku do Prahy, hlavní železniční tratě mají radiální charakter s výjimkou spojení Kolín–Nymburk–Mělník (–Ústí nad Labem). Tangenciální trasy jsou většinou malé dráhy o nízkých návrhových parametrech s nejistou budoucností. Železniční uzel Praha je na počátku své přestavby a pro Středočeský kraj se po jejím dokončení stane nejvýznamnějším železničním uzlem, za kterým budou následovat „koridorové“ uzly Kolín, Benešov u Prahy, Beroun a Kralupy nad Vltavou. Hlavní železniční tahy ve Středočeském kraji probíhají ve zčásti již modernizovaných tranzitních železničních koridorech, které probíhají v trasách Evropské dopravní sítě TEN-T. Jejich modernizace byla z velké části dokončena (1. koridor), s výjimkou železničních uzlů, a SŽDC připravuje její pokračování (3. a 4. koridor). Velmi hustá síť linek regionální autobusové dopravy na území Středočeského kraje je orientována především na regionální centra (zejména bývalá okresní města) a dále na Prahu. V 19 městech je navíc provozována městská autobusová doprava. Regionální autobusová doprava by měla tvořit významný doplněk páteřní sítě kolejové dopravy a zajišťovat přepravu cestujících především tam, kde neexistuje kvalitní železniční spojení. Současná situace ve Středočeském kraji tomu ovšem často neodpovídá. Železniční a autobusová doprava si kvůli souběžným, kapacitně nevyužitým spojům často konkurují. Jedním z důvodů je kromě nedostatečné tarifní a časové integrace nabídky i obvyklá nepřítomnost přestupních terminálů autobusové dopravy v blízkosti významných železničních stanic, která brání prostorové integraci nabídky. V části regionu v blízkosti Prahy je nabídka veřejné dopravy integrována do systému Pražské integrované dopravy (PID). Tento integrovaný dopravní systém je však organizován především pro potřebu dojíždění středočeských obyvatel do Prahy (a naopak) a pro pokrytí tangenciálních přepravních vztahů není vhodný. Středočeský kraj proto vyvíjí samostatný integrovaný dopravní systém Středočeské integrované dopravy (SID), který bude více zaměřen na potřeby regionu. Nedořešena zatím zůstává budoucí koordinace obou integrovaných dopravních systémů. Problémem je také absence společných přestupních terminálů železniční a autobusové dopravy (například v Kladně, Neratovicích, Berouně, Kutné Hoře a Říčanech), nedostatečné vybavení železničních stanic (například nedostatečné parkovací plochy systému P+R a B+R), bariérový přístup na železniční zastávky, zastaralá síť železničních zastávek (v některých lokalitách chybějí, zatímco v jiných již ztratily původní význam) a malé používání moderních technologií v železniční dopravě (např. telematika).

Vodní doprava ve Středočeském kraji využívá Labsko-vltavské vodní cesty, která má napojení na evropskou síť vodních cest a spojení s mořskými přístavy. Labe je splavné do Chvaletic (do Opatovic vedená jako vodní cesta využitelná), Vltava v úseku Slapy – Mělník.

Letecká doprava pro Středočeský kraj je soustředěna především na letiště Praha - Ruzyně (veřejné mezinárodní letiště), které má dominantní postavení mezi letišti v ČR a zajišťuje přes 94 % celkových výkonů v osobní přepravě a přes 84 % v nákladní letecké přepravě. Nedostatkem je chybějící napojení letiště na kolejovou dopravu, nedostatečné je i napojení na rychlostní silniční síť. Další letiště v kraji jsou v Mnichově Hradišti (veřejné mezinárodní letiště), letiště Vodochody (neveřejné mezinárodní letiště; uvažuje se o možném využívání

nízkonákladovými dopravci), vojenské letiště Čáslav a dalších dvanáct malých civilních letišť. Mezi hlavní problémy letecké dopravy ve Středočeském kraji patří zejména neucelená koncepce rozvoje jednotlivých letišť (velký počet letišť, ale chybí jasné vymezení priorit) a nedostatečná infrastruktura pro moderní provozování letecké dopravy.

V rovinatých částech kraje je ke každodenní dopravě hojně využívána také cyklistická doprava. Rozvojovou aktivitu v budování cyklistické infrastruktury a zvýšení bezpečnosti cyklistů na komunikacích se silným automobilovým provozem lze ovšem směřovat do všech oblastí kraje. Ukazuje se totiž, že cyklistická doprava se silně rozvíjí i v kopcovitých terénech. V porovnání s ostatními kraji existují ve Středočeském kraji velké rezervy ve vybudovaných stezkách a vyznačených trasách. Současně chybí doprovodná infrastruktura a opatření, která by alespoň částečně segregovala cyklistickou dopravu od automobilové a zvyšovala tak její bezpečnost.

8. Životní prostředí

Kvalita ovzduší ve Středočeském kraji na základě sledování emisní bilance a imisního zatížení území kolísá. Snižování emisí, zejména SO_2 do roku 2003 bylo důsledkem rekonstrukcí významné části stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší. Nepříznivá je emisní bilance u NO_x (oxidů dusíku), VOC (těkavých organických látek) a nepříznivá imisní bilance u PM_{10} (suspendovaných částic frakce 10 mikrometrů) a ozonu. Je způsobena neustálým nárůstem provozu mobilních zdrojů znečišťování ovzduší (NO_x , PM_{10} a ozon).

Kvalita podzemních vod je převážně vyhovující, pouze některé vzorky nevyhovují normativům kvůli zvýšeným koncentracím dusičnanů (NO_3^-). Kvalitativně nejhorší jsou zdroje z mělkých horizontů odebíraných v sedimentech řek a menších vodotečí v jižní části kraje. Podzemní voda z křídových kolektorů v severní části kraje je nezávadná. Povrchové zdroje se při veřejném zásobení pitnou vodou významně uplatňují především v centrální a jižní části Středočeského kraje. Zásobení hl. m. Prahy a centrální části Středočeského kraje je zajišťováno spolu s podzemními zdroji z úpravny vody Káraný především z vodárenské nádrže Želivka.

Na území kraje se v červnu 2004 vyskytovalo 346 čistíren odpadních vod. Jedinými obcemi na území Středočeského kraje, které mají více než 2000 obyvatel a nemají čistírny odpadních vod, resp. nejsou na ně napojeny a nesplňují tak závazek ČR vůči EU, jsou Buštěhrad v okrese Kladno (předpoklad dokončení 2006) a Velký Osek v okrese Kolín. Naopak mezi obcemi do 2000 obyvatel má napojení na ČOV jen malá část.

Na území kraje se nacházejí staré ekologické zátěže a devastace charakteru starých skládek a kontaminovaných průmyslových objektů. Mezi nejvíce postižené lokality lze zařadit území s výskytem radioaktivity, kontaminovanými půdami a podzemními vodami ropnými látkami, těžkými kovy, chlorovanými uhlovodíky a dioxiny. Odstranění starých ekologických zátěží je velice nákladné. Řada z nich zůstává neřešena především tam, kde náklady na sanaci přesahují cenu vlastních nemovitostí nebo nejsou vyjasněna vlastnická práva.

9. Dosavadní zkušenosti s čerpáním prostředků ze SF

Česká republika v oblasti čerpání prostředků ze strukturálních fondů disponuje pouze zkušenostmi z předvstupní pomoci a z právě probíhajícího, ale zkráceného programového období. V období 2004 – 2006 navíc nejsou realizovány žádné samostatné regionální operační programy, klíčovou zkušeností je proto SROP.

Zkušenosti s předvstupní pomocí

Předvstupní programy SAPARD, Phare a ISPA mohly kandidátské země využívat v období 2000 - 2006. Kraje, resp. krajské úřady se na implementaci podílely především v programu

Phare, a to mimo jiné v oblasti konzultace projektů a administrace. Ještě výraznější roli hrály kraje v programu Phare CBC, nicméně Středočeský kraj, který není příhraničním regionem, byl v tomto ohledu znevýhodněn, protože měl při implementaci SROP oproti ostatním krajům méně zkušeností.

Program SAPARD byl speciálním předvstupním programem pro zemědělství a rozvoj venkova, jehož cílem je přispět k zavádění práva Evropského společenství v oblasti společné zemědělské politiky a řešit prioritní a specifické problémy spojené s trvale udržitelnými změnami v sektoru zemědělství a ve venkovských oblastech kandidátských zemí.

Program Phare byl předvstupním programem zaměřeným především na přípravu institucí veřejné správy na vstup do EU a přijímání prostředků ze strukturálních fondů EU v jednotlivých regionech. Na území NUTS 2 Střední Čechy bylo realizováno Phare 2003, část II ve 2 grantových schématech. Jednalo se o GS na podporu podnikatelské infrastruktury a GS na podporu turistické infrastruktury.

Finanční nástroj předvstupní pomoci ISPA byl zaměřen na financování velkých infrastrukturních projektů v oblastech životního prostředí a dopravy. V oblasti životního prostředí byly podpořeny dva projekty, které měly dopad i pro Středočeský kraj. Jejich cílem bylo obnovit infrastrukturu poškozenou povodněmi z roku 2002 (ČOV, kanalizační a vodovodní sítě, monitorovací stanice), tzv. „povodňová“ ISPA. V oblasti dopravy měly pro Středočeský kraj dopad 4 projekty, přičemž tři z nich byly realizovány v rámci ISPA Povodně 2002.

Zkušenosti se SROP

V rámci SROP byly některé kompetence delegovány na regiony (Regionální rady). Díky tomu získaly regiony NUTS 2, resp. kraje zkušenosti s realizací projektů a řízením, což je cenné pro období nadcházející.

NUTS 2 Střední Čechy byl ve srovnání s ostatními regiony v čerpání prostředků ze SROP poměrně aktivní. Z hlediska počtu předložených žádostí byl na čtvrtém místě, podle nárokováných finančních prostředků na třetím místě (stav ke 31. 12. 2005). Uvnitř Středočeského kraje bylo nejvíce schválených projektů v bývalých okresech Příbram, Praha – východ a Benešov, nejméně naopak v Kladně a v Mladé Boleslavi.

Od 1. 5. 2004, kdy byl program vyhlášen, proběhlo ve Středočeském kraji 6 kol výzev u individuálních projektů a 3 kola výzev u grantových schémat, přičemž všechny finance v případě individuálních projektů již byly nasmlouvány. Největší zájem byl o prioritu 4 Rozvoj cestovního ruchu, konkrétně o podopatření 4.2.2 (Podpora regionální a místní infrastruktury CR). Největší počet schválených žádostí byl však k 24. 4. 2006 zaznamenán u priority 2 Regionální rozvoj infrastruktury. Naopak menší poptávka byla u priority 1 (Regionální podpora podnikání) a potíže s čerpáním prostředků se projevy také u priority 3.

10. Shrnutí regionální diferenciace území

Regionální rozdíly v sociálně ekonomickém rozvoji se v případě Středních Čech projevují dominantně ve dvou dimenzích. Jednak je to polarita suburbánní zóna kolem Prahy (administrativně vymezená přibližně územím okresů Praha-východ a Praha-západ) vs. okrajové území (území regionu mimo suburbánní zónu), přičemž obdobné charakteristiky jako suburbánní zóna vykazují často také rozvojová území v okrajové zóně (např. Mladá Boleslav). Druhou dimenzí regionální diferenciace je polarita město–venkov.

Polarita suburbánní vs. okrajová zóna je v případě Středních Čech s ohledem na jeho polohu v zázemí hl. města pochopitelně velmi výrazná a v rámci ČR zcela unikátní. Suburbánní zóna kolem Prahy vykazuje mnohem příznivější strukturu obyvatel. Jednak je to o něco příznivější

(mladší) věková struktura, a jednak výrazně příznivější struktura vzdělanostní. Obojí souvisí s výrazně kladným migračním saldem, které způsobuje přistěhovávaní mladších a vzdělanějších obyvatel z Prahy i odjinud. Uvedený proces vyvolává rostoucí poptávku po službách v oblasti vzdělávání, volnočasových aktivit a některých sociálních službách, které jsou přitom v rámci celého území kraje nedostatečné svou kapacitou i kvalitou. Pro suburbánní zónu je typická také vyšší koncentrace vědeckovýzkumných organizací navázaných na Prahu. V okrajové zóně se nacházejí jen v několika málo městech. V ekonomické struktuře dominuje v suburbánní oblasti více terciérní sektor, zatímco výroba se koncentruje spíše do vybraných center okrajového území. Suburbánní zóna vykazuje jednoznačně nižší míru nezaměstnanosti a další ukazatele trhu práce. V okrajové zóně jsou hodnoty těchto ukazatelů v různých částech rozdílné. V okrajové zóně se koncentruje více atraktivit cestovního ruchu, vybavenost infrastrukturou a službami pro cestovní ruch je však horší. Dopravní infrastruktura (zejména silniční) v suburbánní zóně je více zatížená a má výrazně dominantní a kvalitní radiální komunikace, zatímco tangenciální spojení právě zde vykazují největší problémy. V suburbánní zóně je zajištěna velmi dobrá dostupnost veřejnou dopravou díky napojení na systém PID. V okrajovém území naopak veřejná doprava vykazuje nedostatky v důsledku nedostatečné koordinace, neexistence přestupních terminálů apod.

Polarita město–venkov je v rámci Středních Čech o něco méně výrazná, protože v regionu není žádné významnější nadregionální centrum, ale síť relativně rovnocenných mikroregionálních středisek doplněných velkým počtem malých obcí. Struktura obyvatel ve městech a na venkově se výrazněji liší pouze v případě vzdělanostní úrovně, která je přirozeně vyšší ve městech. Významnější roli však v těchto charakteristikách hraje polarita suburbánní–okrajová zóna. Polarita město–venkov se naopak výrazně projevuje v oblasti sociální infrastruktury. Především služby v oblasti kultury, volnočasových aktivit, zdravotnictví a vyššího (vč. vysokoškolského) vzdělávání se jednoznačně koncentrují do měst. Naopak sociální služby jsou často umístěny i v menších obcích, přičemž mohou obsluhovat rozsáhlejší oblast. Ekonomická struktura města a venkova se přirozeně odlišuje zejména v tom, že na venkově má větší význam primární a částečně i terciérní sektor, zatímco ve městech je důležitý především sektor sekundární doplněný více či méně progresivními nevýrobními odvětvími. Města a venkov se liší potenciálem pro rozvoj různých forem cestovního ruchu (kulturní a poznávací vs. venkovská a sportovně-rekreační turistika). Hlavním problémem rozvoje měst v oblasti fyzické infrastruktury a životního prostředí je existence „brownfields“ a nutnost jejich fyzické revitalizace včetně odstranění případných starých ekologických zátěží. Naopak venkov se potýká s deficitem v oblasti fyzické i sociální infrastruktury.

Za region s největším ekonomickým potenciálem lze vedle blízkého zázemí Prahy označit především Mladoboleslavsko, díky podniku Škoda Auto a síti jeho subdodavatelů. Dřívější tahoun středočeské ekonomiky – Kladensko – doplatil na jednostranné zaměření na těžbu uhlí a hutnictví a vypořádává se s restrukturalizací své hospodářské základny. To se postupně daří i díky přílivu zahraničních investic. Zahraniční investice významně posílily i postavení Kolínska díky realizaci největší investice na zelené louce u nás – TPCA v Ovčárech. Střední Čechy se tak stávají jedním z center automobilového průmyslu nadnárodního významu.

Naopak oblasti s nízkým rozvojovým potenciálem se nacházejí zejména v okrajovém území regionu a tvoří tzv. vnitřní periferii Česka. Na území Středočeského kraje se nachází také jeden z vládou vymezených a specificky podporovaných hospodářsky slabých regionů, kterým je Rakovnicko, tj. nejzápadnější výběžek kraje.

11. SWOT Analýza

Prostřednictvím metody SWOT byly vybrány a utříděny hlavní poznatky socioekonomické analýzy. Silné a slabé stránky se vztahují k vnitřním parametrům a potenciálu území.

Příležitosti a hrozby se týkají vnějších procesů a jevů, které jsou zpravidla obtížně ovlivnitelné krajem, nebo regionálními aktéry.

Silné stránky	Slabé stránky
▪ Značný celkový přírůstek obyvatelstva (nejvíce ze všech krajů) v důsledku pozitivního migračního salda ▪ Nadprůměrně rychle rostoucí HDP na obyvatele ▪ Vysoká exportní výkonnost (nejvyšší z krajů v ČR) ▪ Atraktivita kraje pro zahraniční investory, mj. i díky nižším výrobním nákladům ve srovnání s Prahou ▪ Nízká míra nezaměstnanosti ▪ Vysoká míra podnikatelské aktivity ▪ Silná vědeckovýzkumná základna kraje ▪ Významný kulturně – historický a přírodní potenciál pro rozvoj cestovního ruchu ▪ Hustá síť dopravních cest (silnic a železnic) ▪ Dopravní dostupnost do Prahy ▪ Vybavenost obcí ČOV nad 2000 EO - vysoký podíl čištěných odpadních vod	▪ Rozdrobenost sídelní struktury, málo velkých center (stínový efekt Prahy) ▪ Nízká diverzifikace ekonomické základny – závislost na automobilovém průmyslu ▪ Vysoký podíl jednodenních návštěvníků – nízké příjmy z cestovního ruchu ▪ Vysoká sezónnost cestovního ruchu ▪ Nedostatek služeb vysoké kvality (včetně ubytovacích služeb), málo doplňkových služeb CR ▪ Absence řízení CR v přirozených turistických oblastech ▪ Extrémní zatíženost některých úseků silniční sítě (zejména v suburbánní zóně Prahy) ▪ Špatný technický stav a řada kolizních míst na regionálně významných silnicích, zvláště tangentách ▪ Nedokončený pražský silniční okruh ▪ Chybějící silniční obchvaty měst a obcí ▪ Nedostatečná integrace veřejné dopravy ▪ Málo rozvinutý systém cyklistické dopravy (nedostatečná infrastruktura) ▪ Nedostatky ve vybavenosti škol ▪ Nevyhovující struktura nemocničních lůžek ▪ Nedostačující kapacita a nevyhovující kvalita některých typů zařízení sociální péče ▪ Nedostatečná vybavenost malých obcí technickou infrastrukturou (zejména nízký podíl odkanalizování a čištění odpadních vod v obcích velikosti do 2000 EO) ▪ Výskyt brownfields a starých ekologických zátěží ▪ Živelní rozvoj bytové výstavby v suburbánní zóně Prahy

Příležitosti	Hrozby
▪ Nárůst populace migrací s pozitivním dopadem na věkovou a vzdělanostní strukturu populace ▪ Zvýšená podpora vědy a výzkumu ze strany státu a EU ▪ Zlepšení podmínek pro spolupráci veřejných a soukromých institucí v oblasti vědy a výzkumu ▪ Vznik veřejné vysoké školy ▪ Rozvoj dalšího vzdělávání ▪ Příchod významných investorů z oborů s vyšší přidanou hodnotou ▪ Využití rozvojových lokalit a brownfields pro další rozvoj regionu ▪ Zvyšování kvality veřejné dopravy formou integrace nabídky ▪ Posílení spolupráce mezi samosprávou, neziskovými organizacemi a soukromou sférou na lokální úrovni – rozvoj komunitního plánování ▪ Koordinace spolupráce s hlavním městem Prahou, zejména v oblasti územního plánování a rozvoje technické infrastruktury ▪ Rozvoj forem CR ve vazbě na hlavní město ▪ Decentralizace části služeb CR a návštěvnosti z Prahy ▪ Rozvoj turistických služeb vysoké kvality a doplňkových služeb ▪ Zlepšení údržby krajiny rozvinutím ekozemědělství a agroturistiky ▪ Zlepšení nakládání s komunálními odpady a podpora rozvoje zařízení pro využívání odpadů a recyklaci ▪ Pokles negativního zatížení imisemi a hlukem z automobilové dopravy ve městech (po vybudování obchvatů měst)	▪ Odliv VŠ vzdělaných do Prahy za pracovními příležitostmi s vyšší kvalifikací ▪ Nepříznivý demografický vývoj a stárnutí obyvatelstva zvláště v periferních oblastech ▪ Nedostatečné propojení vzdělávání, vědy a uživatelské sféry při výzkumu a zavádění inovací ▪ Orientace na produkci s nízkou přidanou hodnotou ▪ Prohlubování závislosti regionu na jediném průmyslovém odvětví ▪ Upadání částí měst v souvislosti s rozparem mezi jejich dřívějšími funkcemi a současnými nároky (mj. brownfields) ▪ Nedostatečná kapacita dopravních sítí pro rostoucí dopravu (individuální i nákladní) a zvyšující se zátěž kraje (i environmentální) ▪ Zavedení mýtného na dálnicích a nárůst silniční nákladní dopravy na paralelních silnicích I. a II. třídy ▪ Pokračující chátrání železniční infrastruktury vedoucí k dalšímu poklesu konkurenceschopnosti železniční dopravy, případně i k zastavení provozu na některých tratích ▪ Digital divide – rozdělení společnosti podle schopnosti využívat moderní informační a komunikační technologie ▪ Zaostávání regionu v oblasti kvality veřejných služeb a širě jejich nabídky ▪ Zábor zemědělské půdy v důsledku výstavby a ekonomického rozvoje ▪ Neřešení starých ekologických zátěží ▪ Zvýšené výskyty extrémních klimatických jevů (záplavy, vodní eroze)

II. Strategie

V plánovacím období 2007-2013 bude k dosažení cílů rozvoje regionu NUTS 2 Střední Čechy možné využít široké spektrum národních a evropských programů. Regionální operační program je pouze jedním, byť velmi významným programem veřejných intervencí na podporu sociálně ekonomického rozvoje regionu. Ve vztahu k tematickým operačním programům, které budou implementovány na národní úrovni, je tento program komplementární. V tomto smyslu má strategie regionálního operačního programu parciální charakter a je nutné ji chápat v širším kontextu veřejné podpory a to jak z evropských, tak i národních podpůrných programů.

Základním východiskem strategie jsou závěry analýz sociálně ekonomické situace regionu, které poukázaly na jeho silné a slabé stránky a rozvojové příležitosti a hrozby. Dalším východiskem pro formulaci strategie jsou priority nadřazených programových dokumentů Středočeského kraje, EU a ČR. V první řadě se jedná o Strategické obecné zásady Společenství, které definují základní rozvojovou strategii EU v oblasti politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Na národní úrovni je doplňuje Strategie hospodářského růstu, Strategie udržitelného rozvoje, Strategie regionálního rozvoje, Národní rozvojový plán, Národní program reforem reflektující cíle Lisabonské strategie a Národní strategický referenční rámec. Strategie ROP NUTS 2 Střední Čechy tak tvoří pomyslný průnik priorit na krajské, národní a evropské úrovni.

1. Globální a specifické cíle

Globálním cílem regionu Střední Čechy k roku 2013 je zvýšení HDP na obyvatele na úroveň minimálně 75 % průměru EU 25 a zajištění vysoké kvality života obyvatel měst i venkova prostřednictvím zvýšení atraktivity regionu pro bydlení, podnikání, investice a cestovní ruch.

S ohledem na relativně silnou geografickou diferenciaci vnitřních rozvojových podmínek (suburbánní vs. okrajové území regionu) jsou hlavní problémy klasifikovány podle uvedených typů území. V suburbánním území patří mezi hlavní problémy:

- nevyhovující stav dopravních komunikací a jejich přetíženost (zejména silniční komunikace);
- živelný rozvoj bytové výstavby v důsledku slabé regulace územního rozvoje;
- zhoršené životní prostředí.

Pro oblasti mimo suburbánní zónu jsou typické následující problémy:

- nízká diverzifikace ekonomické základny;
- nízká nabídka pracovních příležitostí zejména v okrajových a venkovských oblastech;
- nedostatečné využití potenciálu pro rozvoj cestovního ruchu;
- nedostatečná vybavenost malých obcí technickou infrastrukturou, příp. kvalita této infrastruktury (týká se částečně i obcí v suburbánní oblasti);
- neadekvátní vybavení regionu sociální infrastrukturou, mj. v důsledku „stínového“ efektu Prahy;
- nízká kvalita široce chápaného životního prostředí v řadě urbanizovaných území, mj. v důsledku vysokého podílu podvyužívaných ploch, zanedbanosti centrálních částí apod.

ROP NUTS 2 Střední Čechy je zaměřen na problémy, které je efektivní řešit prostřednictvím regionálních intervencí nebo se jedná o problémy, jejichž řešení je vymezeno kompetencemi

regionální samosprávy. Při definování rozsahu a zaměření veřejné podpory v rámci regionálního operačního programu je dalším určujícím faktorem vymezení intervencí mezi operačními programy na národní a regionální úrovni.

V tomto kontextu byly specifické cíle programu definovány následovně:

- 1. zajištění vysoké a udržitelné mobility obyvatel při současném snižování negativních dopadů dopravy na životní prostředí,**
- 2. zvýšení návštěvnosti a místních příjmů z cestovního ruchu,**
- 3. zvýšení kvality života ve městech i na venkově a posílení role městských center jako přirozených pólů růstu v regionu,**
- 4. zvýšení absorpční kapacity regionálních a místních aktérů.**

2. Identifikace prioritních os

Na základě stanovení specifických cílů a s přihlédnutím k prioritním oblastem nadřazených strategických dokumentů EU, ČR a kraje byly definovány následující prioritní osy ROP NUTS 2 Střední Čechy:

Prioritní osa č. 1: Doprava

Prioritní osa č. 2: Cestovní ruch

Prioritní osa č. 3: Integrovaný rozvoj území

Prioritní osa č. 4: Technická pomoc

V rámci prioritní osy č. 1 „Doprava“ budou intervence programu zaměřeny na rekonstrukci a modernizaci silnic II. a III. třídy, a to v souladu s ochranou ekosystémů, snižováním hlukové zátěže, zvyšováním bezpečnosti v dopravě a zpřístupněním rozvojových lokalit. Dále bude podporována integrace nabídky veřejné dopravy včetně jejího zpřístupňování všem skupinám cestujících a obnovy vozového parku motivované větší šetrností vůči životnímu prostředí.

V rámci prioritní osy č. 2 „Cestovní ruch“ budou podpořeny aktivity zaměřené na rozšíření a zkvalitnění infrastruktury a služeb cestovního ruchu. V případě podnikatelské infrastruktury bude podpora přednostně zaměřena na budování, rozšiřování a zlepšování standardu ubytovacích služeb a budování doplňkové infrastruktury CR. Podpora rozvoje veřejné infrastruktury a služeb cestovního ruchu, které z různých důvodů musí zajišťovat veřejný sektor a zejména místní samospráva, tvoří další významný pilíř této prioritní osy. Intervence budou rovněž směřovány na zlepšení řízení a marketingu turistických destinací na území regionu.

Intervence v rámci prioritní osy č. 3 „Integrovaný rozvoj území“ budou zaměřeny prioritně na rozvoj regionálních center a dalších měst a doplňkově na rozvoj venkovských oblastí. Podpora rozvoje a revitalizace regionálních center a dalších měst bude zahrnovat komplexní obnovu fyzického prostředí ve vybraných městech nebo městských částech a modernizaci infrastruktury veřejných služeb (infrastruktura v oblasti školství, zdravotnictví, sociálních služeb a infrastruktura pro volnočasové aktivity). Podpora venkovských oblastí bude zaměřena především na zvýšení atraktivity venkovských sídel a zajištění přístupu a zvýšení kvality služeb obecného hospodářského zájmu.

3. Hlavní znaky strategie

Prioritní osy programu tvoří koherentní celek a ve vztahu k řešení problémů sociálně ekonomického rozvoje regionu se navzájem doplňují a posilují. Narozdíl od tematických operačních programů, které jsou zaměřeny na řešení sektorových problémů, je v ROP NUTS

2 Střední Čechy akcentován územně-integrovaný přístup k řešení problémů a jednotlivé intervence diferencovány podle rozvojových předpokladů jednotlivých typů území.

Územně-integrovaný přístup bude uplatňován v intervencích v rámci prioritní osy č. 3 zaměřené na rozvoj městských i venkovských oblastí. Rozvoj a regenerace městských území tvořící těžiště této prioritní osy budou podporovány jak prostřednictvím individuálních projektů, tak i integrovaných plánů rozvoje měst s cílem posílit princip komplexního přístupu k řešení problémů a zvýšit synergické efekty programu. Intervence ROP NUTS 2 Střední Čechy budou také diferencovány podle jednotlivých typů území. Pro region Střední Čechy jsou typické dvě základní dimenze diferenciací území – městské vs. venkovské území a suburbánní vs. okrajové území (ve vztahu k hl. městu Praze).

Podpora v rámci prioritní osy č. 1 „Doprava“ bude prioritně zaměřena na rozvoj regionální dopravní infrastruktury v suburbánním území hl. města Prahy, které čelí problémům souvisejícím s růstem frekvence dopravy mezi hl. městem a jeho zázemím. Významným aspektem podpory v rámci této priority bude snaha o eliminaci negativních dopadů dopravy na životní prostředí. Intervence v oblasti cestovního ruchu v rámci prioritní osy č. 2 budou zaměřené na podporu komplexních projektů v turistických destinacích regionu. Vzhledem k rozmístění atraktivit cestovního ruchu se bude jednat zejména o venkovské oblasti a malá a střední města. Důraz na urbánní dimenzi v ROP NUTS 2 Střední Čechy je reflektován v prioritní ose č. 3. Podpora rozvoje a regenerace měst bude tvořit hlavní pilíř intervencí v rámci této prioritní osy, zatímco rozvoj venkova je v rámci této prioritní osy doplňkovou intervencí ve vztahu k Programu rozvoje venkova financovaného z EAFRD.

Z územního hlediska budou tedy intervence ROP NUTS 2 Střední Čechy primárně orientovány na řešení problémů měst a posílení vazeb mezi městskými centry a jejich venkovským zázemím. Významná část podpory bude směřována zejména do rozvoje malých a středních měst v okrajovém území s cílem dosáhnout vyváženého rozvoje území. Určité využití zdrojů z regionálního operačního programu nabízí relativně komplexní přístup k řešení všech klíčových problémů a naplňování globálního cíle programu.

Z hlediska příjemců podpory je program dominantně zaměřen na podporu projektů místní nebo regionální samosprávy. V rámci programu dojde k výraznému zhodnocení infrastruktury v majetku kraje a obcí a zlepšení kvality celé škály veřejných služeb. Podpora podnikatelů v rámci programu je významná pouze ve vazbě na cestovní ruch, příp. revitalizaci území. Neziskové organizace budou tvořit relativně silnou skupinu konečných příjemců v oblasti rozvoje cestovního ruchu a sociálních služeb.

4. Vazba na horizontální témata

Z nařízení Rady (ES) o obecných ustanoveních týkajících se EFRR, ESF a FS (2004, 2004/0163 (AVC)) vyplývá povinnost respektovat dvě horizontální témata. Tato témata, která jsou strukturována, jsou průřezová, zahrnují oblast životního prostředí a rovných příležitostí. V ROP NUTS 2 Střední Čechy jsou zohledněna ve všech třech tematických prioritách.

Téma životního prostředí se v prioritě 1 odráží v důrazu na rozvoj veřejné dopravy a dalších udržitelných forem dopravy (zejména cyklistické). Nepřímý dopad na stav životního prostředí budou mít i realizace vybraných projektů v oblasti dopravní infrastruktury (např. obchvaty měst). V prioritě 2 budou mimo jiné podporovány projekty rekonstrukcí a budování infrastruktury pro takové formy CR, které jsou šetrné k životnímu prostředí, čímž se rovněž přispěje k zlepšení jeho stavu. V rámci priority 3 je téma životní prostředí zohledňováno především v oblasti revitalizací fyzického prostředí. Tyto revitalizace povedou k účelnějšímu využití krajiny a ke zlepšení stavu krajinářsky nebo environmentálně problematických lokalit. Součástí této priority bude i odstranění starých ekologických zátěží (např. prostřednictvím revitalizace „brownfields“), což rovněž reflektuje toto horizontální téma.

Tématu rovných příležitostí se věnuje především priorita 3, v jejímž rámci budou podporovány takové aktivity, které povedou k rozvoji infrastruktury pro oblast sociálních služeb, vzdělávání, zdravotnictví a pro volnočasové aktivity, což posiluje rovný přístup k těmto veřejným službám. Priorita 1 posiluje rovné příležitosti rozvojem veřejné dopravy, která je další významnou veřejnou službou. Priorita 2 rozvojem podnikání v oblasti CR přispívá k rovným příležitostem na získání zaměstnání.

5. Konzistence s nadřazenými strategickými dokumenty ČR a EU

ROP NUTS 2 Střední Čechy se přímo váže na Strategické obecné zásady Společenství (SOZS), Národní strategický referenční rámec (NSRR), Národní program reform (NPR) a jejich strategické cíle a prioritní opatření. Věcné vazby SOZS, NSRR a NPR s ROP NUTS 2 Střední Čechy jsou vyjádřeny v následujících tabulkách a komentáři, z nichž vyplývá, že realizace ROP NUTS 2 Střední Čechy bude významně přispívat k naplnění vybraných priorit SOZS, strategických cílů NSRR i některých prioritních opatření NPR.

Vazby mezi ROP NUTS 2 Střední Čechy a SOZS

Priorita 1 SOZS "Přitažlivější Evropa a regiony Evropy pro investory a pracující" se úzce váže především na oblast dopravy a dopravní infrastruktury, která je řešena v prioritní ose 1 ROP NUTS 2 Střední Čechy. Tato prioritní osa výstavbou dopravních sítí, snižováním negativních vlivů dopravy na životní prostředí a rozvojem udržitelných forem dopravy naplňuje všechny tři body priority 1 SOZS. K jejímu naplnění přispívá z části také prioritní osa 2 rozvojem infrastruktury a služeb v cestovním ruchu a prioritní osa 3 revitalizací a rozvojem měst, jejichž součástí je i sanace starých ekologických zátěží.

Tabulka 8: Vazby oblastí podpory ROP NUTS 2 Střední Čechy na priority SOZS

Oblast podpory	1.1	1.2	2.1	2.2	2.3	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3
1. Přitažlivější Evropa a regiony Evropy pro investory a pracující											
Rozšíření a zlepšení dopravních infrastruktur	xx	xx		x		x	x	x			
Posílení součinnosti mezi ochranou životního prostředí a růstem		xx		x		x	x	x			
Řešení intenzivního využívání tradičních zdrojů energie v Evropě		x									
2. Zlepšení znalostí a inovace: cesta k růstu											
Zvýšit a zlepšit investice do výzkumu a technologického rozvoje											
Uspadnit inovace a podporovat podnikavost	x		xx			x	x	x			
Podporovat informační společnost pro všechny		x		x	x	x	x	x			
Zlepšit přístup k financím											
3. Vytváření více a lepších pracovních míst											
Přivést více lidí do zaměstnání, zajistit jejich setrvání v zaměstnání a modernizovat systémy sociální ochrany						x	x	x			
Zvýšit přizpůsobivost pracujících a podniků a pružnost trhů práce			x			x	x	x			
Zvýšit investice do lidského kapitálu prostřednictvím lepšího vzdělávání a kvalifikace					x	xx	xx	xx			
Správní kapacita					x						
Pomoci udržet zdravou pracovní sílu						x	x	x			

Pozn.: x – slabá vazba, xx – silná vazba

K naplnění priority 2 SOZS "Zlepšení znalostí a inovace: cesta k růstu" přispívají zejména prioritní osy 2 a 3 ROP NUTS 2 Střední Čechy. Stimulují především podnikání, a částečně i rozvoj informační společnosti a technologický rozvoj.

Priorita 3 SOZS "Vytváření více a lepších pracovních míst" je podporována zejména prostřednictvím prioritní osy 3 ROP NUTS 2 Střední Čechy. Ta podporou rozvoje regionálních center a dalších měst a venkova stimuluje rozvoj zaměstnanosti (investicemi do infrastruktury pro vzdělávání a částečně i sociální služby), investice do lidského kapitálu (zejména infrastruktury pro vzdělávání) a podporu zdravé pracovní síly (investicemi do infrastruktury pro oblast zdravotnictví a sociálních služeb).

Vazby mezi ROP NUTS 2 Střední Čechy a NSRR

NSRR je základní programový dokument České republiky pro využívání strukturálních fondů pro období 2007 – 2013. Východiskem pro zpracování NSRR byl Národní rozvojový plán, který reflektuje základní strategické dokumenty Evropské unie (SOZS) a České republiky (Strategie udržitelného rozvoje, Strategie hospodářského růstu, Strategie regionálního rozvoje).

Strategický cíl 1 NSRR „Konkurenceschopná česká ekonomika“ naplňují všechny prioritní osy ROP NUTS 2 Střední Čechy. Vazby na prioritní osu 1 jsou poměrně slabé nebo nepřímé, např. rozvoj cyklistických stezek (1.2) přispívá k rozvoji udržitelného cestovního ruchu, rozvoj sítě regionálních silnic (1.1) ke konkurenceschopnosti podnikatelského sektoru. Naopak vazby na prioritní osy 2 i 3 jsou silné a přímé. Prioritní osa 2 významně naplňuje strategický cíl zejména v oblasti rozvoje udržitelného cestovního ruchu, a to všemi svými oblastmi podpory. Rozvoj podnikatelské infrastruktury a služeb cestovního ruchu (2.1) naplňuje strategický cíl rovněž v oblasti rozvoje konkurenceschopného podnikatelského sektoru. Prioritní osa 3 naplňuje strategický cíl 1 NSRR především podporou rozvoje regionálních center a dalších měst (3.1, 3.2) zajišťující obnovu infrastruktury využitelnou i pro podnikání, příp. rozvoj inovačních kapacit. Na obě témata se váže také oblast infrastruktury pro vzdělávání (3.1, 3.2 i 3.3), které posiluje podnikatelskou aktivitu a inovační kapacitu. Rozvoj regionálních center a dalších měst (3.1 a 3.2) zprostředkovaně přispívá ke zvýšení fyzické atraktivity území a revitalizaci infrastruktury a tím i k rozvoji udržitelného cestovního ruchu.

Strategický cíl 2 NSRR „Otevřená, flexibilní a soudržná společnost“ má oporu rovněž ve všech prioritních osách ROP NUTS 2 Střední Čechy. Prioritní osa 1 naplňuje tento strategický cíl pouze zprostředkovaně zvyšováním zaměstnanosti a zaměstnatelnosti prostřednictvím rozvoje dopravní infrastruktury (1.1) a veřejné dopravy (1.2). Prioritní osa 2 naplňuje tento strategický cíl rovněž částečně prostřednictvím podpory podnikatelské infrastruktury a služeb pro cestovní ruch (2.1). Prioritní osa 3 ROP NUTS 2 Střední Čechy také zčásti přispívá k realizaci většiny dílčích témat v rámci tohoto strategického cíle. Rozvoj fyzické infrastruktury pro vzdělávání (součást 3.1, 3.2 a 3.3) přispívá k naplnění strategického cíle 2 NSRR především v oblastech vzdělávání a zvyšování zaměstnanosti a zaměstnatelnosti, rozvoj fyzické infrastruktury pro sociální služby a zdravotnictví (součást 3.1, 3.2 a 3.3) také ve strategickém cíli 2 v oblastech zvyšování zaměstnanosti a zaměstnatelnosti a posilování sociální soudržnosti.

K naplnění strategického cíle 3 NSRR „Atraktivní prostředí“ přispívá zejména prioritní osa 1 a částečně také prioritní osa 3 ROP NUTS 2 Střední Čechy. Prioritní osa 3 přispívá díky podpoře rozvoje regionálních center a dalších měst (3.1, 3.2), v rámci něhož jsou podporovány také revitalizace prostředí, sanace starých ekologických zátěží apod., k naplnění strategického cíle 3 NSRR v oblasti ochrany a zlepšení kvality životního prostředí. Prioritní osa 1 ROP NUTS 2 Střední Čechy oběma svými oblastmi podpory velmi výrazně přispívá k naplnění strategického cíle 3 NSRR v obou tématech, tedy ochraně a zlepšení kvality životního prostředí (především rozvojem veřejné a bezmotorové dopravy v rámci oblasti podpory 1.2) i

zlepšení dostupnosti dopravy (především rozvojem regionální dopravní infrastruktury a veřejné dopravy v rámci oblastí podpory 1.1 a 1.2).

K naplnění strategického cíle 4 „Vyvážený rozvoj území“ významně přispívají všechny prioritní osy ROP NUTS 2 Střední Čechy. V rámci prioritní osy 1 zajišťuje vazbu zejména rozvoj veřejné dopravy (1.2) přispívající k vyváženému rozvoji regionů a zejména pak venkovských oblastí, protože umožňuje kontakty mezi regiony prostřednictvím environmentálně i sociálně udržitelné formy dopravy, což je zvláště pro venkov velmi důležité. Pro vyvážený rozvoj jak celého území tak i měst a venkova, je však důležitá také výstavba, modernizace a úpravy sítě regionálních silnic, cyklistických stezek apod. Strategický cíl 4 má výraznou oporu také v prioritní ose 3 ROP NUTS 2 Střední Čechy, kde oblasti rozvoje infrastruktury pro vzdělávání, zdravotnictví a sociální služby (3.1, 3.2 a 3.3) výrazně přispívají k vyváženému rozvoji regionů a oblasti podpory rozvoj regionálních center a rozvoj měst (3.1 a 3.2) rovněž k rozvoji městských oblastí. K naplnění strategického cíle 4 přispívají i všechny oblasti podpory prioritní osy 2 ROP NUTS 2 Střední Čechy, vazby jsou však ve srovnání se zbývajících dvěma prioritními osami slabší a spíše zprostředkované.

Tabulka 9: Vazby prioritních os a oblastí podpory ROP NUTS 2 Střední Čechy na strategické cíle a témata NSRR 2007–2013

Oblast podpory	1.1	1.2	2.1	2.2	2.3	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3
SC 1 Konkurenceschopná česká ekonomika											
Konkurenceschopný podnikatelský sektor	x		xx			x	x	x			
Podpora kapacit VaV pro inovace											
Rozvoj udržitelného cestovního ruchu		x	xx	xx	xx	x	x	x			
SC 2 Otevřená, flexibilní a soudržná společnost											
Vzdělávání					x	xx	xx	xx			
Zvyšování zaměstnanosti a zaměstnatelnosti	x	x	x			x	x	x			
Posilování sociální soudržnosti						x	x	x			
Rozvoj informační společnosti		x		x	x	x	x	x			
Chytrá veřejná správa											
SC 3 Atraktivní prostředí											
Ochrana a zlepšení kvality životního prostředí	x	xx				x	x	x			
Zlepšení dostupnosti dopravy	xx	xx		x							
SC 4 Vyvážený rozvoj území											
Vyvážený rozvoj regionů	x	xx	x	x	xx	xx	xx	xx			
Rozvoj městských oblastí	x	xx	x	xx	x	xx	xx	x			
Rozvoj venkovských oblastí	x	xx	x	xx	x	x	x	xx			

Pozn.: x – slabá vazba, xx – silná vazba

Vazby na prioritní osu 4 Technická asistence nejsou uvažovány, protože v rámci ní je podporována úspěšná realizace celého ROP, tzn. prioritní osa má nepřímou vazbu na všechny strategické cíle NSRR.

Vazby mezi ROP NUTS 2 Střední Čechy a NPR

Národní program reforem ČR (NPR; též Národní lisabonský program) je strategickým dokumentem, který vychází ze Strategie udržitelného rozvoje ČR, Strategie regionálního rozvoje a Strategie hospodářského růstu ČR a jehož realizace umožní České republice dosáhnout cílů Lisabonské strategie. Prioritní opatření NPR jsou formulována v jednotlivých tematických oblastech jako dílčí cíle nebo dílčí aktivity. Z tohoto důvodu a dále proto, že se jedná o národní dokument, jsou pro ROP relevantní pouze některá opatření (většina jich je relevantní zejména pro národní úroveň, např. institucionální, legislativní, fiskální či daňová opatření). ROP NUTS 2 Střední Čechy proto k naplnění některých prioritních opatření ani nemůže přispívat, k naplnění jiných však přispívá výrazně.

V rámci prioritních os ROP NUTS 2 Střední Čechy přispívají k naplnění prioritních opatření NPR zejména prioritních os 1 a 3. Prioritní osa 1 je úzce vázána zejména na prioritní opatření v rámci témat „Udržitelné využívání zdrojů“ a „Modernizace a rozvoj dopravních a ICT sítí“. K „Udržitelnému využívání zdrojů“ přispívá prioritní osa 1 zejména rozvojem veřejné dopravy (podporujícím energetickou a materiálovou efektivnost, racionální využívání zdrojů přesunem části dopravních výkonů na energeticky méně náročnou veřejnou dopravu i podporu zavádění environmentálních technologií) a dalších udržitelných forem dopravy (zajišťujícím energetickou a materiálovou efektivnost a racionální využívání zdrojů přesunem dopravních výkonů z automobilové dopravy na dopravu cyklistickou či pěší), částečně však také rozvojem a modernizací regionální silniční sítě, které rovněž podporují technická opatření zvyšující kvalitu životního prostředí obyvatel a snižující dopady silniční dopravy na ekosystém. K „Modernizaci a rozvoji dopravních a ICT sítí“ přispívají všechny oblasti podpory prioritní osy 1, a to výstavbou, modernizací a rekonstrukcí regionálních silnic, infrastruktury pro veřejnou dopravu vč. přestupních terminálů a sítě dopravních cest pro cyklistickou a další udržitelnou dopravu.

Prioritní osa 3 ROP NUTS 2 Střední Čechy se úzce váže zejména na prioritní opatření NPR v rámci témat „Podnikatelské prostředí“, „Výzkum, vývoj, inovace“, „Začleňování na trhu práce“ a „Vzdělávání“. Je třeba zdůraznit, že kompetence ROP se ve všech těchto tématech váže výlučně na rozvoj fyzické infrastruktury. K naplnění prioritních opatření v rámci tématu „Podnikatelské prostředí“ přispívá zejména oblast podpory rozvoje a regenerace měst, která podporuje fyzickou infrastrukturu ve městech využitelnou také pro podnikání. Prioritní opatření v oblasti Výzkumu, vývoje a inovací je prioritní osou 3 podpořeno především v oblasti rozvoje infrastruktury zvyšující inovační potenciál (nové technologie, modernizace objektů). Podpora prioritních opatření v oblasti Vzdelávání je zajištěna především rozvojem infrastruktury a podporou nákupu technologií a vybavení pro různé formy a stupně vzdělávání vč. dalšího vzdělávání. Obdobná je i vazba na prioritní opatření v oblasti Začleňování na trhu práce, k nimž rovněž přispívá rozvoj infrastruktury pro vzdělávání, částečně i pro sociální služby.

Prioritní osa 2 přispívá dílčím způsobem k naplnění prioritních opatření v oblasti Podnikatelské prostředí, Flexibilita trhu práce a Začleňování na trhu práce. Všechny tři uvedené principy jsou zohledněny zejména v oblasti rozvoje podnikatelské infrastruktury a služeb cestovního ruchu, která podporuje vytváření nových pracovních míst a rozvoj podnikání v sektoru cestovního ruchu.

Tabulka 10: Vazby prioritních os a oblastí podpory ROP NUTS 2 Střední Čechy na prioritní opatření NPR 2005–2008

Prioritní opatření NPR / Oblast podpory ROP	1.1	1.2	2.1	2.2	2.3	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3
Makroekonomická stabilita a udržitelný růst	není relevantní pro ROP, bude celé realizováno na národní úrovni										
Podnikatelské prostředí			xx			x	x	x			
Výzkum a vývoj, inovace											
Udržitelné využívání zdrojů	x	xx									
Modernizace a rozvoj dopravních a ICT sítí	xx	xx		x							
Flexibilita trhu práce	x	x	x					x			
Začleňování na trhu práce			x			x	x	x			
Vzdělávání					x	xx	xx	xx			

Pozn.: x – slabá vazba, xx – silná vazba

Vazby na prioritní osu 4 Technická asistence nejsou uvažovány, protože v rámci ní je podporována úspěšná realizace celého ROP, tzn. prioritní osa má nepřímou vazbu na všechny strategické cíle NSRR.

6. Vazba na programové dokumenty na úrovni regionu

Zastřešujícím programovým dokumentem na úrovni kraje je Program rozvoje územního obvodu Středočeského kraje (PRÚOSK). Tento strategický materiál, který byl schválen Zastupitelstvem Středočeského kraje 18.9. 2006, řeší komplexním způsobem rozvoj regionu v období 2007 – 2013. PRÚOSK představoval jeden z důležitých výchozích materiálů pro zpracování ROP NUTS 2 Střední Čechy. Vazby mezi oběma dokumenty jsou proto poměrně výrazné. Zaměření PRÚOSK je však širší, v souladu s kompetencemi určenými krajům, a strategické cíle a opatření definované PRÚOSK jsou rozpracovávány do dalších koncepčních dokumentů s regionálním zaměřením. Prioritní osy a oblasti podpory ROP NUTS 2 Střední Čechy představují výše strategie PRÚOSK.

Prioritní osa 1 ROP NUTS 2 Střední Čechy má přirozeně silnou vazbu na prioritní osu „Infrastruktura“ v PRÚOSK. Tato návaznost se projevuje v PRÚOSK především z hlediska dopravní tematiky, která představuje rozsáhlé, ale nikoliv jediné téma této prioritní osy PRÚOSK. Obě opatření v rámci prioritní osy 1 ROP NUTS 2 Střední Čechy přispějí také k naplnění prioritní osy PRÚOSK „Životní prostředí“, protože jedním ze strategických směrů je i řešení dopravy v rámci regionu.

Prioritní osa 2 se přirozeně prolíná především s prioritní osou „Cestovní ruch a péče o kulturní dědictví“. Slabší vazby je možné vystopovat i z hlediska prioritních os PRÚOSK „Produkční základna a ekonomický rozvoj“, „Infrastruktura“ a „Rozvoj venkova, multifunkčního zemědělství a lesního hospodářství“. Některá opatření těchto prioritních os budou mít sice dopad i pro oblast cestovního ruchu, ale cestovní ruch není jejich primárním zájmem.

Prioritní osa 3 Integrovaný rozvoj území má nejsilnější vazbu s prioritní osou PRÚOSK „Rozvoj lidských zdrojů“, a to jak z hlediska oblastí podpory zaměřených na vzdělávací infrastrukturu, tak na infrastrukturu v oblasti sociálních služeb a zdravotnictví. ROP NUTS 2 Střední Čechy řeší tuto problematiku komplexně, tj. v městských i venkovských oblastech, proto se tyto oblasti podpory prolínají i s prioritní osou PRÚOSK „Rozvoj venkova, multifunkčního zemědělství a lesního hospodářství“, kde se vyskytují i opatření na zajištění dostupnosti základních služeb venkovských obyvatel. Vazby na prioritní osu „Životní prostředí“ je možné spatřovat v oblasti tvrdých investic do vzdělávací infrastruktury se zaměřením na environmentální vzdělávání.

Součástí prioritní osy 3 Integrovaný rozvoj území je také problematika rozvoje a regenerace měst, přičemž tato oblast podpory přispěje svým dopadem i k naplnění strategických cílů prioritních os „Produkční základna a ekonomický rozvoj“ a „Životní prostředí“. Tyto vazby lze spatřovat především v oblasti regenerace území z hlediska odstranění nevyužitelných staveb a ekologických zátěží. Slabší vazby z hlediska možné obnovy nebo transformace jednotlivých nevyužitých budov jsou patrné i v prioritních osách PRÚOSK „Rozvoj venkova, multifunkčního zemědělství a lesního hospodářství“ a Rozvoj lidských zdrojů.

Tabulka 11: Vazby prioritních os a oblastí podpory ROP NUTS 2 Střední Čechy na prioritní osy PRÚOSK 2005–2008

Prioritní osy PRÚOSK / Oblast podpory ROP	1.1	1.2	2.1	2.2	2.3	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3
Produkční základna a ekonomický rozvoj			x								
Infrastruktura	xx	xx		x		x	x	x			
Rozvoj venkova, multifunkčního zemědělství a lesního hospodářství			x	x				xx			
Životní prostředí	x	x				xx	xx	xx			
Rozvoj lidských zdrojů						xx	xx	xx			
Cestovní ruch a péče o kulturní dědictví			xx	xx	xx						

Pozn.: x – slabá vazba, xx – silná vazba

7. Evaluace programu

Definice plynoucí z Nařízení

Evaluace OP je prováděna v souladu s povinnostmi ustanovenými v rámci článků 47 až 49 Nařízení Rady (ES) č. 9077/2006, v souladu s metodickými pokyny Evropské komise a v souladu s metodickými pokyny NRPS. Za zajištění evaluace je odpovědný Řídící orgán OP.

Cílem evaluace je dle čl. 47 odst. 1 Nařízení:

- zvýšení kvality a efektivnosti pomoci poskytované z Fondů EU a její konzistence s cíli Evropské unie a České republiky;
- zdokonalení strategie a zefektivnění implementace operačního programu;
- zkoumání specifických strukturálních problémů České republiky a udržitelného rozvoje ve vztahu k předmětu operačního programu.

Podle čl. 48 odst. 2 a 3 obecného nařízení se jedná o

- hodnocení předběžné (ex ante) operačních programů - pro zlepšení připravovaných programovacích dokumentů;
- hodnocení v průběhu implementačního období;
- dle okamžité potřeby (ad hoc) v návaznosti na zjištění monitoringu (odchylky od cílů, požadavky revizí ap.) - pro zlepšení procesu implementace;
- průběžné (ongoing);
- souhrnné pro strategické zprávy podle čl. 29 odst. 2 obecného nařízení).

Mimo uvedené aktivity budou části OP hodnoceny v rámci evaluací prováděných NRPS (v souladu s Evaluačním plánem NRPS) a Evropskou komisí. OP poskytne plnou součinnost při provádění těchto evaluací.

Vlastní postupy zajištění evaluace

Povinnosti evaluace OP jsou:

- sestavování, realizace, aktualizace a vyhodnocování evaluačního plánu OP (ve vazbě na evaluační plán pro Českou republiku vytvořený NRPS);
- zajištění všech hlavních evaluací (ex-ante, ad-hoc, on-going, strategické evaluace);
- zajištění dílčích evaluací OP pro syntézy na národní úrovni;

- poskytování zdrojů a údajů pro evaluace prováděné a organizované NRPS zejména však pro strategické zprávy 2009 a 2012 (čl. 29 odst. 2) a pro ex post hodnocení prováděné EK a ex-ante 2014+;
- aktivní vzájemná spolupráce s evaluátory a pracovníky evaluace na národní úrovni (s Evaluační jednotkou NRPS) a na různých úrovních implementace OP a na různých úrovních implementace strukturálních fondů a Fondu soudržnosti v České republice;
- povinnost uveřejňování výsledků evaluací, a to v souladu s požadavky odst. 3 článku 47 Nařízení Rady (ES) č. O/2006.

Evaluační plán

Prvním krokem přípravy evaluačního procesu je sestavení evaluačního plánu, který navazuje na Evaluační plán NRPS. Evaluační plán se vypracovává na celé programové období, aktualizuje se vždy po roce a detailně rozpracovává na nejbližší kalendářní rok.

8. SEA hodnocení

Regionálního operačního programu pro region NUTS 2 Střední Čechy na období 2007-2013 byl posouzen podle § 10f zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění zákona č. 93/2004 Sb a zpracováno v rozsahu přílohy č. 9 zákona č. 100/2001 Sb.

Pro vyhodnocení vlivů koncepce byl zvolen soubor referenčních kritérií, která odpovídají

- a) klíčovými indikátory trvale udržitelného rozvoje,
- b) cílům ochrany životního prostředí a veřejného zdraví,
- c) pokrývají všechny podstatné složky a oblasti životního prostředí.

Pomocí multikriteriální analýzy byly porovnány 2 varianty: nulová varianta (neprovedení ROP Střední Čechy) a reálná varianta (provedení ROP). Výsledek analýzy jednoznačně potvrzuje preferenci důsledků realizace ROP před dopady nulové varianty. To znamená, že při splnění níže uvedených podmínek bude mít realizace ROP Střední Čechy kladný vliv na stav životního prostředí a veřejného zdraví v regionu Střední Čechy.

Současně bylo provedeno i samostatné kompletní vyhodnocení vlivů koncepce ROP Střední Čechy, které je součástí vyhodnocení SEA. V posouzení byly zohledněny závěry zjišťovacího řízení a vypořádána všechna vyjádření a připomínky.

Vzhledem k tomu, že ROP Střední Čechy vytváří pouhý rámec pro následnou realizaci projektů, je nezbytné hodnotit pomocí navržených kritérií každý projekt usilující o finanční podporu a to nezávisle na skutečnosti, zda-li překládané projekty budou posouzeny podle zákona č. 100/2001 Sb.

Průběh posuzování

Oznámení koncepce, zpracované v rozsahu přílohy č. 7 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění zákona č. 93/2004 Sb. a zákona č. 163/2006 Sb., (dále jen „zákon č. 100/2001 Sb.“), bylo Ministerstvu životního prostředí předloženo dne 30.3.2006. Zjišťovací řízení bylo zahájeno dne 13.4.2006 zveřejněním informace o oznámení koncepce na úřední desce Krajského úřadu Středočeského kraje. Informace o oznámení byla rovněž zveřejněna na úředních deskách dotčených obcí s rozšířenou působností a v Informačním systému SEA (<http://www.ceu.cz/EIA/SEA>), kód koncepce MZP030K.

Zjišťovací řízení bylo ukončeno dne 16.5.2006 vydáním závěru zjišťovacího řízení.

Návrh koncepce včetně vyhodnocení vlivů na životní prostředí, zpracovaném v rozsahu přílohy č. 9 zákona č. 100/2001 Sb., byl Ministerstvu životního prostředí předložen dne

8.8.2006. Součástí tohoto posouzení je vyhodnocení je posouzení vlivů na evropsky významné lokality a ptačí oblasti podle § 45h a §45 i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů. Návrh koncepce včetně posouzení byl zveřejněn dne 22.8.2006 podle §16 zákona. Veřejné projednání se konalo dne 13.9.2006 v prostorách Krajského úřadu Středočeského kraje. Zápis z veřejného projednání obdrželo Ministerstvo životního prostředí dne 18.9.2006.

Závěry posouzení

Ministerstvo životního prostředí jako příslušný orgán podle § 21 zákona č. 100/2001 Sb., na základě návrhu koncepce, zpracovaného posouzení koncepce dle zákona č. 100/2001 Sb., včetně vyhodnocení koncepce dle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, vyjádření dotčených orgánů státní správy, dotčených územně samosprávných celků a veřejnosti a výsledků veřejného projednání, vydalo k ROP souhlasné stanovisko (č.j. 69099/ENV/06) dne 26.9.2006.

Podmínky souhlasného stanoviska:

A) Podmínky souhlasného stanoviska z hlediska vlivů na životní prostředí:

1) V rámci oblasti podpory 1.2 Udržitelné formy veřejné dopravy nepodporovat aktivitu „rozvoj infrastruktury pro leteckou dopravu (modernizace zázemí regionálních letišť)“. Tato aktivita není slučitelná s trvale udržitelným rozvojem a do udržitelných forem veřejné dopravy principiálně nenáleží. Aktivitu přesunout do oblasti podpory 1.1.

2) V rámci celkového systému sledování dopadů implementace ROP SČ sledovat dopady na životní prostředí, tj. zejména:

- dle možností aplikovat doporučené environmentální indikátory a indikátory pro oblast veřejného zdraví do celkového systému sledování dopadů implementace ROP SČ
- pravidelně zveřejňovat výstupy monitoringu, tj. průběžné dopady implementace ROP SČ na životní prostředí a veřejné zdraví.
- navázat systém monitoringu na systém hodnocení a výběru projektů s využitím environmentálních kritérií.
- zajistit dostatečné personální a odborné kapacity pro oblast životního prostředí v rámci monitoringu ROP.

3) Zohlednit problematiku životního prostředí v rámci celkového systému hodnocení a výběru projektů, tj. zejména:

- dle možností aplikovat doporučené environmentální indikátory do celkového systému hodnocení a výběru projektů (přičemž je nutné provést jejich výběr a případnou modifikaci pro jednotlivé oblasti podpory, resp. pro jednotlivé projekty).
- navázat systém environmentálního hodnocení projektů na monitoring dopadů implementace ROP SČ
- zajistit dostatečnou informovanost žadatelů o environmentální problematice a o možných vazbách předkládaných projektů na životní prostředí
- do systému pro hodnocení a výběr projektů zahrnout taková kritéria, která budou respektovat referenční cíle ochrany životního prostředí a veřejného zdraví v daném regionu a principy trvale udržitelného rozvoje.

4) Při realizaci jednotlivých projektů zohlednit navržená opatření pro snížení jejich potenčních negativních vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví, tj. využít tato opatření při stanovení podmínek realizace projektů pro přidělení podpory v rámci ROP SČ.

5) Předkladatel koncepce zveřejní na svých internetových stránkách vyhodnocení veškerých došlých vyjádření a připomínek včetně veřejného projednání, a o jak k návrhu koncepce, tak i k jejímu vyhodnocení.

B) Podmínky souhlasného stanoviska z hlediska vlivů na lokality soustavy Natura 2000:

1) Konkrétní projekty podpořené v rámci ROP Střední Čechy musí respektovat územní ochranu lokalit a integritu evropsky významných lokalit a ptačích oblastí soustavy NATURA 2000 a nesmí vést k poškození nebo zhoršení stavu předmětu ochrany těchto území.

Plnění požadavků směrnice evropského parlamentu a rady č. 2001/42/ES ze dne 27. června 2001 o posuzování vlivů některých plánů a programů na životní prostředí.

Požadavek EK	Plnění
<i>Článek 4 - Obecné povinnosti</i> 1. Posuzování životního prostředí uvedené v článku 3 je třeba provést během přípravy plánu nebo programu a před jeho přijetím nebo předáním do legislativního procesu.	posouzení bylo provedeno během přípravy ROP – posouzena byla verze pro vládu ČR, která byla na základě posouzení upravena přesunutím podporované aktivity rozvoj infrastruktury pro leteckou dopravu z oblasti podpory 1.2 do 1.1
<i>Článek 5 - Zpráva o životním prostředí</i> 1. Vyžaduje-li se podle čl. 3 odst. 1 posuzování životního prostředí, vypracuje se zpráva o životním prostředí, ve které budou určeny, popsány a zhodnoceny pravděpodobně významné vlivy na životní prostředí vyplývající z provádění plánu nebo programu a rozumné alternativy zvažující cíle a zeměpisný rozsah plánu nebo programu. Údaje, které je třeba za tímto účelem poskytnout, jsou uvedeny v příloze I. - Informace uvedené v čl. 5 odst. 1 – stanovuje informace, které mají být poskytnuty podle čl. 5 odst. 1 a podle čl. 5 odst. 2 a 3.	ROP byl posouzen podle zákona č. 100/2001 Sb, který implementuje požadavky Směrnice do práva ČR Bylo zpracováno hodnocení SEA, s náležitostmi a poskytovanými informacemi podle PŘÍLOHY I Směrnice, vč. netechnického shrnutí (písm. j))
<i>Článek 6 – Konzultace</i> 1. Návrh plánu nebo programu a zpráva o životním prostředí vypracované v souladu s článkem 5 musí být zpřístupněny orgánům uvedeným v odstavci 3 tohoto článku a veřejnosti. 2. Orgány uvedené v odstavci 3 a veřejnost uvedená v odstavci 4 musejí dostat včasnou a účinnou příležitost, aby se v přiměřené lhůtě k návrhu plánu nebo programu a připojené zprávě o životním prostředí mohli vyjádřit, a to před přijetím plánu nebo programu nebo jeho předáním do legislativního procesu.	Návrh koncepce ROP včetně posouzení vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví byl příslušným orgánům státní správy a samosprávám a veřejnosti. Podrobnosti o průběhu posuzování jsou uvedeny výše v kapitole Průběh posuzování.

Požadavek EK	Plnění
<i>Článek 8 - Rozhodování</i> Zpráva o životním prostředí vypracovaná podle článku 5, vyjádření podle článku 6 a výsledky přeshraničních konzultací zahájených podle článku 7, musí být vzaty v úvahu během přípravy plánu nebo programu a před jeho přijetím nebo předložením do legislativního procesu.	Zpráva – hodnocení SEA – a Stanovisko MŽP byly vzaty v úvahu při formulaci konečného znění ROP.
<i>Článek 9 - Informace o rozhodnutí</i> 1. Členské státy zajistí, aby v případě přijetí plánu nebo programu byly informovány orgány uvedené v čl. 6 odst. 3, veřejnost a kterýkoliv z členských států, s nímž proběhly konzultace podle článku 7, a aby jim byly zpřístupněny následující údaje: a) plán nebo program v podobě, v jaké byl přijat, b) prohlášení shrnující, jak byly aspekty životního prostředí včleněny do plánu nebo programu a jak byla zpráva o životním prostředí, připravená podle článku 5, vyjádření podle článku 6 a výsledky konzultací vyvolaných podle článku 7 vzaty v úvahu v souladu se článkem 8 a důvody pro volbu plánu nebo programu tak, jak byl přijat, ve světle dalších rozumných alternativ, jež byly pojednávány a c) opatření, o nichž bylo rozhodnuto v souvislosti s monitoringem podle článku 10.	ROP v průběžných verzích a finální verze jsou zveřejněny na internetových stránkách Středočeského kraje. Průběh posouzení programu je přístupný v Informačním systému SEA. Výsledky monitoringu vlivu ROP na životní prostředí budou zveřejňovány na internetových stránkách Středočeského kraje.
<i>Článek 10 – Monitoring</i> Členské státy musí monitorovat významné vlivy na životní prostředí působené prováděním programů a plánů, aby především včas určily nepředpokládané nepříznivé vlivy a aby byly schopny podniknout patřičné nápravné kroky .	Součástí stanoviska MŽP jsou tyto podmínky: - aplikovat environmentální indikátory a indikátory pro oblast veřejného zdraví do celkového systému sledování dopadů implementace ROP SČ - pravidelně zveřejňovat výstupy monitoringu, tj. průběžné dopady implementace ROP SČ na životní prostředí a veřejné zdraví. - navázat systém monitoringu na systém hodnocení a výběru projektů s využitím environmentálních kritérií. Způsob monitorování významných vlivů na životní prostředí, souvisejících s realizací ROP bude upřesněn v prováděcím dokumentu.

III. Prioritní osy a indikátory

Prostřednictvím Regionálního operačního programu pro region NUTS 2 Střední Čechy budou realizovány intervence ve 4 prioritních osách, které jsou dále členěny do 10 oblastí podpory.

Přehled prioritních os a oblastí podpory:

Prioritní osa č. 1: Doprava (52 %)

Oblasti podpory:

- 1.1 Regionální dopravní infrastruktura
- 1.2 Udržitelné formy veřejné dopravy

Prioritní osa č. 2: Cestovní ruch (18 %)

Oblasti podpory:

- 2.1 Podnikatelská infrastruktura a služby cestovního ruchu
- 2.2 Veřejná infrastruktura a služby cestovního ruchu
- 2.3 Propagace a řízení turistických destinací Středočeského kraje

Prioritní osa č. 3: Integrovaný rozvoj území (26,6 %)

Oblasti podpory:

- 3.1 Rozvoj regionálních center
- 3.2 Rozvoj měst
- 3.3 Rozvoj venkova

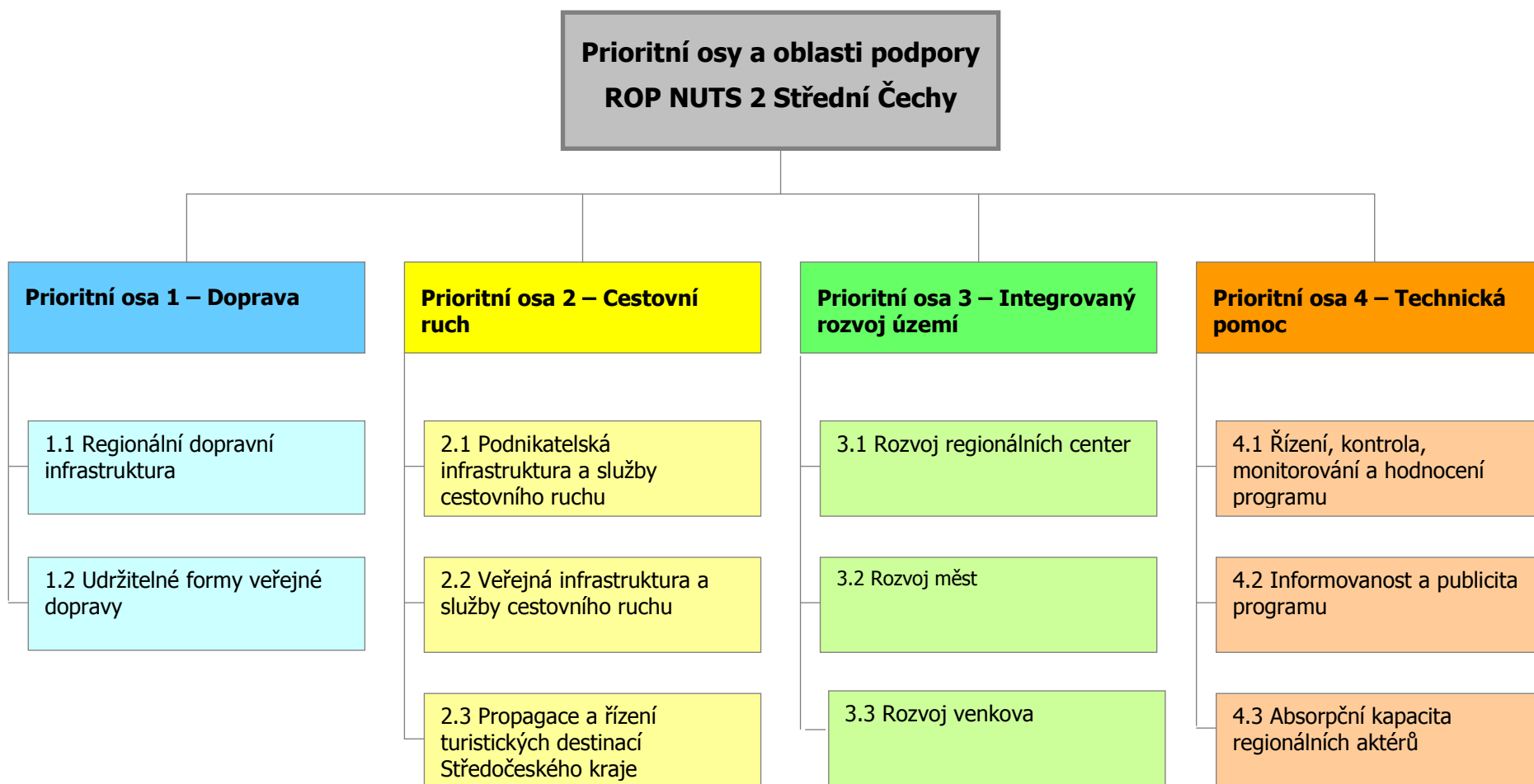
Prioritní osa č. 4: Technická pomoc (3,4 %)

Oblasti podpory:

- 4.1 Řízení, kontrola, monitorování a hodnocení programu
- 4.2 Informovanost a publicita programu
- 4.3 Absorpční kapacita regionálních aktérů

Struktura prioritních os a oblastí podpory

Obrázek 2: Struktura prioritních os a oblastí podpory

Popis prioritních os a opatření ROP NUTS 2 Střední Čechy**Prioritní osa 1 – Doprava****1. Popis výchozího stavu**

Nejvýznamnějším zdrojem a cílem dopravy pro region Střední Čechy je hlavní město Praha ležící mimo území kraje. Proto je historicky většina silničních a železničních komunikací směřována z území regionu do Prahy a tyto komunikace jsou často využívány i pro dopravu mezi vzdálenějšími středočeskými sídly. Na vzájemné okružní propojení významných středočeských měst byl v minulosti kladen menší důraz a z tohoto důvodu jsou spojovací silnice I. a II. třídy a regionální železnice většinou zastaralé a nevyhovující z hlediska kvality a kapacity. Problematická jsou propojení většiny významnějších sídelních aglomerací (střední Polabí, Mělnicko), zcela nedostatečná jsou spojení vzdálenějších středočeských sídel a napojení venkovských regionů na hlavní dopravní tahy vyššího řádu. Nedostatky v regionální dopravní infrastruktuře vedou k dalšímu oslabení vzájemných dopravních vazeb středočeských měst a k prohlubování orientace dopravy k cílům v Praze. Kromě současných problémů lze navíc po zavedení mýtného očekávat zvýšení zatížení regionálních silnic souběžných se zpoplatněnými úseky rychlostních silnic a dálnic.

Pro další ekonomický růst regionu je nezbytné zajistit kvalitní napojení rozvojových lokalit pro podnikání, průmyslových zón a logistických center, které je v současné době velmi nedostačující.

Železniční infrastruktura je pro osobní i nákladní dopravu využívána zejména na hlavních koridorových a dalších páteřních tratích. V ostatních úsecích se železniční doprava zpravidla vyznačuje zastaralou infrastrukturou a vozovým parkem. Vysoká konkurence tranzitní i regionální autobusové dopravy dále snižuje využití tratí s nízkou cestovní rychlostí a nedostatečným komfortem přepravy.

Nákladní silniční doprava plní vzhledem k nízké konkurenční schopnosti železnice i funkci, které jsou typické pro železnici (například přeprava uhlí a stavebních hmot). Dosahované intenzity těžké nákladní dopravy na hlavních silnicích jsou proto výraznou zátěží pro životní prostředí, poškozují komunikace a zpomalují cestování osobními automobily. V okolí Prahy je navíc v celostátním měřítku nejvyšší stupeň automobilizace, což se negativně projevuje zejména v oblastech s nedostatečnou nabídkou veřejné dopravy.

Základem sítě veřejné dopravy v širším okolí Prahy je Pražská integrovaná doprava (PID). Vzhledem k organizaci tohoto integrovaného dopravního systému pouze pražskou příspěvkovou organizací ROPID (bez podílu Středočeského kraje), která je ovšem výrazně orientována pouze na dojíždění do hlavního města. V návaznosti na tento systém je potřeba další integrace PID se samostatným systémem Středočeské integrované dopravy (SID) organizovaný Středočeským krajem. Oba systémy se vyvíjejí v izolovaných územích a vzájemně nespolupracují. Vzhledem k vysoké mobilitě obyvatelstva danou dojížděním za prací zejména do Prahy je potřeba oba systémy propojit a posílit.

Význam vodní dopravy ve středočeském regionu je zatím navzdory fungujícím přístavům marginální a dlouhodobě nestabilní.

Letecká doprava je pro území regionu NUTS 2 Střední Čechy zajišťována především pražským letištěm. Další letiště v regionu se zpevněnou vzletovou a přistávací dráhou se nacházejí v Mnichově Hradišti, ve Vodochodech a Milovicích. Všechna uvedená letiště jsou v současné době využívána minimálně. V závislosti na prodeji souvisejícího výrobního závodu lze očekávat potenciální zvýšení využití letiště ve Vodochodech. Uvažované využití letiště v Milovicích je podmíněno vysokou investicí a proveditelnost projektu bude třeba teprve

prokázat. Pro případné využití letišť pro mezinárodní přepravu je nutno zlepšit stávající infrastrukturu a jejich zázemí.

Cyklistická doprava je pro každodenní dojíždění nadstandardně využívána především v rovinatém Polabí. Přesto je území Středočeského kraje dosud jen velmi málo vybaveno infrastrukturou pro cyklisty.

2. Globální a specifické cíle

Globálním cílem prioritní osy doprava je zajištění vysoké a udržitelné mobility obyvatel a snižování negativních dopadů dopravy na životní prostředí.

Specifické cíle:

- Zvýšit dostupnost páteřních komunikačních sítí ze středočeských oblastí obslužených železnicí, silnicemi II. a III. třídy a infrastrukturou pro cyklodopravu
- Zvýšit využití veřejné dopravy šetrné k životnímu prostředí a zajistit optimální provázání nabídky veřejné dopravy
- Zlepšit podmínky pro každodenní používání cyklistické dopravy

3. Strategie

Strategie rozvoje středních Čech je v oblasti dopravy orientována zejména na dosažení vysoké úrovně trvale udržitelné mobility na celém území regionu. Preferovány budou druhy dopravy s nižšími vlivy na životní prostředí.

Pro zvýšení dostupnosti páteřních komunikačních sítí ze středočeských oblastí obslužených silnicemi II. a III. třídy a zvýšení vzájemné provázanosti mezi jednotlivými středočeskými subregiony budou nevyhovující úseky regionálních silnic rekonstruovány a modernizovány. Opatření budou zaměřena zejména na zlepšování trasování silnic a jejich vztahu k obcím, terénním překážkám a okolním ekosystémům a na řešení hlukových zátěží. Budou též podpořeny projekty odstraňující bezpečnostní závady a zvyšující kapacitu na křižovatkách silnic II. a III. třídy, které jsou přetěžovány především v suburbánní zóně Prahy.

Pro zvýšení podílu veřejné dopravy na středočeském přepravním trhu bude podporována integrace její nabídky a zvýšení provázanosti mezi jednotlivými druhy veřejné dopravy (železnice, autobusy), zpřístupňování veřejné dopravy všem skupinám cestujících a ekologicky motivovaná obnova vozového parku. Jednotlivé projekty budou zaměřeny především na zvýšení podílu bezbariérových vozidel s nízkými emisemi a plynovým pohonem, zvyšování podílu elektrické trakce na přepravě, výstavbu a modernizaci přestupních terminálů veřejné dopravy a rozvoj infrastruktury pro leteckou dopravu

Pro zlepšení podmínek pro cyklistickou dopravu budou ve vhodných oblastech podporována opatření zvyšující bezpečnost a atraktivitu cyklistické dopravy pro pravidelné dojíždění.

Pro usnadnění vzniku pracovních míst v regionu perspektivně vedoucímu k omezení vyjížděky obyvatelstva středních Čech do Prahy bude podporováno zpřístupnění rozvojových lokalit pro podnikání a zejména projekty napojení průmyslových zón a logistických center na železniční síť, místní silniční a cyklistickou infrastrukturu a napojení na veřejnou dopravu.

4. Hlavní oblasti podpory

1.1 Regionální dopravní infrastruktura

Podporované aktivity:

- rekonstrukce, modernizace a v omezené míře výstavba souvislých úseků silnic II. a III. třídy (zajištění dostupnosti center a napojení hlavních silničních tahů na síť TEN-T,

zajištění tangenciálního spojení středočeských měst, zkvalitnění silnic souběžných s nadregionální komunikační sítí)

- odstraňování dopravních závad (např. mosty), úprava nebezpečných míst (např. nepřehledné železniční přejezdy) a nevyhovujících křižovatek (např. přetížené křižovatky v okolí Prahy) na silnicích II. a III. třídy
- úprava frekventovaných silnic II. a III. třídy v blízkosti sídel s vazbou na snižování nepříznivých dopadů dopravy na obyvatelstvo (např. protihlukové stěny, obchvaty, protiprašná opatření, apod.)
- realizace opatření snižujících dopady provozu na silnicích II. a III. třídy na ekosystémy (např. mimoúrovňová křížení biokoridorů s komunikacemi)
- zavádění moderních technologií a značení na silnicích II. a III. třídy
- výstavba, rekonstrukce a modernizace místních komunikací pro zlepšení napojení rozvojových průmyslových areálů na regionální silniční síť
- rozvoj infrastruktury pro leteckou dopravu (modernizace zázemí regionálních letišť)

1.2 Udržitelné formy veřejné dopravy

Podporované aktivity:

- rekonstrukce nevyhovujících a výstavba nových zastávek veřejné dopravy včetně bezbariérové úpravy a souvisejícího vybavení
- rekonstrukce, modernizace a budování nových přestupních terminálů integrované veřejné dopravy
- zřizování a rozšiřování odstavných ploch systému "Park and Ride" u železničních zastávek a významných autobusových terminálů
- zavádění moderních a ekologických technologií ve veřejné dopravě (např. telematika)
- obnova vozového parku se zřetelem na ekologický provoz a osoby se sníženou schopností pohybu a orientace (např. ekologický pohon – autobusy na alternativní pohon, pořízení plošin pro bezbariérový nástup)
- Podpora obnovy vozového parku drážních vozidel hromadné přepravy osob
- zavádění systému Středočeské integrované dopravy (SID) na území Středočeského kraje
- výstavba infrastruktury pro ekologickou dopravu (např. výstavba plniček CNG a LPG)
- výstavba cyklistických stezek a cyklistických pruhů ve všech oblastech s potenciálem rozvoje pravidelné cyklistické dopravy
- odstavné plochy "Bike and Ride" u zastávek železniční a autobusové dopravy
- realizace opatření pro zvýšení bezpečnosti cyklistické dopravy
- realizace opatření pro preferenci cyklistické dopravy na silničních komunikacích

5. Kategorizace oblastí intervence

Kód	Kategorie oblastí intervence
16	Drážní systémy ve městech
23	Regionální cesty (silnice II. třídy)
24	Cyklistické stezky
25	Městská doprava
26	Multimodální doprava

28	Inteligentní dopravní systémy
29	Letiště
52	Podpora čisté městské dopravy
53	Zavádění městské hromadné dopravy (čisté)

6. Příjemci

- kraj, podle zákona č.129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení) ve znění pozdějších předpisů
- organizace zřizované nebo zakládané kraji a obcemi, podle §23 a dalších zákona č.250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů ve znění pozdějších předpisů
- obce, podle zákon č.128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) ve znění pozdějších předpisů
- dobrovolné svazky obcí, podle §46 a dalších zákona č.128/2000 Sb., o obcích
- obecně prospěšné společnosti, podle zákona č.248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů ve znění pozdějších předpisů
- provozovatelé drážní dopravy

7. Flexibilita

V rámci priority nebude využito křížové financování.

8. Koordinace s intervencemi dalších programů

Zatímco podpora z ROP pro region NUTS 2 Střední Čechy bude směřována do regionální infrastruktury ve vlastnictví místní samosprávy (obce, kraj), podpora z OP Doprava bude směřovat do větších projektů národního významu (nadmárodní silniční síť složené především z dálnic, rychlostních silnic, vybraných silnic I. Třídy a železničních koridorů). V oblasti dopravy doplňuje výše uvedené intervence také Program rozvoje venkova (financováno z EAFRD).

Prioritní osa 2 - Cestovní ruch

1. Popis výchozího stavu

Střední Čechy mají v rámci Česka vzhledem ke své velikosti mírně podprůměrnou návštěvnost. Domácí návštěvníci tvoří asi 70 % celkového počtu návštěvníků. V posledních letech počet návštěvníků mírně roste, a to spíše díky domácím návštěvníkům. Mezi zahraničními návštěvníky jsou nejpočetnější Němci tvořící asi 30 %, následováni Slováci. Návštěvnost Středních Čech se výrazně koncentruje do letního období – sezónnost cestovního ruchu je ve srovnání s jinými kraji vysoká. Pro území Středních Čech je také typická nízká průměrná délka pobytu návštěvníků, tzn. vysoký podíl krátkých návštěv. Tato skutečnost souvisí mj. s polohou regionu tvořící širší zázemí hl. města Prahy. Řada návštěvníků jsou jednodenní exkurzionisté nebo návštěvníci, kteří se v regionu zdrží jen několik dní a hlavním cílem jejich cesty je Praha.

Střední Čechy mají v rámci Česka relativně vysoký přírodní a kulturní potenciál pro rozvoj CR. Ve Středních Čechách se nachází vzhledem k jejich velikosti relativně vysoký počet zejména velkoplošných chráněných území, vesnických památkových rezervací, krajinných památkových zón a archeologických rezervací. Tento potenciál však není pro účely CR dostatečně využíván, řada atraktivit je tak z pohledu CR opomíjena. Mezi nejběžnější formy CR ve Středních Čechách patří poznávací turistika a příměstský CR. Region však má potenciál i pro další formy CR, zejména pro venkovskou turistiku, incentivní a kongresovou turistiku a pro aktivní formy CR.

Jedním z hlavních problémů rozvoje CR v regionu je rozsah a kvalita infrastruktury CR. Nedostatečné vybavení regionu infrastrukturou CR je příčinou nevyhovující struktury a kvality služeb, a to jak základních, tak doplňkových. Až na několik výjimek je tato situace charakteristická pro celé území regionu, zejména však pro jeho periferní části. Kvalitní a odpovídající služby CR lze nalézt pouze v několika lokalitách nacházejících se převážně v zázemí Prahy.

Turistické destinace v regionu Střední Čechy nenabízejí komplexní služby, jejich nabídka je vzájemně izolovaná. Ve srovnání s vyspělými evropskými turistickými destinacemi je kvantita a zejména kvalita služeb CR v regionu nedostatečná. S nízkou nabídkou služeb souvisí vysoký podíl exkurzionistů a vysoká míra sezónnosti CR představující jeden z dalších zásadních problémů rozvoje CR ve Středních Čechách. Nespokojenost návštěvníků s vybavením Středních Čech službami CR (především doplňkovými) potvrzují také výsledky průzkumů. Nejvyšší nespokojenost se týkala nedostatečného vybavení regionu službami pro sportovní a volnočasové aktivity.

S vybavením regionu infrastrukturou a službami souvisí také koordinace jejich nabídky a propagace. V regionu až na výjimky (např. Český ráj) dosud neexistuje koordinovaný systém řízení a propagace turistických destinací (tento problém se týká celého území ČR). Příčinou je především neochota dotčených subjektů ke spolupráci a participaci na velkých regionálních či nadregionálních projektech a nízká kvalifikace a zkušenosti. Při propagaci dosud není plně využita poloha v zázemí hlavního města, z něhož lze část poptávky směřovat právě do Středních Čech. Návštěvníci Prahy (zejména zahraniční) tak sice navštěvují některé lokality ve Středních Čechách, ale v důsledku neucelené nabídky a nahodilé propagaci je délka jejich pobytu nedostatečná a pro region málo ekonomicky přínosná.

2. Globální a specifické cíle

Globální cílem prioritní osy Cestovní ruch je zvýšení návštěvnosti a příjmů cestovního ruchu.

Specifické cíle:

- Rozšířit a zkvalitnit nabídku základní infrastruktury a služeb cestovního ruchu v regionu
- Rozšířit a zkvalitnit nabídku doplňkové infrastruktury a služeb cestovního ruchu v regionu
- Zefektivnit a zkoordinovat systém propagace a řízení na úrovni turistických destinací

3. Strategie

Veřejná podpora rozvoje CR je dnes realizována z národní, krajské i obecní úrovně. V příštích letech se předpokládá decentralizace veřejné podpory CR z národní úrovně na kraje. Regionální operační programy budou od roku 2007 představovat hlavní zdroj veřejné podpory CR v Česku. Intervence v oblasti CR, u kterých je možná návaznost na obdobně zaměřené aktivity na území sousedních krajů, budou synchronizovány a koordinovány.

V rámci prioritní osy cestovní ruch bude podpořen rozvoj a zkvalitňování jak veřejné, tak i podnikatelské infrastruktury, neboť veřejné i podnikatelské služby CR podmíněné vznikem této infrastruktury se z pohledu návštěvníka navzájem doplňují. Priorita bude přednostně zaměřena na projekty komplexního charakteru, přičemž cílem těchto projektů bude rozvoj infrastruktury pro určitou formu cestovního ruchu v jedné konkrétní destinaci souborem vzájemně provázaných aktivit. Zároveň bude možné podpořit i individuální projekty/aktivity.

Rozvoj podnikatelské infrastruktury a služeb v cestovním ruchu obecně brzdí nízká návratnost investic zapříčiněná mj. výraznou sezónností ve většině turistických destinací ČR. Ve Středočeském kraji navíc neexistují až na výjimky „top“ destinace, ve kterých CR generuje rozhodující část ekonomických příjmů. Vytvoření adekvátní nabídky služeb CR ze strany podnikatelského sektoru tak vyžaduje veřejnou intervenci. Podpora podnikatelů bude v rámci programu primárně zaměřena na budování, rozšiřování a zejména zlepšování standardu ubytovacích služeb a budování doplňkové infrastruktury CR ve vazbě na tato ubytovací zařízení. Podporu rovněž získají projekty, jejichž cílem je rozšířit nabídku atrakcí pro kulturně-poznávací CR, neboť řada objektů sloužících tomuto účelu (muzea, skanzeny apod.) je v majetku podnikatelů.

Infrastruktura a služby CR zajišťované veřejným sektorem tvoří další nezbytný segment v komplexní nabídce turistických destinací. V rámci programu tak bude rovněž podpořeno budování veřejné infrastruktury a vytváření služeb, které z různých důvodů musí zajišťovat veřejný sektor a zejména místní samospráva. V rámci podpory veřejné infrastruktury a služeb bude podpořeno relativně široké spektrum aktivit, které budou mít za cíl:

- zvýšit atraktivitu destinací Středních Čech (rekonstrukce a revitalizace kulturně historických památek)
- zlepšit informovanost turistů (budování jednotného informačního systému)
- vybudovat nebo zkvalitnit infrastrukturu pro vybrané formy CR, pro jejichž další rozvoj existují na území Středočeského kraje vhodné podmínky (infrastruktura pro cykloturistiku, vodáckou turistiku, kulturně – poznávací turistiku)

Zvýšení návštěvnosti bude rovněž dosaženo prostřednictvím lepší koordinace a efektivity propagace turistických destinací na území regionu. Podpora bude směřovat zejména na propagaci a prezentaci „přirozených“ turistických destinací, tzn. takových území, jež vytváří komplexní nabídku aktivit a služeb pro návštěvníky.

4. Hlavní oblasti podpory

2.1 Podnikatelská infrastruktura a služby cestovního ruchu

Podporované aktivity:

- vybudování nového ubytovacího zařízení nebo rozšíření (zvýšení kapacity) či modernizace stávajícího ubytovacího zařízení za účelem zvýšení ubytovacího standardu včetně případných stravovacích služeb
- rozšíření nabídky doplňkových služeb ve vazbě na ubytovací zařízení, další infrastrukturu nebo atraktivitu CR (např. multifunkční sportovní zařízení a sportovně-rekreační areály vč. půjčoven sportovních potřeb, wellness služby, infrastruktura pro služby v rámci venkovské turistiky, služby v rámci incentivní a kongresové turistiky)
- vybudování, rekonstrukce a obnova objektů pro potřeby poznávacího CR (např. skanzeny, muzea a obdobná zařízení)

2.2 Veřejná infrastruktura a služby cestovního ruchu

Podporované aktivity:

- budování turistických stezek (např. pěší turistické stezky a turistické okruhy, naučné stezky, hippostezky) vč. doprovodné infrastruktury
- budování cyklostezek a cyklotras s využitím pro cestovní ruch (tzn. nikoli pro každodenní dopravu místních obyvatel) včetně doprovodné infrastruktury
- rozvoj a obnova infrastruktury pro vodáckou turistiku a rekreační plavbu
- rekonstrukce a revitalizace kulturních památek alespoň regionálního významu se záměrem využití pro cestovní ruch včetně návazné infrastruktury
- vybudování, obnova nebo rekonstrukce objektů určených pro CR (muzea, galerie apod.)
- zřízení, rozšíření a modernizace jednotného informačního systému (infocenter, navigačního, orientačního systému a elektronického/internetového systému) v turistické destinaci
- ubytovací zařízení ve vazbě na rozvoj specifických forem CR (např. vodácká turistika, cykloturistika nebo ekoturistika)

V rámci projektů zaměřených na výše uvedené aktivity bude podporována jako doprovodná aktivita i výstavba a rekonstrukce přístupových komunikací, cest, parkovacích míst a odpočívadel navazujících na atraktivity nebo infrastrukturu CR řešenou v projektu.

2.3 Propagace a řízení turistických destinací Středočeského kraje

Podporované aktivity:

- podpora iniciace a vytváření řídicích a koordinačních struktur v turistických destinacích
- tvorba a distribuce propagačních a informačních materiálů a dalších marketingových nástrojů turistických destinací
- prezentace turistických destinací (např. na veletrzích CR)
- organizace konferencí a seminářů o cestovním ruchu
- zajištění a propagace pravidelných kulturních a sportovních akcí minimálně regionálního charakteru s významným dopadem na rozvoj CR – může jít o vznik nových akcí, obnovu zaniklých akcí a tradic nebo rozšíření stávajících akcí

5. Kategorizace oblastí intervence

Kód	Kategorie oblastí intervence
56	Propagace přírodních krás
57	Ochrana a rozvoj přírodních památek
58	Podpora služeb v turistickém ruchu
59	Ochrana a uchování kulturního dědictví
60	Zdokonalování infrastruktury v kultuře

6. Příjemci

- kraj, podle zákona č.129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení) ve znění pozdějších předpisů
- organizace zřizované kraji a obcemi, podle §23 a dalších zákona č.250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů ve znění pozdějších předpisů
- obce, podle zákon č.128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) ve znění pozdějších předpisů
- dobrovolné svazky obcí, podle §46 a dalších zákona č.128/2000 Sb., o obcích
- malí a střední podnikatelé (MSP) podle definice nařízení Komise (ES) č.70/2001 ve znění nařízení Komise (ES) č.364/2004, o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES u státní podpory malého a středního podnikání, pouze subjekty podnikající minimálně 2 roky a podnikající v oblasti cestovního ruchu
- nestátní neziskové organizace podle zákona č.83/1990 Sb., o sdružování občanů ve znění pozdějších předpisů (občanská sdružení), zákona č.248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů ve znění pozdějších předpisů (obecně prospěšné společnosti), zákona č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech) ve znění pozdějších předpisů (církevní právnické osoby) a zákona č.227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů (zákon o nadacích a nadačních fondech) ve znění pozdějších předpisů (nadace)
- zájmová sdružení právnických osob, podle §20f až §20i občanského zákoníku
- hospodářská komora ČR a její složky, podle §3 zákona č.301/1992 Sb., o Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR, ve znění pozdějších předpisů
- veřejné výzkumné instituce podle zákona č.341/2005 Sb.

7. Flexibilita

V rámci priority nebude využito křížové financování.

8. Koordinace s intervencemi dalších programů

Těžiště intervencí v oblasti CR bude v plánovacím období 2007-13 ležet v regionálních operačních programech. Vybrané typy projektů CR budou doplňkově podpořeny z Integrovaného operačního programu (např. projekty CR z oblasti propagace s nadregionálním, národním nebo mezinárodním dopadem). Dále z IOP budou podpořeny památky UNESCO a národní kulturní památky. Z EAFRD bude realizována podpora začínajících podnikatelů v CR na venkově (v ROP pouze podpora podnikatelů podnikajících min. 2 roky a podnikajících v CR) a podpora kulturního dědictví venkova v závislosti na velikosti projektu a obce.

Intervence v oblasti CR, u kterých je možná návaznost na obdobně zaměřené aktivity na území sousedních krajů, budou koordinovány.

Prioritní osa 3 – Integrovaný rozvoj území

1. Popis výchozího stavu

Jedním z významných problémů, se kterými se potýká region NUTS 2 Střední Čechy je relativně slabá role měst v sociálně-ekonomickém rozvoji kraje, která je mj. ovlivněna polohou regionu ve vztahu k hl. městu Praze. U řady regionálních i lokálních center lze vlivem dřívějšího často necitlivého rozvoje a malé investiční aktivity nalézt upadající části měst, které neplní dostatečně efektivně své přirozené funkce. Specifickou problematiku představují chátrající areály dříve využívané pro průmyslové, dopravní, vojenské aj. účely, které se typicky vyznačují špatným fyzickým prostředím a často i ekologickými zátěžemi. Tyto areály už zčásti nebo zcela nemohou sloužit původním účelům, ovšem jejich revitalizace není většinou ekonomicky výhodná (pokud je, pak je řešena privátním sektorem a není potřeba veřejných intervencí).

Další významný problém rozvoje měst v regionu Střední Čechy souvisí s kvalitou a rozsahem veřejných služeb. Jedná se zejména o dostupnost a kvalitu služeb v oblasti vzdělávání, zdravotní péče a sociálních služeb a v neposlední řadě i volnočasových aktivit, které jsou důležitým aspektem rozvoje regionu především z hlediska posilování sociální soudržnosti a kvality života obyvatel obecně.

Venkovské obce čelí také mnoha problémům v oblasti zajištění veřejných služeb, a to tím spíše, že některé obecné tendence jsou na venkově ještě posíleny. Nároky obyvatel na kvalitu služeb se však také zvyšují a neuspokojuje je omezená dostupnost a menší nabídka veřejných služeb v některých venkovských regionech. Rozsah i kvalita služeb v oblasti vzdělávání, zdravotní péče, sociálních služeb i volnočasových aktivit je ve venkovských obcích ve srovnání s městy nedostatečná, a projevuje se tak stále výrazněji polarita venkovských a městských obcí.

Venkovské obce se naproti tomu nemusí potýkat s natolik významnými tlaky na revitalizační aktivity jako města, ovšem i zde platí, že fyzický stav obcí je nutno zlepšovat a finančně podpořit z veřejných intervencí. V některých obcích je nutná revitalizace určité části obce, protože toto území kvůli zanedbanému fyzickému stavu a zvyšujícím se nárokům společnosti neplní dostatečně své původní funkce.

2. Globální a specifické cíle

Globálním cílem je zajištění kvality života ve městech i na venkově a posílení role městských center jako přirozených pólů růstu v regionu.

Specifické cíle:

- Posílit roli regionálních center v sociálním a ekonomickém rozvoji regionu
- Obnovit a modernizovat města a městské části a zvýšit kvalitu veřejných služeb tak, aby města ve Středočeském kraji vyhovovala potřebám současné společnosti a aby se zlepšila kvalita života obyvatel.
- Podpořit rozvoj venkovských oblastí integrovanými aktivitami vedoucími ke zvýšení kvality života.

3. Strategie

Tato prioritní osa se bude cíleně zaměřovat na komplexní přístup při řešení rozvojových problémů měst a venkovských obcí. Hlavní pozornost bude věnována revitalizaci a zvýšení atraktivity měst, a to jak hlavních center ekonomického růstu, tak i malých a středních měst ve venkovských nebo periferních oblastech. Podpora venkova, resp. venkovských obcí a

mikroregionů bude doplňková a komplementární ve vztahu k Programu rozvoje venkova financovaného z EAFRD.

Pro účely tohoto programu jsou města definována jako obce s rozšířenou působností (celkem 26 obcí), přičemž statutární města (Kladno a Mladá Boleslav) jsou definována jako regionální městská centra. Všechny ostatní obce jsou definovány jako venkov.

Podpora rozvoje **regionálních center** (statutární města) bude realizována výhradně prostřednictvím integrovaných plánů rozvoje, které budou obsahovat logicky provázané projekty řešící komplexní problémy:

- a) městských částí tvořící prostorový a funkční celek v rámci města;
- b) dopravy a dopravního systému města;
- c) systému veřejných služeb ve městě.

Z územního hlediska může být plán zaměřen jednak plošně (řešení systémových problémů v rámci infrastruktury města) nebo na vybrané městské části, přičemž bude přednostně podporována obnova a revitalizace upadajících městských částí, jež vykazují např. vysoký podíl podvyužitých území nebo jsou typické koncentrací sociálních problémů ve městě. Ve vybraných případech může být také podpořena komplexní revitalizace centra města.

Podpora **rozvoje měst** (obce s rozšířenou působností) bude zaměřena na fyzickou revitalizaci měst a obnovu a modernizaci infrastruktury veřejných služeb¹ včetně infrastruktury pro volnočasové aktivity. Fyzické revitalizace měst, resp. městských částí budou probíhat v následujících typech území:

- městská jádra, zejména taková, kde v důsledku nedostatečného investování v uplynulém období došlo k jejich úpadku a neplnění funkcí spojovaných s centrálními územími měst;
- ostatní nedostatečně rozvinuté části měst neplnící dostatečně své funkce;
- areály brownfields, tj. území v současnosti nevyužívaná nebo nedostatečně efektivně využívaná, mající další rozvojový potenciál při zvolení jiného funkčního využití; často se jedná o území se zdevastovaným fyzickým prostředím a s ekologickými zátěžemi (např. bývalé průmyslové, vojenské, dopravní aj. areály). Bude podporována revitalizace brownfields nesloužící pro následné průmyslové využití;
- ostatní rozvojová území ve městech.

V rámci intervencí zaměřených na rozvoj měst bude podpořena také modernizace a zvýšení kvality infrastruktury veřejných služeb. Intervence budou zaměřeny na modernizaci a obnovu následujících typů infrastruktury veřejných služeb:

- vzdělávací infrastruktura – mateřské, základní, střední školy a další zařízení pro celoživotní vzdělávání
- infrastruktura pro poskytování sociálních služeb s výjimkou infrastruktury, která je součástí národní sítě sociálních služeb
- infrastruktura pro poskytování zdravotní péče – s výjimkou nemocnic, které jsou součástí národní sítě specializovaných pracovišť

¹ Za infrastrukturu veřejných služeb je v rámci programu považována vzdělávací infrastruktura, zdravotnická infrastruktura, infrastruktura pro sociální a další veřejné služby.

- zařízení pro poskytování zájmových a volnočasových aktivit, včetně kulturních a sportovních zařízení

V případě podpory měst, která nejsou klasifikována jako regionální centra budou podpořeny individuální projekty, přičemž budou preferovány projekty, které budou vycházet z integrovaného plánu rozvoje.

Ve **venkovských obcích** (všechny obce s výjimkou obcí s rozšířenou působností) bude podpora zaměřena na zvýšení dostupnosti a kvality veřejných služeb a na revitalizaci obcí s cílem zvýšit kvalitu života obyvatel ve venkovských obcích. Podporováno bude proto budování, modernizace a rekonstrukce různých typů infrastruktury veřejných služeb za účelem zlepšení jejich dostupnosti. Konkrétně bude podpora zaměřena na následující typy infrastruktury veřejných služeb:

- vzdělávací infrastruktura – především mateřské, základní školy a střední a další zařízení pro celoživotní vzdělávání
- infrastruktura pro poskytování sociálních služeb – jak služby pro využití převážně místními obyvateli, tak zařízení, která využívají venkovského prostoru pro svoji lokalizaci, nicméně jejich klientela není jen lokální
- infrastruktura pro poskytování zdravotní péče – menší zařízení pro poskytování především ambulantní péče převážně místním obyvatelům
- zařízení pro poskytování zájmových a volnočasových aktivit, včetně kulturních a sportovních zařízení

Intervence zaměřené na rozvoj venkova budou zahrnovat také fyzickou revitalizaci obcí a to zejména jejich centrálních částí, což povede k celkovému zlepšení venkovského prostředí a zvýšení jeho atraktivity pro obyvatele, podnikatele i návštěvníky.

Fyzická revitalizace venkovských obcí bude probíhat v následujících typech území:

- zanedbané centrální části venkovských obcí
- areály brownfields, tj. území v současnosti nevyužívaná nebo nedostatečně efektivně využívaná, mající další rozvojový potenciál při zvolení jiného funkčního využití; často se jedná o území se zdevastovaným fyzickým prostředím a s ekologickými zátěžemi (např. bývalé zemědělské areály). Bude podporována revitalizace nezemědělských brownfields do 5 ha a všech brownfields v obcích nad 2000 obyv.
- ostatní rozvojová území v obcích

4. Hlavní oblasti podpory

3.1 Rozvoj regionálních center

Podporované aktivity ve vazbě na komplexní/integrované projekty revitalizace a obnovu městských částí::

- projektová příprava, projektová dokumentace, architektonická soutěž
- přeložky a výstavba technického a dalšího vybavení území, obnova a výstavba infrastruktury a místních a účelových obslužných komunikací
- odstranění nevyužitelných staveb a ekologických zátěží
- obnova a rekonstrukce stávajících objektů
- hrubé terénní úpravy a úpravy veřejných prostranství, včetně výsadby okrasné zeleně
- transformace neefektivně využívaných urbanizovaných ploch na nové využití

Podporované aktivity ve vazbě na komplexní/integrované projekty infrastrukturních systémů města:

- Modernizace a obnova infrastruktury veřejných služeb
- Výstavba a modernizace dopravního systému a systému veřejné dopravy ve městě

3.2 Rozvoj měst

Podporované aktivity ve vazbě na fyzickou revitalizaci území:

- projektová příprava, projektová dokumentace, architektonická soutěž
- přeložky a výstavba technického a dalšího vybavení území, obnova a výstavba infrastruktury a místních a účelových obslužných komunikací
- odstranění nevyužitelných staveb a ekologických zátěží
- obnova a rekonstrukce stávajících objektů
- hrubé terénní úpravy a úpravy veřejných prostranství, včetně výsadby okrasné zeleně
- transformace neefektivně využívaných urbanizovaných ploch na nové využití

Podporované aktivity ve vazbě na rozvoj infrastruktury veřejných služeb:

- budování infrastruktury (nevztahuje se na zdravotnickou infrastrukturu)
- modernizace, obnova a rekonstrukce stávajících objektů
- transformace nevyužívaných prostor nebo zařízení sloužících k jiné funkci na využití, které odpovídá lépe poptávce
- pořízení vybavení s ohledem na zvýšení kvality poskytovaných služeb a technologický rozvoj
- zavádění moderních technologií a dalších inovací
- řízení kvality a nákladovosti zdravotní péče
- úpravy infrastruktury s ohledem na integraci marginalizovaných skupin společnosti (např. osoby s handicapem)

3.3 Rozvoj venkova

Podporované aktivity ve vazbě na fyzickou revitalizaci obcí:

- přeložky a výstavba technického a dalšího vybavení území, obnova a výstavba infrastruktury a místních a účelových obslužných komunikací
- odstranění nevyužitelných staveb a ekologických zátěží
- obnova a rekonstrukce stávajících objektů
- hrubé terénní úpravy a úpravy veřejných prostranství, včetně výsadby okrasné zeleně
- transformace neefektivně využívaných ploch na nové využití

Podporované aktivity ve vazbě na rozvoj infrastruktury veřejných služeb:

- budování infrastruktury (nevztahuje se na zdravotnickou infrastrukturu)
- modernizace, obnova a rekonstrukce stávajících objektů
- transformace nevyužívaných prostor nebo zařízení sloužících k jiné funkci na využití, které odpovídá lépe poptávce
- pořízení vybavení s ohledem na zvýšení kvality poskytovaných služeb a technologický rozvoj

- zavádění moderních technologií a dalších inovací
- úpravy infrastruktury s ohledem na integraci marginalizovaných skupin společnosti (např. osoby s handicapem)

5. Kategorizace oblastí intervence

Kód	Kategorie oblastí intervence
62	Integrované projekty pro obnovu měst a venkova
75	Infrastruktura ve vzdělávání
76	Infrastruktura pro zdraví
77	Infrastruktura pro péči o dítě
79	Další sociální infrastruktury

6. Příjemci

- kraj, podle zákona č.129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení) ve znění pozdějších předpisů
- organizace zřizované nebo zakládané kraji a obcemi, podle §23 a dalších zákona č.250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů ve znění pozdějších předpisů
- obce, podle zákon č.128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) ve znění pozdějších předpisů
- dobrovolné svazky obcí, podle §46 a dalších zákona č.128/2000 Sb., o obcích
- organizace zřizované nebo zakládané kraji, podle §23 a dalších zákona č.250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů ve znění pozdějších předpisů
- nestátní neziskové organizace podle zákona č.83/1990 Sb., o sdružování občanů ve znění pozdějších předpisů (občanská sdružení), zákona č.248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů ve znění pozdějších předpisů (obecně prospěšné společnosti), zákona č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech) ve znění pozdějších předpisů (církevní právnické osoby) a zákona č.227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů (zákon o nadacích a nadačních fondech) ve znění pozdějších předpisů (nadace)
- hospodářská komora ČR a její složky, podle §3 zákona č.301/1992 Sb., o Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR, ve znění pozdějších předpisů

7. Flexibilita

V rámci priority budou využity finanční zdroje ERDF a finanční nástroje Jessica a Jaspers. Bude také využit princip křížového financování z ESF s 10% limitem.

8. Koordinace s intervencemi dalších programů

V oblasti vzdělávání je rozhraní mezi ROP a OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost vymezeno především podle typu intervencí. Podpora v rámci ROP, financovaného z ERDF, se zaměřuje na tvrdé investice, tj. podpora obnovy fyzické infrastruktury, OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost a OP Rozvoj lidských zdrojů a zaměstnanost, financovaných z ESF, na „měkké“ projekty zaměřené na rozšiřování kvalifikace a vzdělávání obyvatel.

V rámci podpory komplexních projektů rozvoje měst má specifický režim podpory problematika „brownfields“, která je v závislosti na rozloze postiženého území a zamýšleného budoucího způsobu jeho využití pokryta ve třech OP – ROP, OP Průmysl a inovace a PRV.

Prioritní oblast 3 je v oblasti podpory venkova komplementární s programem EAFRD a vymezení podpory v jednotlivých programech je určeno velikostí obcí a typem podporovaných aktivit.

Prioritní osa 4 – Technická pomoc

1. Popis výchozího stavu

Technická pomoc je zakotvena v návrhu nařízení Rady o ERDF, ESF a KF, článku 44, podle kterého lze ze strukturálních fondů průřezově financovat přípravné, správní, monitorovací, hodnotící, informační a kontrolní činnosti v rámci operačních programů. Součástí technické pomoci je také absorpční kapacita subjektů pro čerpání prostředků ze strukturálních fondů.

2. Globální a specifické cíle

Globálním cílem prioritní osy je dosáhnout úspěšné realizace programu zajištěním všech potřebných činností vykonávaných v rámci jeho implementačních struktur a posílením absorpční kapacity subjektů čerpajících podporu.

Specifické cíle:

- Zajistit efektivní řízení, kontrolu, monitorování a hodnocení (evaluaci) programu, včetně dostatečné administrativní kapacity subjektů implementační struktury.
- Zajistit sledování a hodnocení průběhu programu a jeho širokou publicitu.
- Zvýšit absorpční kapacitu subjektů pro získávání prostředků ze strukturálních fondů.

3. Strategie

V této prioritní ose bude poskytnuta podpora řídicímu orgánu a dalším implementačním strukturám operačního programu (ZS) v přímé spojitosti s realizací všech ostatních prioritních os programu. Jedná se tedy o průřezovou prioritní osu.

Bude posilována administrativní kapacita řídicího orgánu (ZS) ve vazbě na všechny potřebné činnosti (např. řízení, kontrola, monitoring, evaluace) a budou průběžně zabezpečovány dostatečné dovednosti a odborné znalosti pracovníků implementačních orgánů.

Prioritní osa se dále zaměří především na zajištění realizace a administrace programu, a to jak technické, tak činnosti specifických implementačních orgánů.

Jedním z klíčových aspektů úspěšné realizace operačního programu je zabezpečení jeho dostatečně široké a kvalitní publicity. Šíření informací o možnostech i výsledcích programu směrem k potenciálním předkladatelům projektů i směrem k široké veřejnosti bude dalším obsahem této prioritní osy.

V neposlední řadě je pro řídicí orgán nezbytné získávat potřebné informace a zpětné vazby prostřednictvím zpracování nejrůznějších studií a analýz týkajících se průběhu realizace programu. Cílem těchto studií podpořených v rámci prioritní osy bude pomoci zkvalitnit řízení a průběh implementace programu.

V rámci prioritní osy bude podpořena také absorpční kapacita, tzn. schopnost regionálních aktérů vytvářet a předkládat kvalitní projekty pro jejich následné předložení do ROP.

4. Hlavní oblasti podpory

4.1. Řízení, kontrola, monitorování a hodnocení programu

Podporované aktivity:

- tvorba prováděcích dokumentů programu

- posilování administrativní kapacity řídicího orgánu ve vazbě na všechny potřebné činnosti a zabezpečení jeho průběžné činnosti (např. řízení, kontrola, monitoring)
- zajištění činnosti dalších subjektů implementační struktury (např. Monitorovacího výboru, výběrových komisí)
- zajištění technické administrace a realizace programu (např. provoz, údržba a rozvoj informačního systému)
- rozvoj potřebných dovedností a odborných znalostí pro řízení a administraci programu (např. školení pracovníků)
- předávání a výměna zkušeností s ostatními regiony a členskými státy EU (např. konference, semináře, workshopy)
- příprava podkladových studií a nového programu pro programové období 2014 – 2020
- zpracování evaluací dle požadavků Nařízení

4.2. Informovanost a publicita programu

Podporované aktivity:

- příprava a realizace KoP
- šíření informací o programu a úspěšných projektech směrem k široké veřejnosti (např. noviny, web, středočeská TV, brožury, press-tripy)
- šíření informací o programu a úspěšných projektech směrem k potenciálním předkladatelům projektů (např. semináře, workshopy, informační akce)
- zprostředkování zkušeností jednotlivých aktérů zapojených do realizace programu (např. organizace seminářů a workshopů k výměně zkušeností mezi konečnými příjemci, partnery a veřejností)
- vytvoření a správa webových stránek programu – komplexní poskytování informací (např. o ROP, ostatních OP, zpracovatelích)
- publikační činnost (např. informační brožury, pravidelný měsíčník s aktuálními informacemi o SF)
- zpracování průběžných tematických studií a analýz ve vazbě na realizaci programu

4.3. Zvýšení absorpční kapacity

Podporované aktivity:

- podpora tvorby a přípravy projektů pro předložení do ROP
- poskytování informačních, poradenských a konzultačních služeb potenciálním žadatelům o podporu ze SF EU, např. v oblasti zpracování žádostí a příloh
- rozvoj partnerství
- příprava strategických a koncepčních dokumentů ve vazbě na implementaci ROP

5. Kategorizace oblastí intervence

Kód	Kategorie oblastí intervence
84	Příprava, implementace, monitoring a kontrola
85	Analýzy a studie; informace a komunikace

6. Příjemci

- Regionální rada regionu soudržnosti (řídící orgán ROP) podle části desáté zákona č.138/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o veřejných zakázkách
- kraj, podle zákona č.129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení) ve znění pozdějších předpisů
- obce, podle zákon č.128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) ve znění pozdějších předpisů
- dobrovolné svazky obcí, podle §46 a dalších zákona č.128/2000 Sb., o obcích
- organizace zřizované nebo zakládané kraji a obcemi, podle §23 a dalších zákona č.250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů ve znění pozdějších předpisů
- organizace zřizované nebo zakládané kraji, podle §23 a dalších zákona č.250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů ve znění pozdějších předpisů

7. Flexibilita

V rámci priority nebude využito křížové financování.

8. Koordinace s intervencemi dalších programů

ROP pro NUTS 2 Střední Čechy je v oblasti technické pomoci komplementární s Operačním programem Technická asistence.

INDIKÁTORY PRO MONITORING A EVALUACI

Vlastnosti a charakteristiky indikátorové soustavy

Indikátorová soustava Regionálního operačního programu pro NUTS II Střední Čechy je tvořena za účelem podpory efektivního řízení distribuce finančních prostředků operačního programu. Hlavními uživateli jsou manažeři programu (vč. členů monitorovacího výboru), pracovníci monitoringu a evaluace, Evropská komise, národní koordinátor a jiní sociální a ekonomičtí partneři.

Toto široké spektrum uživatelů vyžaduje takové nastavení indikátorů, aby bylo možné provádět monitorování a hodnocení úspěšnosti programů na úrovni nejen regionální, ale i ČR a EU. Z tohoto důvodu byly do soustavy indikátorů zařazeny také tzv. „core“ indikátory, které se bezprostředně vztahují k prioritám Společenství a jsou klíčové pro kontrolu prováděnou orgány Evropské komise. Pro každou prioritní osu bude začleněn alespoň jeden tento indikátor.

Ze stejného důvodu, tj. snazšího souhrnného hodnocení, byly do indikátorové soustavy integrovány i indikátory, které mají vazbu na NSRR a Lisabonskou strategii. Záměrem bylo zajistit provázání těchto strategií s ROP pro NUTS II Střední Čechy. Ostatní indikátory byly vybrány z Národního číselníku indikátorů pro programovací období 2007 – 2013.

Následující soustava indikátorů zohledňuje i praktickou stránku monitorování a hodnocení, proto byly vybrány takové socioekonomické charakteristiky, pro které jsou dostupné informační zdroje, mj. z Českého statistického úřadu, krajských a resortních statistik, případně z EUROSTAT. Jen ve velmi omezené míře bude nutné provádět samostatné evaluační studie, které však vyplývají z povahy intervencí (týká se zejména prioritní osy 3).

Základní struktura indikátorového systému se odvíjí od třech úrovní jeho využití:

- **využití pro charakteristiku sociálně ekonomického prostředí**, ve kterém jsou realizovány cíle (tuto úlohu plní kategorie kontextových indikátorů, jejichž volba vychází především z výsledků vstupní sociálně ekonomické analýzy);
- **využití pro monitorovací funkce**, kde hlavní úloha připadá na indikátory výstupů, kterými jsou sledovány aktivity realizované jednotlivými oblastmi podpory a dále na indikátory výsledků u těch opatření, kde je možno průběžně hodnotit důsledky realizovaných intervencí na chování, kapacitu nebo výkonnost příjemců SF.
- **využití pro evaluační funkce**, do kterého vstupují všechny indikátory, z kterých lze odvodit úspěšnost programu, a které umožňují v kvantifikované podobě stanovit, jak byly splněny stanovené programové cíle. Nejdůležitějším nástrojem pro evaluaci jsou indikátory dopadu, které slouží pro hodnocení za delší časový úsek a které mohou být základem pro přijímání strategických rozhodnutí.

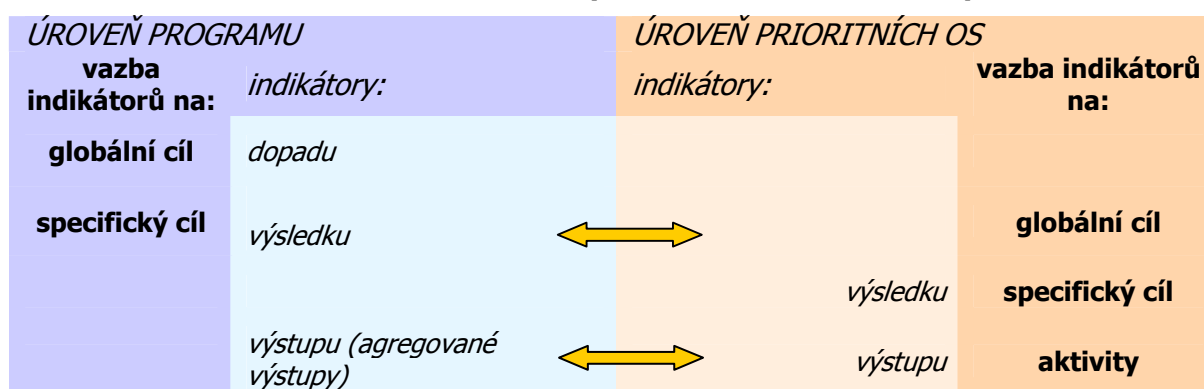
Byly využity následující typy indikátorů v Regionálním operačním programu pro NUTS II Střední Čechy:

- **Zdrojové indikátory**: informují o finančních zdrojích alokovaných pro každou úroveň intervencí, tj. předem alokované/rozpočtované prostředky na intervenci/program;
- **Finanční indikátory**: používají se pro periodické monitorování vývoje závazků a plateb určených z fondů pro jednotlivé operace a pro jejich měření nebo programování ve vztahu k uznatelným nákladům;
- **Indikátory kontextu**: charakterizují sociálně ekonomického prostředí, ve kterém jsou realizovány cíle operačního programu;

- **Indikátory výstupu:** vztahují se k aktivitám jednotlivých oblastí podpory v rámci operačního programu;
- **Indikátory výsledku:** mají vazbu na bezprostřední - přímý a okamžitý přínos operačního programu, zabezpečují například informaci o změnách v chování, změnách výrobních kapacit, nebo vývoji produkce u příjemců pomoci;
- **Indikátory dopadu:** informují o souvislostech, které překračují rámec okamžitých účinků. Pomocí indikátorů dopadu se měří plnění rozhodujících cílů operačního programu. Tato skupina indikátorů je rovněž důležitá pro přijímání strategických rozhodnutí (např. revize operačního programu).

Hlavním úkolem indikátorové soustavy je sledovat, zda a v jaké míře byly naplňovány stanovené cíle. Vzhledem k tomu, že cíle byly formulovány na úrovni programu a na úrovni prioritních os, respektuje následující indikátorová soustava tuto logiku. Celou strukturu indikátorové soustavy ilustruje schéma č. 1.

Schéma 1: Struktura indikátorové soustavy ROP NUTS II Střední Čechy

Na úrovni jednotlivých prioritních os indikátory výstupů monitorují plnění jednotlivých aktivit v rámci oblastí podpory, přičemž ke specifickým cílům prioritních os se vztahuje úroveň indikátorů výsledku. Globální cíl prioritní osy se odráží na úrovni indikátorů dopadů, ty však již na úrovni prioritní osy nejsou uváděny. Byly by totiž totožné s indikátory na úrovni výsledku, které reflektují specifický cíl operačního programu (viz dále).

Na úrovni programu zohledňuje indikátorová soustava celou výše popsanou základní strukturu, tj. úrovně výstupů, výsledků a dopadů. Z hlediska výstupů se jedná o výběr takových indikátorů, které mohou poskytnout určitý agregovaný pohled na výstupy podrobněji popisované v indikátorech výstupů jednotlivých prioritních os.

Vzhledem k tomu, že globální cíle jednotlivých prioritních os odrážejí specifické cíle operačního programu, existuje právě mezi indikátory těchto úrovní propojení. Indikátory dopadu na úrovni prioritních os se v podstatě skládají v indikátory výsledku na úrovni operačního programu. Zaměření prioritních os je přirozeně mnohem konkrétnější než celého programu, proto je logické, že i nejkomplexnější indikátory na této úrovni se skládají v nižší hierarchickou úroveň indikátorů z hlediska celého OP. Tyto indikátory však jsou uváděny pouze na úrovni operačního programu, aby se předešlo duplicitnímu uvedení stejných indikátorů jak pro úroveň operačního programu, tak pro prioritní osy.

Indikátory dopadu na úrovni OP představují nejkomplexnější stupeň v hierarchii indikátorů a reflektují globální cíl celého OP. Z tohoto hlediska i zvolené indikátory sledují socioekonomické charakteristiky značně komplexní povahy.

Periodicita monitorování a hodnocení

Jednotlivé typy indikátorů budou sledovány s různou intenzitou, obecně platí, že čím komplexnější indikátor, tím náročnější je jeho sledování, a proto probíhá v delších časových intervalech.

Měření indikátorů výstupů bude probíhat s 6-12 měsíční periodicitou, v závislosti na zdrojích operací (projektů) Regionálního operačního programu. První měření výstupů bude uskutečněno nejdříve ve 2. roce realizace Regionálního operačního programu, tedy po možném ukončení prvních projektů, v závislosti na předkládání průběžných monitorovacích zpráv operací (projektů).

Výstupy regionálního operačního programu budou zejména zkoumány, analyzovány a reportovány v rámci níže uvedených činností:

- řízení operačního programu;
- tvorba výročních a průběžných zpráv;
- naplnění specifických projektů monitoringu;
- realizace evaluačních studií (on-going, ad-hoc, ex-post);
- jiné ad-hoc aktivity a potřeby regionálního operačního programu.

Měření indikátorů výsledků bude probíhat s 1 roční periodou, v závislosti na uveřejňování statistik jednotnými relevantními poskytovateli informací (zdroji). První měření výsledků bude uskutečněno nejdříve po ukončení prvních projektů, pravděpodobně po 2 letech od zahájení činnosti regionálního operačního programu.

Výsledky regionálního operačního programu budou zejména zkoumány, analyzovány a reportovány v rámci níže uvedených činností:

- tvorba výročních a závěrečných zpráv;
- naplnění specifických projektů monitoringu;
- realizace evaluačních studií (on-going, ad-hoc, ex-post);
- jiné ad-hoc aktivity a potřeby regionálního operačního programu.

Měření indikátorů dopadů bude probíhat s 1-2 letou periodicitou, v závislosti na uveřejňování statistik jednotnými relevantními poskytovateli informací (zdroji). První měření dopadů bude uskutečněno nejdříve po 2-3 letech od zahájení činnosti regionálního operačního programu.

Naplnění cílů a reflexe dopadů bude zejména zkoumáno, analyzováno a reportováno v rámci níže uvedených činností:

- tvorba strategických zpráv dle článku 29 Nařízením Rady (ES) č. 1083/2006;
- tvorba závěrečných a významných výročních zpráv;
- naplnění specifických projektů monitoringu;
- realizace evaluačních studií (on-going, ad-hoc, ex-post);
- jiné ad-hoc aktivity a potřeby regionálního operačního programu.

Kvalita systému indikátorů ROP je postavena na jednoznačném pochopení logiky intervence. Významně bylo při tvorbě indikátorů dosaženo proporcionality, tj. přiměřeného a rovnovážného pokrytí mezi prioritními osami, opatřeními a projekty. Příkladem mohou být indikátory dopadu, které mají pokrývat pouze oblasti, které představující velký objem intervence. V rámci tvorby indikátorů byly zhodnoceny všechny požadované vlastnosti

užitých indikátorů, tj. relevance, citlivost, dostupnost, proveditelnost a náklady měření/získávání, aj.

Upřednostňována je kvalita indikátorů před jejich počtem a ostatní významné vlastnosti, jako např. logická spojitost, míra pokrytí a užitečnost. Indikátorová soustava ROP není předimenzovaná a je dosažena vysoká míra přehlednosti.

Konkrétní nastavení indikátorů

Pro formulování indikátorů se vycházelo ze zkušeností se SROP a z expertního odhadu založeného na předpokládané výši alokace na jednotlivé oblasti podpory, který umožnil jejich kvantifikaci. Nicméně ROP představuje ještě dokument poměrně vysoké míry obecnosti a nelze z něj přesně vyčíst například to, jaký podíl připadne v rámci oblastí podpory na jednotlivá témata prioritních os. To bude rozpracováno až na úrovni prováděcího dokumentu a dalších návazných materiálů. Z tohoto důvodu bylo při expertním odhadu bráno v potaz i předpokládané zaměření jednotlivých oblastí podpory, které vyplynulo z četných pracovních skupin a intenzivní spolupráce zpracovatele, zadavatele a dalších aktérů na základě striktně respektovaného principu partnerství.

U každého indikátoru je stanovena výchozí hodnota, což je většinou údaj za rok 2004, a cílová hodnota pro rok 2013. V některých případech je hodnota za rok 2004 nulová, což odpovídá tomu, že pro ROP je důležité, jak se daný jev změnil z prostředků strukturálních fondů.

Indikátory kontextu

<i>kód NČ</i>	<i>indikátor</i>	<i>měrná jednotka</i>	<i>zdroj</i>	<i>STK</i>	<i>ČR</i>
61/06/00 01/09/00	Lisabon, NSRR HDP na 1 obyvatele v PPS	%	ČSÚ	93,6	100
67/15/00 07/26/00	Lisabon míra registrované nezaměstnanosti	%	ČSÚ	6,85	9,47
07/21/00	Lisabon, NSRR míra zaměstnanosti osob starších 15 let	%	ČSÚ	56,6	54,3
	délka silnic II. třídy	%	ČSÚ	16	100
	délka silnic III. třídy	%	ČSÚ	18	100
41/33/00	průměrná doba pobytu zahraničních turistů	počet dní	ČSÚ	3,6	4,1
41/11/00	počet lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních	%	ČSÚ	7	100
	počet obyvatel na 1 lékaře	osoba	ČSÚ	334	253
	index vzdělanosti (2001)	%	ČSÚ	38,4	42,4
	počet míst v zařízeních sociální péče	%	ČSÚ	10	100
05/07/00 65/07/00	index stáří (2003)	%	ČSÚ	92,8	91,6
	počet obcí	ks	ČSÚ	1 146	6249
	podíl městského obyvatelstva ve Středočeském kraji	%	ČSÚ	54,6	70,2

Pozn. : Není-li uvedeno jinak, jedná se o hodnotu z roku 2004.

Indikátory programu

Kód NČ	Název indikátoru	Měrná jednotka	Info. zdroj	Kvantifikace		
				hodnota 2004	Indikativ. hodnota 2013	Index změny (%)
Indikátory výstupu						
85/01/00 Core 13	Počet projektů zaměřených na rozvoj dopravy relevance oblastí podpory: 1.1, 1.2	počet	region	0	120	-
88/01/00 Core 34	Počet projektů zaměřených na rozvoj cestovního ruchu relevance prioritních os: 2	počet	region	0	225	-
88/06/00	Kapacita hromadných ubytovacích zařízení podle počtu lůžek relevance prioritních os: 2	počet	ČSÚ	30112	31 000	103
83/01/00 Core 39; NSRR, SC IV	Počet podpořených projektů na rozvoj městských sídel relevance prioritních os: 3	počet	region	0	42	-
83/11/00 Core 39	Počet podpořených projektů na rozvoj venkovských obcí relevance prioritních os: 3	počet	region	0	50	-
Indikátory výsledku						
85/08/00	Míra nehodovosti na silnicích II. a III. třídy v regionu relevance prioritních os: 1	Pokles počtu nehod (v %)	PP ČR	100 %	90 %	90
85/04/00	Přírůstek počtu přepravených osob prostřednictvím veřejné dopravy relevance prioritních os: 1	Nárůst podílu cestujících (v %)	Region	100 %	115 %	115
Návrh na zařazení do NČI	Počet vícedenních návštěvníků (celkem) zahraničníchdomácích relevance prioritních os: 2	počet	CzechTourism	854 987 268 155 586 832	920 000 310 000 610 000	108 116 104
Návrh na zařazení do NČI	Průměrná doba pobytu relevance prioritních os: 2	počet dní	CzechTourism	4	4,2	105
Návrh na zařazení do NČI	Zvýšení atraktivity podpořených měst a obcí relevance prioritních os: 3	evaluační studie				
Indikátory dopadu						
61/06/00 NSRR SC IV	HDP na obyvatele v PPS	PPS (EU25 = 100)	ČSÚ	66,4	75	113
Lisabon, NSRR, GC	Míra zaměstnanosti	%	ČSÚ	56,6	58	102
Návrh na zařazení do NČI	Podíl vyčerpaných prostředků ROP NUTS 2 Střední Čechy	%	Region	0	100	-

Prioritní osa 1: Doprava

Kód NČ	Název indikátoru	Měrná jednotka	Info. zdroj	Kvantifikace		
				hodnota 2004	Indikativ. hodnota 2013	Index změny (%)
Indikátory výstupu						
85/01/00 Core 13	Počet projektů zaměřených na silniční infrastrukturuna veřejnou dopravu relevance oblastí podpory: 1.1, 1.2	počet	region	0 0	90 30	-
85/02/00 Core 14 NSRR SC IV	Délka nových silnic (II. a III. třídy) relevance oblastí podpory: 1.1	km	region	0	20	-
Návrh na zařazení do NČI	Počet km silničních obchvatů měst a obcí relevance oblastí podpory: 1.1	Km	region	0	20	-
58/03/00 Core 16 NSRR SC IV	Délka rekonstruovaných silnic (II. a II. třídy) relevance oblastí podpory: 1.1	km	region	0	200	-
85/11/00	Délka nových cyklistických stezek relevance oblastí podpory: 1.2	km	region	0	200	-
Návrh na zařazení do NČI	Počet pořízených nových vozidel pro veřejnou dopravu nízkopodlažníchna ekologický pohon relevance oblastí podpory: 1.2	počet	region	0	150	-
Indikátory výsledku						
Návrh na zařazení do NČI	Plocha obcí v oblastech se zhoršenou kvalitou ovzduší (OZKO) na území Středočeského kraje (v souvislosti s PM10) relevance oblastí podpory: 1.1, 1.2	km²	region	204	100	
Návrh na zařazení do NČI	Podíl nově zrekonstruovaných a nových silnic na celkové regionální síti silnic relevance oblastí podpory: 1.1	%	region	0	2%	-
85/09/00	Podíl vozidel ve veřejné dopravě na ekologický pohon relevance oblastí podpory: 1.2	%	region	<3%	10%	

Prioritní osa 2: Cestovní ruch

Kód NČ	Název indikátoru	Měrná jednotka	Info. zdroj	Kvantifikace		
				hodnota 2004	Indikativ. hodnota 2013	Index změny (%)
Indikátory výstupu						
88/01/00 Core 34	Počet projektů zaměřených na rozvoj cestovního ruchu podle oblastí podpory relevance oblastí podpory: 2.1, 2.2, 2.3	počet	region	0	225	-
88/21/00 88/21/00	Délka vytvořených cyklostezekcyklotras relevance oblastí podpory: 2.2	km	region	0 0	150 300	- -
Návrh na zařazení do NČI	Počet opravených kulturních památek a objektů poznávacího CR relevance oblastí podpory: 2.2	počet	region	0	10	-
Indikátory výsledku						
88/06/00	Kapacita hromadných ubytovacích zařízení podle počtu lůžek relevance oblastí podpory: 2.1	počet	ČSÚ	30112	31 000	103
88/02/00 Core 35	Počet vytvořených pracovních míst v cestovním ruchu relevance oblastí podpory: 2.1, 2.2, 2.3	počet	ČSÚ	0	150	-

Prioritní osa 3: Integrovaný rozvoj území

Kód NČ	Název indikátoru	Měrná jednotka	Info. zdroj	Kvantifikace		
				hodnota 2004	Indikativ. hodnota 2013	Index změny (%)
Indikátory výstupu						
83/01/00 Core 39; NSRR, SC IV	Počet podpořených projektů na rozvoj městských sídel formou integrovaných plánů rozvoje <i>relevance oblastí podpory: 3.1</i>	počet	region	0	12	-
83/01/02 83/13/00 68/01/00	Počet jednotlivě podpořených projektů ve městech, bez vazby na integrovaný plán podle typu podpořené sociální infrastruktury <i>relevance oblastí podpory: 3.1</i>	počet	region	0	30	-
83/11/00 Core 39 83/11/01-04	Počet podpořených projektů na rozvoj venkovských obcí podle typu podpořené sociální infrastruktury <i>relevance oblastí podpory: 3.2</i>	počet	region	0	50	-
Indikátory výsledku						
81/08/00 Core 39	Plocha revitalizovaných území v městských sídlechna venkově <i>relevance oblastí podpory: 3.1, 3.2</i>	plocha v m²	region	0	350 tis.	-
83/02/00	Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů ve městě z toho objektů sociální infrastruktury podle podporovaných typů <i>relevance oblastí podpory: 3.1</i>	plocha v m²	region	0	20 tis.	-
83/12/00	Plocha regenerovaných a revitalizovaných zanedbaných objektů na venkově z toho objektů sociální infrastruktury podle podporovaných typů <i>relevance oblastí podpory: 3.2</i>	plocha v m²	region	0	10 tis.	-

Pozn.: Pro účely tohoto programu jsou města definována jako obce s rozšířenou působností (celkem 26 obcí), všechny ostatní obce jsou definovány jako venkov.

Prioritní osa 4: Technická pomoc

Kód NČ	Název indikátoru	Měrná jednotka	Info. zdroj	Kvantifikace	
				hodnota 2004	Indikativní cíl
Indikátory výstupu					
48/01/00	Počet projektů relevance oblastí podpory: 4.1, 4.2, 4.3	počet	region	0	60
48/05/00	Počet vytvořených studií a zpráv přijatých nebo oponovaných ŘO relevance oblastí podpory: 4.1, 4.	počet	region	0	20
48/06/00	Podíl výročních a průběžných zpráv na realizovaných zprávách relevance oblastí podpory: 4.1	%	region	0	21
48/07/00	Počet vytvořených metodických a technicko-informačních materiálů relevance oblastí podpory: 4.1, 4.2, 4.3	počet	region	0	30
Indikátory výsledku					
48/19/00	Počet proškolených osob, které se zúčastnily vzdělávacích kurzů v rámci TA a ukončily je předepsaným způsobem relevance oblastí podpory: 4.1, 4.2, 4.3	počet	region	0	200

IV. Realizační část

Implementační struktura ROP SČ je v souladu se zákonem č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, ve znění pozdějších předpisů (dále Zákon). Řídícím orgánem programu je Regionální rada. Ministerstvo financí bude plnit funkci Platebního a certifikačního orgánu a Auditorského orgánu. Popisy jednotlivých subjektů vycházejí z Návrhu nařízení Rady o obecných ustanoveních ERDF a ESF a FS z 9.3.2006. Řídící orgán nezřizuje zprostředkující subjekty. Cílem je vytvořit jednoduchou a přehlednou implementační strukturu, která bude v maximální možné míře vstřícná vůči uživatelům pomoci.

1. Implementace programu

Celkovou odpovědnost za realizaci ROP SČ nese řídící orgán - Regionální rada regionu soudržnosti Střední Čechy (dále jen „RR“). Orgány Regionální rady jsou dle Zákona: Výbor Regionální rady (dále jen „Výbor“), předseda Regionální rady a Úřad Regionální rady (dále jen „Úřad“). Pro potřeby schvalování kritérií pro výběr projektů a monitorování na úrovni programu bude ustaven Monitorovací výbor ROP SČ, který též bude zprostředkovávat vazbu na sociální partnery a orgány EU. Funkci Platebního a certifikačního orgánu a Auditorského orgánu bude plnit Ministerstvo financí ČR.

Rozdělení kompetencí v rámci ROP NUTS 2 SČ

Za řízení a provádění ROP je jako řídící orgán zodpovědná RR. V souladu se zásadou řádného finančního řízení bude RR odpovídat zejména za transparentní výběr projektů, monitorování projektů, zajištění spolufinancování z veřejných zdrojů, řízení činnosti monitorovacího výboru, poskytování informací a zpráv, zajištění publicity programu atd. Rozdělení úkolů mezi jednotlivé orgány RR stanovuje Zákon.

Výbor Regionální rady

Výbor ROP SČ je ustanoven na základě Zákona č. 137/2006. Členové Výboru jsou voleni z členů zastupitelstva Středočeského kraje.

Výbor regionální rady je odpovědný za řízení a provádění ROP SČ a dále je odpovědný za:

- a. přípravu a projednání ROP SČ a jeho předložení Evropské komisi;
- b. přípravu popisu řídicích a kontrolních systémů a jejich předložení AO
- c. zavedení systému pro shromažďování spolehlivých finančních a statistických informací o provádění ROP SČ, zavedení ukazatelů monitorování a hodnocení, předávání těchto údajů v dohodnutém elektronickém formátu Monitorovacímu výboru, Platebnímu a certifikačnímu orgánu a Evropské komisi (EK),
- d. zajištění vypracování výroční a závěrečné zprávy o provádění ROP SČ a po schválení Monitorovacím výborem její předložení EK,
- e. zřízení a činnost monitorovacího výboru programu,
- f. zajištění, že Platební a certifikační orgán obdrží všechny potřebné informace o postupech a auditech prováděných ve vztahu k výdajům pro účely vydání potvrzení o oprávněnosti výdajů,
- g. zajištění, že auditní orgán obdrží požadované dokumenty a podklady pro účely analytické a zpravodajské činnosti,
- h. zabezpečení vyhotovení hodnocení ROP SČ,

- i. zajištění toho, že subjekty, které se účastní na řízení a provádění ROP SČ včetně příjemců podpory a dalších subjektů zapojených do implementace, povedou samostatný účetní systém, nebo budou používat vhodné kódové označení účtů pro všechny transakce týkající se pomoci,
- j. zabezpečení šetření a řešení nesrovnalostí,
- k. zajištění nápravných opatření v případě vzniklých nedostatků,
- l. zajištění shody s národními politikami a politikami Společenství, zvláště s ohledem na zadávání veřejných zakázek, pravidla veřejné podpory, ochranu životního prostředí a rovnost příležitostí mužů a žen,
- m. zajištění zdrojů národního spolufinancování,
- n. poskytnutí informací, které Evropské komisi umožní provést vyhodnocení velkých projektů,
- o. plnění povinností týkajících se informací a propagace ROP SČ,
- p. výběr projektů, kterým RR poskytne dotaci či návratnou finanční výpomoc.

Předseda Regionální rady

Je statutárním orgánem RR a zastupuje ji navenek. Ze své činnosti je odpovědný Výboru. Předsedu v jeho nepřítomnosti zastupuje místopředseda. Je-li zvoleno více místopředsedů, předsedu zastupují místopředsedové v pořadí stanoveném Výborem.

Úřad Regionální rady (dále „Úřad“)

Úřad je výkonným orgánem RR, který zabezpečuje veškeré úkoly spojené s funkcí řídicího orgánu ROP SČ s výjimkou těch záležitostí, které jsou svěřeny nebo vyhrazeny Výboru a předsedovi RR. Úřad také plní úkoly spojené s odborným, organizačním a technickým zabezpečením činnosti RR.

Úřad zajišťuje zejména následující úkoly:

- a. přijímání žádostí o podporu a organizování výzev k předkládání projektů,
- b. podávání informací o programu,
- c. posouzení přijatelnosti, úplnosti a formálních náležitostí předkládaných projektů,
- d. zajištění kvalitativního hodnocení projektů,
- e. přípravu smluv o financování,
- f. monitorování plnění pravidel pro zadávání veřejných zakázek,
- g. kontrola postupu prací na jednotlivých projektech,
- h. zajištění fungování monitorovacího systému – elektronické evidence dat pro monitorování a vyhodnocení implementace programu,
- i. zpracování údajů o výdajích jako podkladů pro certifikaci,
- j. příprava podkladů pro výroční a závěrečnou zprávu ROP SČ,
- k. provádění a zajištění výkonu finančních kontrol realizace projektů s cílem ověřit, zda spolufinancované výrobky a služby byly dodány a požadované výdaje byly vynaloženy v souladu s podmínkami smlouvy o financování projektu a legislativou ČR i EU,
- l. přezkoumání předložených žádostí o proplacení uskutečněných výdajů konečnými příjemci podpory (především ověření souladu se stanovenými výkonovými cíli a finančním

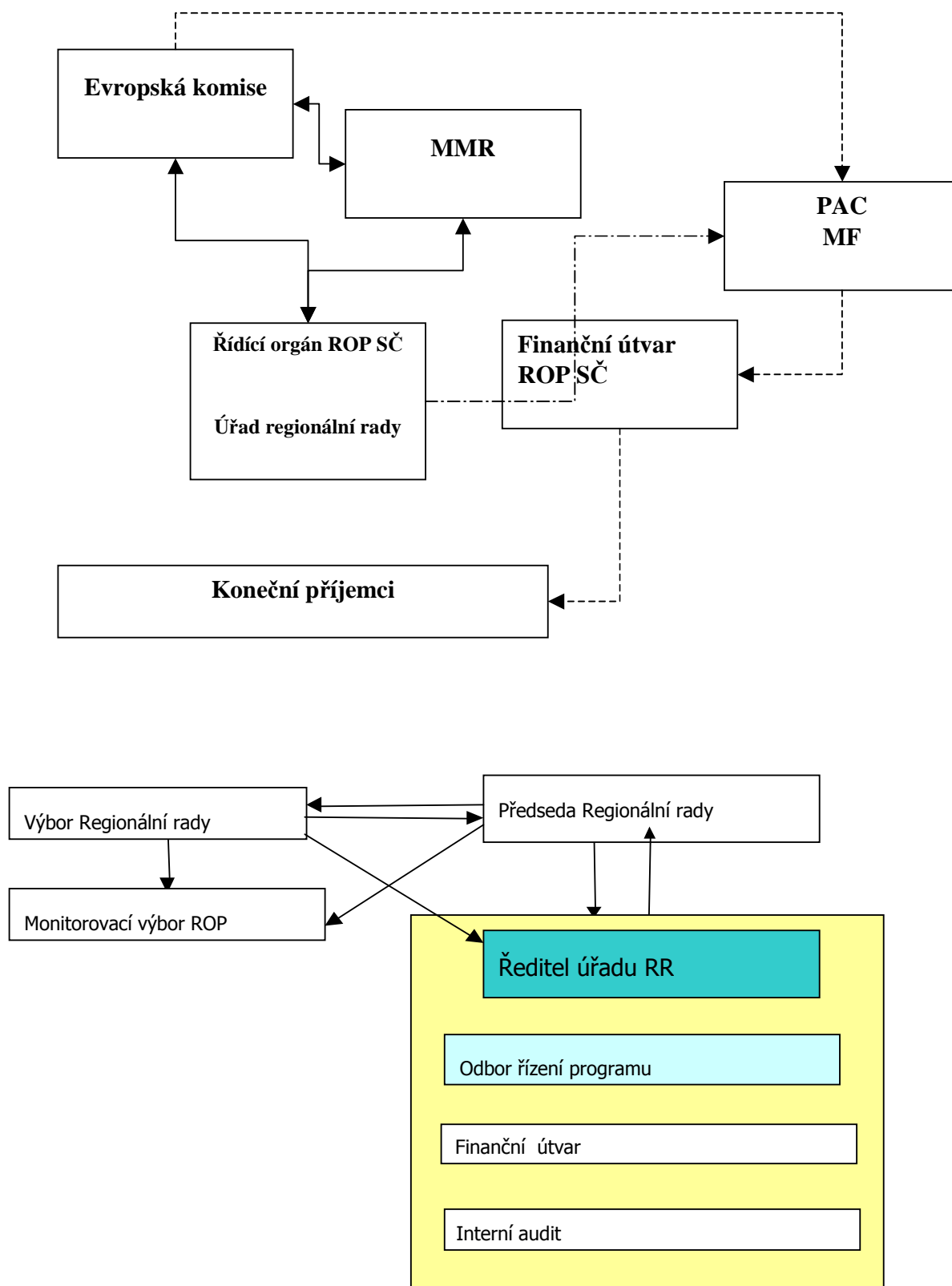
plánem projektu, souladu s politikami a legislativou ČR i EU, posouzení, zda výdaje jsou uznatelné, atd.),

m. zajišťování publicity,

n. příprava rozpočtu a závěrečného účtu RR.

Implementační, platební a kontrolní funkce Úřadu jsou striktně odděleny.

Obrázek 3: Implementační schéma

2. Úkoly příjemců a systém výběru projektů

Úkoly příjemců

Předkladatel předloží návrh projektu pověřeným pracovníkům územních pracovišť Úřadu. Příjemcem podpory může být pouze osoba s právní subjektivitou. Příjemci bude poskytnuta finanční pomoc na základě smlouvy o financování mezi příjemcem a řídicím orgánem na základě zákona 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

Příjemce pomoci zajišťuje:

- a. zpracování žádostí o poskytnutí pomoci zahrnující identifikaci, hodnocení a přípravu projektu včetně finančního plánu,
- b. přípravu zadávací dokumentace projektu,
- c. v úzké koordinaci s Řídicím orgánem zadávání veřejných zakázek a podpis příslušných smluvních dokumentů s dodavateli,
- d. řádnou realizaci projektu dle smluv uzavřených s vybranými dodavateli,
- e. ověřování a proplácení ověřených faktur dodavatelům,
- f. fungující oddělený účetní systém projektu ve smyslu zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů,
- g. vnitřní finanční kontrolu,
- h. podávání pravidelných zpráv Řídicímu orgánu o postupu projektu a případně příležitostných zpráv během přípravy,
- i. zpracování a předávání podkladů Řídicímu orgánu pro monitorování,
- j. regionální a místní publicitu a informační tabule na místě staveb ve smyslu příslušných pravidel EU.

Koneční příjemci odpovídají za to, že výdaje projektů požadované k proplacení v rámci ROP SČ jsou uznatelné a že při realizaci projektu budou dodrženy podmínky smlouvy o financování a příslušná legislativa ČR i EU. Při předkládání žádostí o platby příjemci odůvodní předkládané výdaje a doloží, že odpovídají podmínkám realizace projektů obsažených ve smlouvě o financování. Veškeré platební nároky musí být podloženy doklady, které prokáží, že se jedná o prostředky vynaložené efektivně, hospodárně, účelně a transparentně. Příjemci musí zajistit vedení dokumentace o projektech, která bude dostatečnou pomůckou pro audit zaměřený na finanční toky. Příjemci musí umožnit, aby doklady o projektech byly kdykoliv k dispozici pro kontroly a auditní šetření prováděné oprávněnými osobami nebo subjekty. Doklady budou archivovány v souladu s platnou legislativou EU i ČR.

Systém výběru projektů

Předkladatel předloží návrh projektu Řídicímu orgánu – Úřadu – územní pracoviště dle místa realizace projektu. Územní pracoviště Úřadu posoudí formální úplnost a přijatelnost projektu a zajistí jeho kvalitativní hodnocení dle stanovených výběrových kritérií. Schválení projektů, kterým bude poskytnuta finanční pomoc z prostředků ROP SČ je v kompetenci Výboru. Úřad informuje o výsledcích jednání Výboru a o jeho rozhodnutí Příjemce.

Obecná kritéria výběru projektů v ROP

Kritéria pro hodnocení projektů zahrnou jak kritéria společná pro všechny oblasti podpory, tak i specifická kritéria pro hodnocení projektů v rámci jednotlivých oblastí podpory.

Při schvalování projektů budou zohledněna následující průřezová kritéria:

- soulad s prioritními osami NSRR,
- regionální dopad a význam projektu,
- hospodářský a sociální přínos, zejména dopad na regionální rozvoj,
- vyhodnocení z hlediska horizontálních témat,
- udržitelnost projektu.

3. Finanční řízení

Prostředky z rozpočtu EU (SF) budou Evropskou komisí zasílány na účet Platebního a certifikačního orgánu. V rámci Platebního a certifikačního orgánu metodicky řídí finanční prostředky z rozpočtu EU (SF) oddělení Metodiky finančního řízení a plateb MF ČR, které rovněž bude realizovat převody prostředků z rozpočtu EU (SF) do státního rozpočtu.

Systém finančních toků prostředků z rozpočtu EU (SF) u ROP je založen na principu financování žádostí o platbu z prostředků Regionální rady, která obdržela prostředky na financování podílu financovaného z rozpočtu EU (SF) z rozpočtu kapitoly MMR a podílu prostředků odpovídajícímu národnímu spolufinancování z rozpočtu kapitoly MMR a z rozpočtů krajů. Prostředky z rozpočtu EU (SF) jsou následně zpětně proplaceny PCO na účet správce kapitoly MMR.

Systém finančních toků SF/CF – popis

Platby příjemcům probíhají formou ex-post plateb (zpětné proplacení příjemcem již uskutečněných výdajů) či formou ex-ante plateb (formou poskytnutí prostředků příjemci před realizací jeho výdajů na projekt).

1. Příjemce na základě uskutečněných výdajů vystavuje žádost v CZK o proplacení prostředků z rozpočtu Regionální rady (odpovídající evropskému i národnímu podílu), přičemž žádost je předložena ke kontrole a schválení řídicímu orgánu
2. Řídicí orgán žádost příjemce schvaluje a dává pokyn finančnímu útvaru k provedení platby na účet příjemce;
3. Finanční útvar Úřadu provádí platbu z rozpočtu Regionální rady na účet příjemce;
4. Řídicí orgán na základě potvrzení od finančního útvaru Regionální rady o provedených úhradách z rozpočtu Regionální rady vystavuje souhrnnou žádost o provedení platby prostředků z rozpočtu EU (SF) z účtu Platebního a certifikačního orgánu do příslušné kapitoly státního rozpočtu;
5. Žádost o platbu je předána správci kapitoly Ministerstva pro místní rozvoj, který ji potvrzuje;
6. Platební a certifikační orgán provádí kontrolu předložené souhrnné žádosti, její zaúčtování (rozhodným datem pro stanovení kurzu pro přepočet prostředků z CZK na EUR je datum zaúčtování Platebním a certifikačním orgánem) a následně úhradu prostředků z rozpočtu EU (SF) do kapitoly Ministerstva pro místní rozvoj ;
7. Platební a certifikační orgán žádá po provedení certifikace Evropskou komisí o doplnění prostředků na jeho účtu;
8. Evropská komise žádost odsouhlasí a zasílá prostředky na účet Platebního a certifikačního orgánu.

Platební a certifikační orgán (PCO)

PCO určuje vláda. Výkonem funkce PCO pro strukturální fondy („SF“) a Fond soudržnosti („CF“) bylo rozhodnutím ministra financí, vydaném na základě usnesení vlády č. 198 ze dne 22. února 2006, pověřen odbor Národní fond Ministerstva financí ČR.

PCO provádí zejména následující činnosti:

- spravuje prostředky, poskytnuté z rozpočtu EU (SF) na účtech zřízených u ČNB;
- vypracovává a předkládá žádosti o průběžné platby a závěrečné platby Evropské komisi pro všechny programy na základě výkazů výdajů předložených řídicími orgány;
- přijímá platby z Evropské komise;
- na základě kontroly souhrnných žádostí, předkládaných řídicími orgány, převádí prostředky z rozpočtu EU (SF) do příslušných kapitol státního rozpočtu;
- účtuje o účetních případech za oblast prostředků PCO v rámci účetní jednotky Ministerstvo financí;
- vede systém finančního výkaznictví pro prostředky PCO;
- certifikuje uskutečněné výdaje a vypracovává certifikát o uskutečněných výdajích, který zasílá spolu s žádostí o průběžnou platbu nebo závěrečnou platbu Evropské komisi;
- pro účely certifikace ověřuje řádné fungování řídicího a kontrolního systému na všech úrovních implementace, a to včetně kontrol na místě;
- vytváří a aktualizuje metodické pokyny pro provádění certifikace výdajů rozpočtu EU (SF) a pro finanční toky a kontrolu prostředků z rozpočtu EU (SF);
- vrací neoprávněně vyplacené výdaje, včetně úroků z nich Evropské komisi, nebylo-li v souladu s pravidly ES rozhodnuto o jejich realokaci v rámci programu, ve kterém k neoprávněnému čerpání prostředků došlo;
- vrací nevyužité prostředky Evropské komisi;
- na základě odhadů, vypracovaných řídicími orgány, předkládá souhrnně za všechny řídicí orgány aktualizované odhady týkající se žádostí o platby (výhled výdajů) Evropské komisi pro běžný a následující rok do 30. dubna;
- postupuje podle pravidel řídicí kontroly;
- reaguje na připomínky a doporučení Evropské komise;
- zajišťuje koncepci a metodiku rozvoje IS VIOLA SF/CF pro výkon funkce PAC včetně datové komunikace s monitorovacím systémem SF;
- vyhodnocuje čerpání alokací SF a CF, resp. sleduje plnění pravidla n+2 (n+3);
- předkládá AO manuály postupů Platebního a certifikačního orgánu

Finanční útvar Úřadu provádí zejména následující:

- zajišťuje převody prostředků příjemcům na financování projektů spolufinancovaných z rozpočtu EU z prostředků rozpočtu RR, a to do 15 pracovních dnů od obdržení žádosti o platbu z ŘO;
- provádí přesnou a úplnou evidenci převodů prostředků příjemcům z prostředků rozpočtu RR;

- sděluje ŘO požadované údaje o provedených převodech prostředků příjemcům dle své evidence (zejména údaje o příjemci, výši převedených prostředků, den platby příjemci);
- při provádění jednotlivých činností spojených s převody prostředků příjemcům postupuje v souladu s interními písemnými pracovními postupy (manuály).

Podrobnější postupy v rámci finančního řízení jsou uvedeny v Metodice finančních toků a kontroly programů spolufinancovaných ze strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a Evropského rybářského fondu na programové období 2007-2013, zpracované Ministerstvem financí ČR.

4. Kontrolní systém

AUDITNÍ ORGÁN

Auditní orgán (dále AO) se zřizuje ve smyslu čl. 59 nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999 (dále Obecné nařízení). Usnesením vlády ČR č. 198 ze dne 22. února 2006 je výkonem funkce AO pro SF pověřeno Ministerstvo financí. Výkonem funkce AO pro SF byl rozhodnutím ministra financí pověřen útvar Centrální harmonizační jednotky pro finanční kontrolu Ministerstva financí, který je funkčně nezávislý na řídicích orgánech a na platebním a certifikačním orgánu (dále PCO).

V souladu s požadavky relevantní legislativy ES a právních předpisů ČR provádí AO zejména následující činnosti:

1. zajišťuje audit připravenosti řídicích a kontrolních systémů programů;
2. předkládá Evropské komisi před podáním první žádosti o průběžnou platbu a nejpozději do 12 měsíců od schválení příslušného programu zprávu posuzující nastavení řídicích a kontrolních systémů programu včetně stanoviska k jejich souladu s příslušnými ustanoveními právních předpisů ES;
3. předkládá Evropské komisi do 9 měsíců po schválení příslušného programu strategii auditu zahrnující subjekty, které budou audity provádět;
4. zajišťuje provádění auditu ve veřejné správě za účelem ověření účinného fungování řídicích a kontrolních systémů programů;
5. předkládá každoročně Evropské komisi aktualizovanou strategii auditu, metodu výběru vzorků pro audity operací a orientační plánování auditů zajišťující provedení auditů u hlavních subjektů a rovnoměrné rozložení auditů na celé programové období;
6. předkládá každoročně Evropské komisi konsolidovaný plán auditů prostředků poskytovaných ze SF;
7. kontroluje čtvrtletně plnění konsolidovaného plánu auditů a informuje o tomto plnění PCO;
8. zajišťuje, že PCO obdrží pro účely certifikace výsledky všech auditů provedených AO nebo z jeho pověření;
9. zajišťuje provádění auditu ve veřejné správě na vhodném vzorku operací pro ověření výdajů vykázaných Evropské komisi;
10. zajišťuje metodické vedení dalších auditních subjektů zapojených do auditů ve veřejné správě u všech programů;

11. dohlíží na kvalitu auditů ve veřejné správě prováděných dalšími auditními subjekty u projektů spolufinancovaných z SF;
12. podílí se na tvorbě a aktualizaci metodických pokynů pro provádění auditu ve veřejné správě prostředků programů;
13. předkládá každoročně v období od roku 2008 do roku 2015 Evropské komisi výroční kontrolní zprávu, která obsahuje zjištění z auditů provedených během předchozího roku v souladu se strategií auditu programů, jakož i nedostatky zjištěné v řídicích a kontrolních systémech programů. Informace týkající se auditů provedených po 1.6. 2015 budou zahrnuty do závěrečné zprávy o kontrole, která je podkladem pro prohlášení o uzavření;
14. vydává každoročně pro Evropskou komisi stanovisko k tomu, zda fungování řídicího a kontrolního systému poskytuje přiměřenou záruku, že výkazy výdajů předložené Evropské komisi jsou správné a že související transakce jsou zákonné a řádné;
15. účastní se auditních misí Evropské komise na prověřování aspektů řídicího a kontrolního systému, které vyplynuly z výroční kontrolní zprávy;
16. předkládá prohlášení o částečném uzavření, ve kterém hodnotí zákonnost a řádnost dotčených výdajů dle čl. 88 Obecného nařízení;
17. předloží Evropské komisi nejpozději do 31. 3. 2017 prohlášení o uzavření, ve kterém vyhodnotí platnost žádosti o závěrečnou platbu a zákonnost a řádnost souvisejících transakcí zahrnutých do závěrečného výkazu výdajů;
18. spolupracuje s Evropskou komisí při koordinaci plánů auditů a auditorských metod a vyměňuje si s ní výsledky z provedených auditů;
19. zajišťuje, aby byly při auditorské činnosti uplatňovány mezinárodně uznávané auditorské standardy;
20. provádí analýzu nahlášených nesrovnalostí pro účely zpracovávání prohlášení o uzavření nebo částečném uzavření;
21. zpracovává každoročně zprávu o výsledcích finančních kontrol za programy pro vládu ČR.

AO nese odpovědnost za zajištění výše uvedených činností s tím, že při zachování vlastní odpovědnosti může vybrané činnosti delegovat na další auditní subjekty.

Je přípustná pouze jedna úroveň pověření k výkonu výše uvedených činností (tj. auditní subjekt nemůže činnostmi pověřit další subjekt), a to na základě veřejnoprávní smlouvy.

SYSTÉM FINANČNÍ KONTROLY

Ministerstvo financí jako ústřední správní úřad pro finanční kontrolu v souladu s příslušnými ustanoveními zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, metodicky řídí, koordinuje a zajišťuje výkon finanční kontroly v rámci operačního programu. Základním východiskem pro vydávání dílčích metodických pokynů, konzultovaných s příslušnými orgány Evropské komise, jsou platné právní předpisy ČR a ES.

V kontrolním systému musí být zřetelně oddělen systém kontroly ve veřejné správě a řídicí kontroly od systému interního auditu a auditu ve veřejné správě.

Vnitřní kontrolní systém

Všechny orgány podílející se na implementaci operačního programu budou mít zaveden potřebný řídicí a kontrolní systém, který bude v souladu s národní legislativou a bude

způsobilý včas identifikovat administrativní, systémové nebo záměrné chyby a vytvářet podmínky pro prevenci vzniku chyb.

Řídicí kontrola

je zajišťována odpovědnými vedoucími zaměstnanci a tvoří součást vnitřního řízení všech subjektů zapojených do implementace operačního programu, při přípravě operací před jejich schválením, při průběžném sledování uskutečněných operací až do jejich konečného vypořádání a vyúčtování a následného prověření vybraných operací v rámci hodnocení dosažených výsledků a správnosti hospodaření.

S ohledem na principy účinného a efektivního řídicího a kontrolního systému v průběhu implementace programu bude zajištěno, že:

- a) všechny subjekty zapojené do řízení a kontroly programu mají jednoznačně stanoveny konkrétní funkce, a to jak v rámci celého systému implementace tak i v rámci každého subjektu zvlášť;
- b) je dodržována zásada oddělení platebních, řídicích a kontrolních funkcí mezi jednotlivými subjekty zapojenými do implementace programu i v rámci subjektů samotných;
- c) jsou stanoveny jednoznačné postupy pro zajištění správnosti a způsobilosti výdajů vykazovaných v rámci programu;
- d) jsou zavedeny spolehlivé účetní systémy, systémy monitorování a systémy finančního výkaznictví;
- e) je zaveden systém podávání zpráv o implementaci programu a projektů a monitorování;
- f) jsou přijata opatření pro provádění auditu fungování řídicího a kontrolního systému;
- g) jsou zavedeny takové systémy a stanoveny takové postupy, které zajistí podklady pro audit (audit trail);
- h) jsou stanoveny postupy hlášení a monitorování pro nesrovnalosti a vymáhání neoprávněně vyplacených částek.

Pro každou úroveň řízení a implementace programu bude vypracován manuál vnitřního kontrolního systému ve formě řízené dokumentace, která bude obsahovat detailní popis pracovních postupů pro prováděné činnosti.

Interní audit

Útvar interního auditu bude funkčně nezávislý a organizačně oddělený od řídicích a výkonných struktur a bude podřízen příslušnému vedoucímu orgánu veřejné správy.

Útvary interního auditu budou v pravidelných intervalech prověřovat vnitřní kontrolní systém. Jejich činnost bude kromě jiného zahrnovat prověřování plnění základních požadavků na vnitřní kontrolní systém. Významnou součástí bude též předkládání doporučení ke zdokonalování kvality vnitřního kontrolního systému, k předcházení nebo zmírnění rizik, k přijetí opatření k nápravě zjištěných nedostatků a konzultační činnost.

Zprávy z interních auditů pravidelně prováděných na jednotlivých úrovních implementace budou předkládány příslušnému vedoucímu orgánu veřejné správy. Zprávy z interních auditů na úrovni zprostředkujících subjektů budou předkládány útvaru interního auditu na úrovni

řídícího orgánu. Jednotný přístup k auditu na všech úrovních implementace a reportování zjištění auditu bude podkladem pro řízení rizik na úrovni řídícího orgánu.

Kontrola ve veřejné správě (primární systém)

Řídící orgán (dále ŘO) odpovídá za řízení a provádění operačního programu v souladu se zásadou řádného finančního řízení, a proto zajišťuje, aby operace byly pro financování vybírány podle kritérií pro operační program a aby po celou dobu provádění byly v souladu s příslušnými předpisy Společenství a s vnitrostátními předpisy. ŘO zajišťuje výkon kontroly v rámci primárního systému tím, že ověřuje dodání spolufinancovaných produktů a služeb a skutečné vynaložení výdajů na operace vykazaných příjemci. ŘO zajišťuje existenci systému pro záznam a uchovávání účetních záznamů v elektronické podobě pro každou operaci a shromažďování údajů nezbytných pro audit. Úkolem ŘO je také zajistit, aby postupy a všechny dokumenty týkající se výdajů a auditů operačního programu byly Evropské komisi a Účetnímu dvoru k dispozici po dobu tří let od uzavření operačního programu.

Audit ve veřejné správě (sekundární a centrální systém)

Za výkon auditu ve veřejné správě na všech úrovních realizace finančních prostředků z operačního programu podle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů a v souladu s přímo použitelnými předpisy Evropských společenství, je odpovědný AO. V rámci sekundárního systému ověřuje účinnost systému finančního řízení a kontroly a následně testuje správnost rizikových transakcí v souladu s mírou přípustného rizika pro oblast primárního systému. V rámci centrálního systému AO na základě zbytkového rizika ověřuje a hodnotí přiměřenost a účinnost fungování primárního a sekundárního systému a provádí audit vzorku operací.

Kontrola Nejvyššího kontrolního úřadu

Nejvyšší kontrolní úřad je oprávněn vykonávat nezávislou kontrolní činnost ve smyslu příslušných ustanovení zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů.

Auditní činnosti prováděné orgány Evropské komise a Evropským účetním dvorem

Evropská komise se přesvědčí, že v rámci daného operačního programu byly zavedeny a účinně fungují řídicí a kontrolní systémy v souladu s článkem 72 odst. 1 Obecného nařízení. Tento audit provádí Evropská komise na základě výročních kontrolních zpráv a stanoviska AO k těmto zprávám a na základě vlastních auditů.

Evropský účetní dvůr, který v rámci své působnosti vykonává samostatné a nezávislé kontroly vyplývající z jeho působnosti.

Nesrovnalosti

Všechny orgány podílející se na implementaci operačního programu mají povinnost hlásit ŘO zjištěná podezření na nesrovnalosti. ŘO podezření prošetří a ta, která se na základě kontrolních zjištění prokáží jako opodstatněná, předá věcně příslušným orgánům k zahájení správního nebo soudního řízení. Hlášení kontrolních orgánů je třeba vždy považovat za opodstatněné. ŘO zároveň do patnáctého dne následujícího měsíce hlásí tato opodstatněná podezření subjektům zapojeným do vnější úrovně hlášení.

5. Monitorování

Monitorovací výbor

Monitorovací výbor se zřizuje v souladu s článkem č. 62 Nařízení. Cílem Monitorovacího výboru je zajistit účinnost a kvalitu poskytované pomoci. Členy monitorovacího výboru volí při zohlednění principu partnerství Výbor a jmenuje předseda RR. Povinností Monitorovacího

výboru je zajistit dohled nad realizací ROP SČ, zejména nad zajištěním souladu s předpisy ES a legislativou ČR, dosažením cílů programu při efektivním využití veřejných prostředků, aj.

Monitorovací výbor bude zajišťovat zejména následující úkoly v souladu s článkem č. 64 Nařízení:

- a. sleduje přípravy, realizace a vyhodnocení ROP SČ, jeho efektivnosti a účinnosti,
- b. posuzuje a schvaluje kritéria pro výběr projektů včetně veškerých revizí těchto kritérií
- c. hodnotí postup při dosahování konkrétních cílů ROP SČ a při dosahování cílů pro každou prioritní osu programu,
- d. analyzuje výsledků realizace ROP SČ,
- e. posuzuje a schvaluje výroční a závěrečné zprávy ROP SČ před jejich zasláním EK,
- f. může navrhnout Řídícímu orgánu revizi či přezkoumání ROP SČ za účelem dosažení cílů ROP SČ, včetně finančního řízení,
- g. zváží a schválí veškeré návrhy na úpravu obsahu rozhodnutí komise o příspěvku ERDF a FS.

Pro monitoring ROP SČ bude využíván monitorovací systém MSC2007. Systém umožní poskytnutí požadovaných výstupů pro potřeby EK.

Výroční a závěrečné zprávy o implementaci

Řídící orgán zasílá EK výroční zprávu o implementaci (po schválení Monitorovacím výborem) do 30. června následujícího roku, přičemž první zpráva bude EK předložena v roce 2008. Závěrečná zpráva o implementaci bude postoupena Evropské komisi do 31.3. 2017.

Všechny výroční a závěrečné zprávy o implementaci by měly obsahovat následující informace:

- důležité socio-ekonomické trendy se vztahem k podpoře, včetně národních, regionálních a sektorových politik,
- postup v realizaci priorit a opatření ve vztahu k jejich specifickým cílům, s kvantifikací jejich fyzických indikátorů a indikátorů výsledků a dopadů,
- finanční implementace pomoci, sumarizace celkových výdajů proplacených Certifikačním orgánem pro každé opatření a záznamy o celkových platbách ze strany Evropské komise a dále kvantifikace finančních indikátorů,
- všechny kroky ze strany Řídícího orgánu a Monitorovacího výboru pro zajištění kvality a efektivnosti implementace, především:
 - monitorování, finanční kontrola a hodnocení opatření, včetně organizování sběru dat,
 - přehled všech podstatných problémů vyskytujících se při řízení podpory a přehled přijatých opatření,
 - opatření pro zajištění publicity,
- kroky k zajištění slučitelnosti s politikou Společenství,
- opatření přijatá pro zajištění informovanosti a publicity ROP SČ,
- informace o významných problémech vztahujících se k dodržování souladu s politikami Společenství, které byly zjištěny během implementace ROP SČ a přijatá opatření pro jejich nápravu,
- vývoj ve financování velkých projektů,

- využití pomoci vrácené Řídícímu orgánu nebo jinému veřejnému orgánu v období provádění ROP SČ dle článku 99 (2) Nařízení.

Každoročně, poté co bude výroční zpráva postoupena EK, bude EK a Řídící orgán posuzovat hlavní výstupy z předchozího roku. Po tomto posouzení může EK vznést připomínky a Řídící orgán bude EK následně informovat o opatřeních, přijatých na základě těchto připomínek. Pokud Evropská komise dojde k závěru, že přijatá opatření jsou nedostatečná, může doporučit Řídícímu orgánu změny vedoucí k zefektivnění monitorování nebo řízení podpory. Řídící orgán by měl na takovéto doporučení reagovat zavedením doporučených změn a nebo vysvětlením, proč navržená doporučení nebyla akceptována. Odstraňování nedostatků v monitorovacím a řídicím systému – podle doporučení EK – jednou z podmínek pro uskutečnění průběžných plateb.

Zajištění monitorovacího systému strukturálních fondů pro programové období 2007-2013

Česká republika musí v průběhu programového období 2007-2013 zajistit efektivní využívání prostředků strukturálních fondů a Fondu soudržnosti.

Ministerstvo pro místní rozvoj jako koordinátor Národního rámce politiky soudržnosti uskuteční toto řešení.

Připraví a vyhlásí otevřené výběrové řízení na nový jednotný monitorovací systém strukturálních fondů v ČR závazně využívaný všemi řídicími orgány a dalšími subjekty implementační struktury strukturálních fondů a Fondu soudržnosti v České republice tak, aby byl zajištěn požadavek Národního rámce politiky soudržnosti a požadavek Evropské komise na předávání nezbytných a závazných informací.

Řídící orgány operačních programů budou mít povinnost používat po uvedení nového jednotného monitorovacího systému do provozu do 1. ledna 2009 výhradně tento nově vytvořený integrovaný proaktivní informační systém.

Za přípravu tohoto systému bude zodpovídat Ministerstvo pro místní rozvoj s tím, že bude při tvorbě systému spolupracovat v součinnosti se všemi zainteresovanými subjekty.

Do doby zprovoznění jednotného monitorovacího systému je navrženo pro přechodné dvouleté období postupovat cestou zachování současné třívrstvé architektury monitorovacího systému, aby nebylo ohroženo čerpání ze strukturálních fondů pro programové období 2007-2013.

Pro přechodné období do uvedení nového jednotného monitorovacího systému do provozu budou současné úrovně monitorovacího systému strukturálních fondů (centrální část – výkonná část administrace projektů - úroveň konečného příjemce) upraveny tak, aby splňovaly požadavky na poskytnutí závazných a povinných dat v rámci nové centrální datové věty. Údaje centrální datové věty budou jednotně definovány v Metodice monitoringu a řízení programů strukturálních fondů EU v ČR 2007-2013 a budou vzájemně porovnatelné. Řídící orgány operačních programů mají povinnost připravit informační systém na administraci projektů a zajistit dodávání dat v požadovaném rozsahu a ve struktuře centrální datové věty a ve stanovených termínech z úrovně konečného příjemce a z výkonné části monitorovacího systému strukturálních fondů. Tímto bude zajištěn požadavek Národního rámce politiky soudržnosti a Evropské komise na předávání všech nezbytných informací ve vyžadovaném a závazném rozsahu.

Ministerstvo pro místní rozvoj bude v rámci procesu monitorování plnit koordinační a metodickou roli a bude zajišťovat metodické vedení.

Za úpravu aplikace MSSF-CENTRAL pro programové období 2007 – 2013 zodpovídá Ministerstvo pro místní rozvoj.

Odpovědnost za úpravu a provoz informačních systémů zprostředkujících subjektů včetně zajištění odpovídajícího hardwarového vybavení na administraci projektů, dále připravení nástroje konečného příjemce – webové žádosti, bude rozdělena mezi řídicí orgány operačních programů a Ministerstvo pro místní rozvoj následujícím způsobem:

Ministerstvo pro místní rozvoj zajistí úpravu informačního systému MONIT včetně zprovoznění webové žádosti tak, aby byly splněny požadavky Národního rámce politiky soudržnosti pro programové období 2007 – 2013 na vykazování závazných a povinných dat ve struktuře centrální závazné datové věty. Upravený IS MONIT a webovou žádost Ministerstvo pro místní rozvoj zprovozní a bude provozovat na vlastních hardwarových prostředcích (testovací provoz do 30.11.2006). Ministerstvo pro místní rozvoj bude následně zajišťovat rozvoj centrální části IS MONIT.

Řídicí orgány, které byly řídicími orgány již v programovém období 2004 – 2006 a IS MONIT používaly, budou moci použít upravený IS MONIT na základě již dříve uzavřené podlicenční smlouvy uzavřené s Ministerstvem pro místní rozvoj. Úpravy týkající se specifické části a následnou provozní podporu aplikace IS MONIT si zajistí řídicí orgány.

Řídicím orgánům, které nebyly řídicími orgány v programovém období 2004 – 2006, bude v případě, že se rozhodnou pro využití IS MONIT, nabídnut IS MONIT za podmínek shodných s ostatními řídicími orgány, tj. bezplatné poskytnutí podlicence uzavřené s Ministerstvem pro místní rozvoj podmíněné uzavřením servisní smlouvy na vlastní specifickou část se zhotovitelem IS MONIT. Toto řešení umožní řídicím orgánům zajistit informační systém tak, aby byly splněny požadavky Národního rámce politiky soudržnosti pro programové období 2007 – 2013 na vykazování závazných a povinných dat ve struktuře centrální závazné datové věty.

Následné vyhlášení nového otevřeného výběrového řízení umožní v dostatečném časovém prostoru vybudovat jednotný monitorovací systém při respektování zákona o veřejných zakázkách.

6. Hodnocení programu

Ex-ante hodnocení ROP SČ

Pro zajištění efektivnosti pomoci Společenství ze strukturálních fondů bude v souladu s čl. 47,48 Nařízení zajištěno ex-ante hodnocení, mid-term hodnocení a ex-post hodnocení, navržená pro vyhodnocení dopadů a analýzu efektů na specifické strukturální problémy. Ex-ante hodnocení má za cíl ověřit vhodnost navrhovaných cílů a priorit ROP SČ a jejich vzájemnou provázanost, ale například i přiměřenost. Jde o mnohostranný proces, jehož výsledkem jsou expertní názory a doporučení, vypracované nezávisle na zpracovatelích programu.

7. Propagace

Podle článku č. 69 Nařízení musí být v souvislosti s ROP SČ přiměřeným způsobem prováděna informační a propagační opatření, jejichž cílem je zvýšení povědomí veřejnosti o ROP SČ a činnostech EU. Bude zpracován Komunikační plán jako rámec pro komunikaci programu a závazek vykazování realizovaných aktivit. Komunikační plán bude financován v rámci priority „Technická asistence“. Za zajištění propagace nese odpovědnost Řídicí orgán, který zajistí informovanost zejména:

- případných příjemců pomoci, hospodářských a sociálních partnerů, subjektů prosazujících rovnoprávnost mezi muži a ženami, příslušných nevládních organizací o příležitostech, které nabízená pomoc přináší;
- široké veřejnosti o úloze Společenství v poskytování pomoci prostřednictvím ERDF a FS a také o konečných výsledcích této pomoci.

V. Finanční plán

Regionální operační program Střední Čechy bude financován z Evropského fondu pro regionální rozvoj. V rámci priority č. 3 bude rovněž využito principu tzv. křížového financování. Finanční plán ROP NUTS 2 SČ je vypracován v návaznosti na rozdělení prostředků v rámci cíle Konvergence uvedeného v NSRR.

Finanční alokace pro Regionální operační programy byla stanovena ve výši 18% z celkových alokací určených na cíl Konvergence pro Českou republiku. V hodnotovém vyjádření se jedná o částku 4 659 031 986 mil €. Asociace krajů České republiky na svém jednání dne 9. 6. 2006 rozhodla o rozdělení celkové alokace pro ČR na jednotlivé regiony soudržnosti. Region NUTS 2 SČ získá na základě zvolené metodiky 12% z celkové alokace na ROP. Rozdělení této částky na jednotlivé roky 2007 – 2013 a jednotlivé priority Regionálního operačního programu Střední Čechy je obsaženo v následujících finančních tabulkách.

Tabulka 12: ROP Střední Čechy – dělení podle let a fondů (v EUR, běžné ceny)

	Strukturální fondy (ERDF)	Fond soudržnosti	Celkem
	1	2	3=1+2
2007	69 367 298		69 367 298
2008	72 779 381		72 779 381
2009	76 206 380		76 206 380
2010	79 793 628		79 793 628
2011	83 382 515		83 382 515
2012	86 958 356		86 958 356
2013	90 596 281		90 596 281
Celkem 2007-2013	559 083 839	0	559 083 839

Tabulka 13: ROP Střední Čechy – prioritní osy podle zdrojů financování (v EUR, běžné ceny)

Číslo priority	Název priority	Fond/míra spolufinancování vztahována k	Příspěvek Společenství	Národní zdroje	Indikativní rozdělení národních zdrojů		Celkové zdroje	Míra spolufinancování	Pro informaci	
					Národní veřejné zdroje	Národní soukromé zdroje				
			a	b(=c+d)	c	d	d=a+b	e=a/d	EIB	jiné zdroje
1	Doprava	ERDF/veřejné	290 723 596	51 304 165	51 304 165	0	342 027 761	85%		0
2	Cestovní ruch	ERDF/veřejné	100 635 091	17 759 133	17 759 133	0	118 394 224	85%		55 474 407
3	Integrovaný rozvoj území	ERDF/veřejné	148 716 301	26 244 053	26 244 053	0	174 960 354	85%		3 570 619
4	Technická pomoc	ERDF/veřejné	19 008 851	3 354 504	3 354 504	0	22 363 355	85%		0
Celkem			559 083 839	98 661 855	98 661 855	0	657 745 694	85%	0	59 045 026

Pozn.: Míra spolufinancování vztahována k veřejným zdrojům. Soukromé zdroje jsou uvedeny pro informaci ve sloupci "Jiné zdroje".